

THE SARUM RITE
Missale Sarisburiense cum nota.

Tomus C.
Fasciculus 4.
Pagine [309]-[416].

Ordo ad facienda sponsalia &c.

Edited by William Renwick.

HAMILTON ONTARIO.
THE GREGORIAN INSTITUTE OF CANADA.
MMXX.

The Sarum Rite is published by The Gregorian Institute of Canada/L’Institut grégorien de Canada, c/o School of the Arts, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, Ontario, Canada L8S 4L8. The Gregorian Institute of Canada is affiliated with the School of the Arts, McMaster University.

The Sarum Rite is distributed over the internet through .pdf files located at:
www.sarum-chant.ca

This document first published July 1, 2020.

All rights reserved. This publication may be downloaded and stored on personal computers, and may be printed for purposes of research, study, education, and performance. No part of this publication may be uploaded, printed for sale or distribution, or otherwise transmitted or sold, without the prior permission in writing of the Gregorian Institute of Canada.

The Gregorian Institute of Canada/L’Institut grégorien du Canada is a charitable organization registered by the Federal Government of Canada.

www.gregorian.ca

© The Gregorian Institute of Canada, 2020.

[*Ordo sponsalium.*]

Gratis ad faciendum sponsalia. Queritur quando potest matrimonium solemnizari ? In principio dico, quod carnalis copula non est facienda ante benedictionem super nubentibus : et in festis solemnibus abstinentum est a carnali copula : et hec est ratio quare in certis temporibus prohibetur solemnitas matrimonii : non tamen consensus, tamen si solennitas adhibeatur : non retractetur matrimonium. Et sic nota tempora in quibus non est licitum solemnizare matrimonium. Unde versus, Aspiciens, vèterem, circun, qua, quis, benedicta. Aspiciens. videlicet in prima dominica adventus Domini, abstinentum est a nuptiis : et abhinc usque Vèterem hòminem. id est octavam diem post festum epyphanie inclusive : id est in crastinum octavarum. Secundum tempus abstinenti a nuptiis est a Circundedérunt. id est in dominica lxx. et ab hinc usque Quasi modo géniti. id est octavam diem pasche inclusive, id est usque in crastinum : et vocatur illa dies dominica in albis. Item abstinentum est a nuptiis in die lune in secunda feria in rogationibus : et ibi legitur evangelium Quis vestrum. et ab hinc usque Benedicta. post octavas pentecostes inclusive : id est usque in crastinum Trinitatis, titulo de feriis, cap. Capellanus. per Hostiensem. In aliis vero temporibus anni, licite potest fieri solemnitas nuptiarum. xxxij. q. iiij. c. Non oportet.¹ ij. et iiij. glosa extra de feriis. Capellanus. in glosa Hostiensis, in libro iiij. sententiarum dist. xxxij. c. ultimo.

De modo solemnizandi sponsalia.

Statuantur vir et mulier ante hostium ecclesie sive in facie ecclesie coram Deo et sacerdote et populo : vir autem stet a dextris mulieris : mulier autem a sinistris viri. Causa est quia formata est ex costa sinistri lateris Ade. Tunc sacerdos interroget banna : et postea dicat in lingua materna cunctis audientibus.

Ecce convenimus hic fratres coram Deo et ángelis ejus, et ómnibus sanctis in fácie ecclésie ad conjungéndum duo córpora scílicet hujus viri et hujus mulíeris.

Hic respiciat Sacerdos personas suas.

ut ámodo sint unum corpus² : et due ánime sint in fide et in lege Dei : ad promeréndam simul vitam etérnam : et quicquid ante hec fecérint.

Deinde fiat admonitio ad populum in lingua materna sic.

Admóneo vos omnes per Patrem et Fílium : et Spíritum Sanctum : ut si quis ex vobis est qui sciat áliquid, quare isti adolescentes legíttime contráhere non possunt :

Ordo sponsalium.

modo confiteátur.

Eadem monitio fiat ad virum et ad mulierem : ut si quid ab illis actum fuerit occulte vel si quid devoverint, vel aliquo modo de se neverint : quare legittime contrahere non poterint, tunc confiteantur. Si vero aliquis impedimentum aliquod proponere voluerit : et ad hoc probandum cautionem prestiterit : differantur sponsalia, donec rei veritas cognoscatur. Si vero nullum impedimentum proponere voluerint : interroget sacerdos dotem mulieris. Non fidabit sacerdos necque consentiat ad fidationem inter virum et mulierem ante tertium edictum bannorum : et banna debet interrogari per tres dies solennes et disjunctas : ita ut inter unumquemque diem solemnum cadat ad minus una dies ferialis. Post hec dicat sacerdos ad virum cunctis audientibus in lingua materna.

N. vis habére hanc mulierem in sponsam et eam diligere et honoráre : tenére et custodíre sanam et infirmam, sicut sponsus debet sponsam : et omnes álias propter³ eam dimíttere, et illi soli⁴ adherére quándiu vita utriúsque vestrum duráverit ?

Respondeat, Volo.

Item sacerdos ad mulierum.

N. vis habére hunc virum in sponsum, et illi obedíre et servíre, et eum diligere et honoráre, ac custódire sanum et infírmum sicut sponsa debet sponsum : et omnes álios propter⁵ eum dimíttere, et illi soli adherére quándiu vita utriúsque vestrum duráverit ?

Respondeat, Volo.

Deinde detur femina a patre suo vel ab amico : que si puella est : discoopertam habeat manum : si vidua, tectam : quam vir recipiat in Dei fide et sua servandam sicut vovit coram sacerdote et teneat eam per manum dextram in manu sua dextra. Et sic vir det fidem mulieri per verba de presenti ita dicens, sacerdote docente.

I N. take the N. to my weddyd wyfe to have and to holde fro thys day forwarde⁶ for better, for worse for rycher, for porer : in sekenesse and in helthe tyl dethe us departe yf holy chyrche wyl it ordeyne,⁷ and therto I plyght the my traugh : *manum retrahendo.*

Deinde dicat mulier, sacerdote [docente].

I N. take the N. to my weddyd husbonde to have and to holde fro thys day forward⁸ for beter, for worse, for rycher, for porer, in sekenesse and in helth to be bond and boxum : in bedde and atte borde tyll dethe us departe yf holy chyrche wyl it ordeyne⁹ : and therto I plyght the my traugh : *manum retrahendo.*

Deinde ponat vir aurum vel argentum, et anulum super scutum vel librum : et tunc¹⁰

Ordo sponsalium.

querat sacerdos si anulus antea fuerit benedictus vel non : si dicatur quod non, tunc benedicat sacerdos annulum hoc modo.

[*V.*] Dominus vobiscum.

[*R.*] Et [cum Spíritu tuo.

[*V.*] Orémus.

*Oratio.]*¹¹

Créator et conservátor humáni gérénis : dator grátie spirituális¹² : largítor etérne salútis, tu Dómine mitte bene+dictiónem tuam super hunc ánulum : ut que illum gestá-

verit, sit armáta virtúte celéstis defensiónis : et proficiat illi ad etérnam salútem.¹³ Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Oratio.

Bene+dic Dómine hunc ánulum quem nos in tuo sancto nómine bendícimus : ut quecúmque eum portáverit : in tua pace consístat : et

in tua voluntáte permáneat : et in amóre tuo vivat et crescat et senéscat : et multiplicétur in longitídinem diérum. Per Dóminum.

Tunc aspergatur aqua benedicta super anulum. Si autem antea fuerit anulus ille benedictus : tunc statim postquam vir posuerit anulum super librum : accipiens sacerdos anulum¹⁴ tradat ipsum viro : quem vir accipiat manu sua dextera : cum tribus principalibus digitis a manu sua sinistra tenens dexteram sponse : docente sacerdote dicat.

With thys ryng I the wedde, and thys golde and silver I the geve, and with my body I the worshype, and with all my worldly catell I thee honore.¹⁵

Et tunc profert sponsus anulum pollici sponse dicens, In nómine Patris : ad secundum digitum, et Fílii : ad tertium digitum et Spiritussáncti : ad quartum digitum Amen. et ibi dimittat eum secundum decretum xxx. q. v. c. Femine. ad finem¹⁶ : quia in illo digito est quedam vena procedens usque ad cor : et in sonoritate argenti designatur interna¹⁷ dilectio : que inter eos semper debet esse recens.¹⁸

Tunc inclinatis capitibus eorum dicat sacerdos benedictionem super eos.

Benedícti sitis a Dómino qui fecit mundum ex níchilo. *Respondetur Amen.*

Tunc dicatur iste psalmus.

Ordo sponsalium.

Anda Deus virtútem tuam¹⁹ : confirma hoc Deus quod ope- ratus es in nobis.

A templo tuo quod est²⁰ in Hie- rusalem : tibi ófferent reges múnera.

Increpa feras arúndinis : congre-

gálio taurórum in vaccis populórum : ut exclúdant eos qui probáti sunt argénto.

Glória Patri.

Sicut erat.

Kyrieléyson. Christeléyson. Kyrieléyson.

Pater noster. Et ne nos.

[R.] Sed líbera nos.

[V.] Benedicámus Patrem et Fílium cum Sancto Spíritu.

[R.] Laudémus et superexaltémus eum in sécula.

[V.] Laudémus Dóminum quem laudant ángeli.

[R.] Quem chérubin et séraphin sanctus sanctus sanctus proclámant.

[V.] Dómine exáudi.

[R.] Et clamor meus.

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Orémus.

Oratio.

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob sit vobíscum, et ipse vos conjúngat : impleátque benedicti-

ónem suam in vobis. Qui vivit et regnat Deus.²¹ Per ómnia sécula seculórum. [R.] Amen.

Alia Oratio cum Orémus.

Oratio.

Bene dicat vos Deus Pater : custódiat vos Jesus Christus : illúminet vos Spíritus Sanctus : ostendátque Dóminus fáciem suam in vobis, et misereártur vestri : convértat vultum suum ad vos et det vobis

pacem : impleátque vos omni benedictióne spirituáli in remissiónem peccatórum vestrórum : ut habeáatis vitam etérnam, et vivátis in sécula seculórum. [R.] Amen.

Hic intrent in ecclesiam usque ad gradum altaris et sacerdos in eundo cum suis ministris dicat Psalmum, Béati omnes. (Ps. cxxvij.) sine nota cum Glória Patri. et

Ordo sponsalium.

Sicut erat.

Kyrieléyson. Christe eléyson. Kyrieléyson.

Tunc prostratis sponso et sponsa ante gradum altaris : roget sacerdos circumstantes orare pro eis dicens.

Pater noster. Et ne nos.

[R.] Sed líbera nos.

[V.] Salvum fac servum tuum : et ancíllam tuam.

[R.] Deus meus sperántes in te.

[V.] Mitte eis Dómine auxílum de sancto.

[R.] Et de Syon túere eos.

[V.] Esto eis Dómine turris fortitúdinis.

[R.] A fácie inimíci.

[V.] Dómine exáudi oratióne meam.

[R.] Et clamor meus ad te véniat.

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Orémus.

Oratio.

BEnedícat vos Dóminus ex Syon :
ut videátis que bona sunt Hie-
rúsalement ómnibus diébus vite vestre²² :

et videátis filios filiórū vestrórum :
et pacem super Israel. Per Christum.

Orémus.

Oratio.

Deus Abraham, Deus Isaac, et
Deus Jacob : bénedíc adoles-
céntes istos : et sémina semen vite
etérne in méntibus eórum : ut quic-

quid pro utilitáte sua didícerint : hoc
fáceré cúpiant. Per Jesum Christum
Fílium tum recuperatórem hóminem.
Qui tecum. &c. *Respondetur Amen.*

Orémus.

Oratio.

REspice Dómine de celis : et bén-
edíc conventiónem istam :
et sicut misísti sanctum ángelum

tum Raphaélem ad Tobíam et
Saram filiam Raguélis : ita dignéris
Dómine mítttere bénedictiónem tu-

Ordo sponsalium.

am super istos adolescéntes : ut in tua voluntáte permáneant, et in tua securitáte consístant : et in amóre tuo vivant et crescant,²³ et senéscant : et

digni atque pacífici fiant : et multiplicéntur in longitúdinem diérum.
Per Christum Dóminum.

Orémus.

Oratio.

REspice Dómine propítius super hunc fámulum tuum : et super hanc fámulam tuam : ut in nómine tuo bene~~X~~dictiónem celéstem accípiant : et filios filiórū suórum et

filiárū suárum usque in tértiam et quartam progéniem²⁴ incólumes vídeant : et in tua voluntáte semper²⁵ per séverent : et in futúro ad celéstia regna pervéniant. Per Christum.

Orémus.

Oratio.

Mñípotens sempitérne Deus qui primos paréntes nostros Adam et Evam suam virtúte creávit : et sua sanctificatióne copulávit : ipse

corda et córpora vestra sanctí~~X~~ficiet et bene~~X~~dicat : atque in societáte et amóre vere dilectionis conjúngat. Per Christum Dóminum nostrum.

C Deinde benedictat eos dicens sic.

Bene~~X~~dicat vos Deus omnípotens omni bene~~X~~dictióne celésti : efficiátque vos dignos in conspéctu suo : superabündet in vobis divítias glórie²⁶ sue : et erúdiat vos in

verbo veritatis : ut ei córpore páriter et mente complácere valeátiſ. [Per Dóminum nostrum.] *Respondetur.*
Amen.

Finitis orationibus : et introductis illis in presbyterium : scilicet inter chorūm et altare ex parte ecclesie australi : et statuta muliere a dexteram viri : scilicet inter ipsum et altare, incipiatur missa de Trinitate.

Officium.

Benedicta sit sancta Trínitas atque indivísia Unitas : confitébimur ei, quia fecit nobiscum misericórdiam suam. *In tempore paschali,* Allelúya allelúya.
Ps. Benedicámus Patrem et Fílium cum Sancto Spíritu. *Non dicatur ulterius.* 929.

Ordo sponsalium.

Kýrie. *cum suis versibus dicitur.*

Ad hanc missam servetur modus et ordo per omnia, qui in duplicibus festis.

Glória in excélsis. 32*-36*.

Iste due orationes dicuntur sub uno Orémus. et sub uno Per Dóminum.

Oratio.

EMnípotens sempitérne Deus : qui dedísti fámulis tuis in conféssione vere fidei etérne Trinitátis glóriam agnoscere : et in poténtia

majestatis adoráre Unitátem : quésimus : ut ejúsdem fidei firmitáte ab ómnibus semper muniámur advérsis.

Oratio.

EXáudi nos omnípotens et mi-séricors Deus : ut quod nostro

ministrátur officio : tua benedictióne pótius impleáatur. Per.

Ad Corinthios. I. vj. (15-20.)

FRatres. Néscitis quóniam córpo-ra vestra membra sunt Christi ? Tollens ergo membra Christi fácies²⁷ membra meretrícis ? Absit. An néscitis quóniam qui adhéret meretríci : unum corpus efficitur ? Erunt enim inquit duo in carne una. Qui autem adhéret Dómino²⁸ : unus spíritus est. Fúgite fornicatiónen. Omne enim

peccátum quodcúnque fécerit homo : extra corpus est. Qui autem forni-cátur : in corpus suum peccat. An néscitis quóniam membra²⁹ vestra templum sunt Spíritus Sancti : qui in vobis est quem habétis a Deo, et non estis vestri ? Empti enim estis précio magno : glorificáte³⁰ et portáte Deum : in córpore vestro.

Gradale. Benedíctus es Dómine qui intuéris abýssos : et sedes super chérubin. *V.* Benedícite Deum celi : quia fecit nobíscum misericórdiam suam. 931.

Alleluya. *V.* Benedíctus es Dómine Deus Patrum nostrórum : et laudábilis in sécula. 932.

Si in tempore paschali contigerit, secundum Alleluya. erit unum de ebdomada pasche : vel unum de illis que scribuntur post officium Quasi modo géniti. 817.

Ordo sponsalium.

1513-C:40r.

Sequentia.

ah53087.

Alma chorus Dómini : nunc pangat nómina summi.
Messýas Sother Emánuel Sábaoth Adonáy.
Est Unigénitus Via Vita : Manus Homo Usyon.
Princípium Primogénitus, Sapiéntia Virtus.
Alpha Caput Finísque simul, vocitátur et est oo.
Fons et Origo boni, Paráclytus ac Mediátor.
Agnus Ovis Vítulus, Serpens Aries Leo Vermis.
Os Verbum Splendor, Sol Glória Lux et Imágō.
Panis Flos Vitis, Mons Jánua Petra Lapísque.
Angelus et Sponsus : Pastórque Prophéta Sacérdos.
Athánatos Kyros, Theon Panton Craton et Ysus.
Salvíficet nos.
Sit cui secla.
Per ómnia doxa. 913.

¶ Secundum Mattheum. xix. [3.-6.]

In illo témpore. Accessérunt ad Jesum phariséi temptántes eum : et dicéntes, Si licet hómini dimíttere uxórem suam quacúnque ex causa. Qui respónsens : ait illis, Non legístis quia qui fecit hóminem ab início, másculum et féminam fecit eos ? Et

dixit eis, Propter hoc dimítte homo patrem et matrem, et adherébit uxóri sue : et erunt duo in carne una. Itaque jam non sunt duo : sed una caro. Quod ergo Deus conjúnxit : homo non séparet.

Credo. 20.

Offertorium. Benedíctus sit Deus Pater : Unigenitúsque Dei Fílius Sanctus quoque Spíritus : quia fecit nobíscum misericórdiam suam. *In tempore paschali,* Allelúya. 935.

¶ Nota quod odor thuris benedicti, nunquam datur in ecclesia sponso et spouse. Inde est quod oblato thure benedicto super altare si descendat thuribulum ad clericos vel ad laycos : aliud thus est apponendum, et clericus vel laycus offerendum.

Ordo sponsalium.

Secreta.

Sanctifica quésimus Dómine Deus³¹ Trínitas Sancta : per tui sancti nōminis invocatiōnem hujus oblatiōnis hóstiam : et per eam³² cooperánte Spíritu Sancto,³³ nosmētíspos tibi pérfice munus etérnum.

Alia Secreta.

Adésto Dómine supplicatiōibus nostris : et hanc oblatiōnem quam tibi offérimus pro fámulis tuis, quos ad statum maturitatis, et ad diem nuptiārum perdúcere dignátus es : placátus ac benígnus assúme. *et finiantur sub uno Per Dóminum.*

Prefatio. Qui cum Unigénito. 1163.

Post Sanctus. prosternant se sponsus et sponsa in oratione ad gradum altaris extenso³⁴ pallio super eos : quod teneant quattuor clerci in superpelliciis ad quattuor cornua : nisi alter eorum vel ambo prius desponsati fuerint et benedicti : quia tunc non habetur pallium super : eos neque sacramentalis benedictio.

Deinde dicto Per ómnia sécula seculórum. et responso Amen. post Pater noster. antequam dicitur Pax Dómini. facta fractione eukaristie more solito : dimissaque hostia in tribus fractionibus super patenam : dicat sacerdos conversus ad eos sequentes orationes sub tono lectionis, illis interim genuflectentibus sub pallio.

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Oremus.

Oratio.

Propiciáre Dómine supplicatiōibus nostris : et institútis tuis quibus propagatiōnem³⁵ humáni géneris ordinásti, benígnus assíste : ut quod te auctóre conjúngitur : te auxiliánte servétur. Per Christum.

Orémus.

Oratio.

Deus qui potestáte virtútis tue de níchilo cuncta fecísti³⁶ : qui dispósitis universitatis exórdiis : hómini ad imáginem Dei facto : ídeo inseparábile mulieris adjutórium condidísti : ut femíneo córpori, de vírili dares carne princípium docens quod ex uno placuisset instítui, nunquam

liceret disjungi.

C Caveat sacerdos de ista clausula sequenti videlicet Deus qui tam. usque ad Deus per quem múlier. ut patet inferius quam non dicet in secundis nuptiis.

DEUS qui tam excellénti mystério conjugálem cópulam consecrásti :

ut Christi et ecclésie sacraméntum presignáres in fédere nuptiárum.

Oratio.

DEUS per quem múlier júngitur viro : et societas principáliter ordináta, ea bene~~X~~dictióne donátur : que nec sola per originális peccáti penam : nec per diluvii est abláta senténtiam. Réspice quésumus propícius super hanc fámulam tuam que maritáli jungénda est consórtio : tua se éxpedit protectióne muníri. Sit in ea jugum dilectionis et pacis : fidélis et casta nubat in Christo : imita-tríxque sanctárum permáneat feminárum. Sit amabilis ut Rachel viro : sápiens ut Rebécca, longéva et fidélis

ut Sara. Nichil in ea ex áctibus suis ille auctor prevaricatiónis usúrpét : nexa fidei mandatísque permáneat uni thoro juncta : contáctus illícitos fúgiat : múniat infirmitátem suam róbore disciplíne. Sit verecúndia, gravis, pudore venerábilis, doctrínis celéstibus erúdita. Sit fecúnda in sóbole, sit probáta et innocens : et ad optátam pervéniat senectútem : et vídeat filios filiórū suórum usque in tértiam et quartam progéniem : et ad beatórum réquiem atque ad celéstia regna per-véniat. Per Dóminum.

C Notandum est quod hac clausula in oratione predicta : scilicet Deus qui tam excellénti. usque ad Deus per quem múlier. non dicitur in secundis nuptiis ut supra dictum est. Vir³⁷ enim aut mulier ad bigamiam transiens : non debet iterum a sacerdote benedici : quia cum alia vice benedicti sint, eorum benedictio non debet iterari,³⁸ quia caro benedicta trahit ad se carnem non benedictam : et in titulo de secundis nuptiis inhibitum est : per decret. xxv. q. j. Hac ratione benedicti non datur in secundis nuptiis : quod testatur beatus Ambrosius sic:³⁹ Prime nuptie a Domino sunt institute : secunde vero sunt permisso. Prime autem sub omni benedictione celebrantur : secunde vero carent aliqua benedictione.

Sed cum plures benedictiones sint in nuptiis celebrandis : scilicet in introitu chori sub pallio : post missam : et super thorum in sero. Quero que benedictio sit iteranda in

Ordo sponsalium.

secundis nuptiis et que non ? Dicendum est quod in hac oratione Deus qui potestáte virtutis tue. sunt tres benedictiones, que idem habent principium : scilicet Deus. media autem est omnino omittenda in secundis nuptiis : scilicet ista Deus qui tam excellénti mystério conjugalem cónpulam consecrásti : ut Christi et ecclésie sacraméntum presignáres in fédere nuptiárum. ut supra quia in ista benedictione agitur de unitate Christi et ecclesie : quod figuratur in primo matrimonio : non autem in secundo. Unde et apostolus ad Corinthios vj. Erunt duo in carne una. et extra de bigamis, c. Debitum unius uxoris vir.⁴⁰ Sed qui adheret pluribus dissolvit unitatem, vel fedus unitatis : et ideo illa benedictio que agit de unitate, scilicet Deus qui tam excellénti. non dicitur in secundis nuptiis. Et hoc est verum tam pro viro bigamo quam pro muliere vidua : quia caro benedicta trahit ad se carnem non benedictam. Sed omnes alie benedictiones indifferenter debent dici secundum Romanam ecclesiam : et secundum Hostiensem et secundum Thomam de Aquino et Morardum doctorem.

[¶] *Et sciendum est, quod ista questio discussa fuit et determinata in sacro palatio domini Pape et translata in Angliam per magistrum Johannem Haystede,]⁴¹ Anno domini millesimo CCCxxj. [Et causa discussionis erat, quia multi sacerdotum tunc temporis ad sedem apostolicam convolarunt causa obtinendi absolutionis beneficium pro benedictionibus in secundis nuptiis collatis indiscreto. Ideo statuitur super hoc constitutio Johannis Pape]⁴² xxjj. que sic incipit.*

¶ Oncertationi antique finem imponere cupientes : presenti declaramus edicto : quod licet vir vel mulier ad bigamiam vel ad secundas nuptias transient : benedici non debent cum fuerint alias benedicti. Quod si forsitan alter eorum vel ambo essent ad secundas nuptias transituri : et in primis nuptiis benedicti non fuerint : danda est eis benedictio in secundis nuptiis.⁴³ [Sane volentes antiquum rigorem temperare, concedimus, quod presbyter qui secundas nuptias benedixerit scienter, ad sedem apostolicam ex hoc venire minime teneatur, sed a pena suspensionis hoc casu a jure]⁴⁴ indicta per suos [potest diocesanos absolvi].⁴⁵ Si qui vero juxta opinionem quorundam hactenus non reputantes se esse suspensos : ordines quos libet seu quevis beneficia receperint : diocesani eorum a pena suspensionis predicte ipsos absolvere : ac super executione ordinum et retentione beneficiorum hujusmodi cum eis valeant licite dispensare.⁴⁶

¶ *Hic queri potest quare secunde nuptie non benedicuntur. Ad hoc dico quod secundum matrimonium quamvis in se consideratum habeat⁴⁷ sacramentum : tamen in ordine ad*

Ordo sponsalium.

primum sacramentum consideratum aliquid habet de defectu sacramenti : quia non habet plenam significationem : cum non sit una⁴⁸ unius, sicut est in matrimonio Christi et ecclesie : et ratione hujus defectus benedictio a secundis nuptiis subtrahitur : sed hoc intelligendum est quando secunde nuptie sunt secunde ex parte viri et ex parte mulieris, vel ex parte mulieris tantum. Si enim virgo contrahat cum illo qui habuit aliam uxorem : nichilominus nuptie benedicuntur. Salvatur et alio modo significatio etiam in ordine ad primas nuptias : quia Christus et si unam ecclesiam habet : habet tamen plures personas desponsatas in una ecclesia. Sed anima non potest sponsa alterius esse quam Christi : quia cum demone fornicatur : nec est matrimonium spirituale : et propter hoc quando mulier secundo nubit : nuptie non benedicuntur propter defectum sacramenti.

Post hec vertat se sacerdos ad altare : et dicat Pax Dómini. et Agnus Dei. more solito. Tunc amoto pallio,⁴⁹ surgant ab oratione sponsus et sponsa : et accipiat sponsus pacem a sacerdote, et ferat sponte osculans eam : et neminem alium, nec ipse nec ipsa : sed clericus statim a presbytero pacem accipiens, proferat aliis sicut solitum est.

Communio. Benedícimus Deum celi : et coram ómnibus vivéntibus confitébimur ei : quia fecit nobíscum misericórdiam suam. *In tempore paschali Allelúya, allelúya.*
936.

Postcommunio.

Proficiat nobis ad salútem córporis et ánime Dómine Deus hujus sacraménti suscéptio : et sem-

pitérne sancte Trinitatis ejusdémque indivídue Unitatis conféssio.

Alia postcommunio sub uno Orémus. et sub uno Per Dóminum.

IUésumus omnípotens Deus instituta providéntie tue pio amore comitáre : ut quos legítima

société connéctis : longéva pace custódias. Per Dóminum.

Post missam benedicatur panis et vinum, vel aliquod bonum potabile in vasculo et gustent in nomine Domini, sacerdote dicente,

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Orémus.

Ordo sponsalium.

Oratio.

Benedic Dómine istum panem et hunc potum, et hoc vásulum sicut benedixísti quinque panes in desérto, et sex hýdrias in Chana Galilée : ut sint sani, sóbrii, atque

immaculáti omnes gustántes ex eis Salvátor mundi. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus. Per.

C Nocte vero sequente cum sponsus et sponsa ad lectum pervenerint : accedat sacerdos et benedicat thalamum dicens,

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Orémus.

Oratio.

Benedic Dómine thálamum istum et omnes habitantes in eo : ut in tua pace consístant : et in tua voluntáte permáneant : et in tuo

ámore vivant et crescant⁵⁰ : et multiplícéntur in longitúdinem diérum. Per Christum.

C Benedictio super lectum tantum cum

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Orémus.

Oratio.

Benedic Dómine hoc cubículum : qui non dormis neque dórmitas. Qui custódis Israel, custódia fámulos tuos in hoc lecto quiescéntes, ab ómnibus fantasmáticis, demónum

illusiónibus, custódi eos vigilantes : ut in precéptis tuis medíténtur dormientes, et te per sopórem séntiant : ut hic et ubique defensiónis tue muniántur auxílio. Per Dóminum.

C Deinde fiat benedictio super eos in lecto cum

Orémus.

Oratio.

Benedic Deus córpora vestra et áimas vestras : et det super

vos benedictiόnem sicut benedíxit Abraham, Isaac, et Jacob. R. Amen.

Ordo sponsalium.

¶ Item alia benedictio super eos cum

Orémus.

Oratio.

Manus Dómini sit super vos : ómnibus diébus vite vestre. *R.*
mittátque ángelum suum sanc- Amen.

C Item alia benedictio super eos cum

Orémus.

Oratio.

Bene ☧ dícat vos Pater, et Fílius,
et Spíritus Sanctus : qui trinus
est in número, et unus in nómine.
R. Amen.

His peractis aspergat eos sacerdos aqua benedicta : et sic discedat et dimittat eos in pace.

C⁵² *Missa ad honorem virginis gloriose
pro mulieribus pregnantibus,
aut alias in partu laborantibus.*

Officium.⁵³

Alma virgo vírginum, sancta Dei génitrix pro devótis pórrige ancíllis tuis preces obníxas ad Fílium que parturiéntium benígnia es auxilíatrix. *Ps.* Jurávit Dóminus David veritátem et non frustrábitur eum : de fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Glória Patri. **XX.**

Oratio.

Cxáudi clementíssime Pater de-precatiónem servi tui pro pau-péribus ancíllis tuis in partu nunc aut in pósterum laborántibus, majestáti tue devotíssime supplicántis : ut quemádmodum tua eas providéntia

concípere decrevísti : ita ipsa benedictióne tua preámbula : ad laudem tui sacri nóminis vírgine gloriósa suffragánte celériter júbeas expedíre. Per Dóminum.

C *Lectio libri Genesis. iij. [11-18.]*

In diébus illis. Dixit Dóminus ad Adam. Nunquid ex ligno de quo tibi precéperam ne coméderes, co-medísti ? Dixítque Adam, Múlier quam dedísti sociam michi, dedit michi de ligno : et comédi. Et dixit Dóminus ad mulíerem, Quare hoc fecísti ? Que respóndit, Serpens decépit me : et comédi. Et ait Dóminus ad serpéntem, Quia fecísti hoc : maledíctus es inter ómnia animántia et béstias terre. Inimicítias ponam inter te et mulíerem : et semen tuum et

semen illíus. Et ipsa cónteret caput tuum : et tu insidiáberis calcáneo ejus. Mulíeri quoque dixit, Multipli-cábo erúmnas tuas : et concéptus tuos. In dolóre páries : et sub viri potestáte eris : et ipse dominábitur tibi. Ade vero Dóminus dixit, Quia audísti vocem uxóris tue : maledícta terra in ópere tuo. In labóribus comédes ex ea : cunctis diébus vite tue. In sudóre vultus tui vésceris pane tuo : donec revertáris in terram de qua sumptus es. Quia pulvis es et

Missa pro mulieribus pregnantibus.

in púlverem reverteris.

|

Gradale. Ecce virgo concépit et absque dolor péperit nobis filium : cuius nomen vocátus⁵⁴ est Jesus. *XV.* Qui sicut pluvia in vellus : ita in úterum vírginis descéndit, et velut sol porta clausa ex útero virgináli ad nos introívit.

Alleluya. *XV.* Ad tuum o María confúgiunt presídium, páuperes in partu laborántes : quas suis queso non despícias in necessitáibus, sed a periculis cunctis líbera eas virgo semper benedícta.

Sequentia.

ah37067. ancilla Christi María mater Dei : páuperem exaudi peccatórem ad te vere suspirántem : ne matrum in útero periclitentur infántuli.

Qui propter deféctum baptísmi mácula irrétti origináli in limbum condescéndunt qui pars est inférni.

María itaque míseris succúrre puérulis qui pro gravi Ade prothoplastórum nébula visióne Dei ibi carent perpétua.

O judícia Dei abýssus multa : qui licet sine culpa pereant : non tamen sine causa.

Quam ígitur perniciósus pomí vétiti Eve fuit morsus : quo mors pósteris sic concludebátur.

Sed o quam felix fuit et letabúndus, o María inter te et ángelum dialógu : quo vita orbi toti oriebátur.

Pre céteris autem tuus vidétur splendescere beatíssimus absque dolore partus.

Per quem Eve maledíctio est solúta : nec minus benedíctio est muliéribus cunctis condonáta.

Ad quem ergo confúgient desoláte pregnántes nisi ad te cunctárum consólatrix cum lácrymis geméntes.

Audi eas virgo immaculáta, nec paréntum aspíciat Unigénitus tuus ad peccáta.

Sed parvulórum ululátus cleménter exaudi : ne in perénni subjiciántur inférni formidolosa a Deo pena.

Eos déníque post sacri baptismátis undam regenerátos : perdúcere dignérís ad etérrna gáudia. Amen.

Missa pro mulieribus pregnantibus.

¶ Secundum Johannem. xv. [21-22, 23, 24.]

IN illo tempore. Dixit Jesus discipulis suis. Múlier cum parit, tristiciam habet : quia venit hora ejus. Cum autem péperit púerum : jam non méminit pressúre ejus propter

gáudium : quia natus est homo in mundum. Amen amen dico vobis : si quid petieritis Patrem in nómine meo, dabit vobis. Pétite et accipiétis : ut gáudium vestrum sit plenum.

Offertorium. Ave María parturiéntium consólatrix : grátia plena infántium sublévatrix : quia Dóminus est tecum, ipsórum esto prótectrix : ut pro muliéribus benedicta dicáris : et super omnes benedictus a cunctis Christícolis extollátur fructua ventris tui.

Secreta.

Plissime Christe Jesu qui absque doloris contagiónē ex útero virgináli almífice matris tue in mundum tua dignatióne sanctíssima porta clausa exíre dignátus es : concéde propítius : ut fructus ancillárum tuá-

ram in orbem terrárum sanos et incólumes táliter dispónas pervenire : quod ad fontem baptismatis, una tecum regenerári mereántur. Qui vivis.

Communio. In partu puerórum o María sol tuus respléndeat misericórdie : quo lucénte cétera post Deum luminária sunt quasi non sint.

Postcommunio.

Beatissime Spíritus per quem cónrita sunt univérsa, supplíciter tuas exaudíre dignérис famulas : pro quibus has tue porrígimus pietáti preces : ut quemádmodum tuo felíci

sancto juvámíne optant liberári : ita suffrágii beatíssima matris Dei lumen grátie tue in eárum céleri expeditióne infúndere dignérис. Qui cum Patre.

¶ *Benedictio mulieris post partum ante ostium ecclesie.*

In primis dicat sacerdos hos psalmos,

Levávi oculos. (cxx.) Brev:[329].

Beáti omnes. (cxxvij.) cum Glória Patri. Brev:[339].

Kyrieléison. Christe éléison. Kyrieléison.

Pater noster.

[V.] Et ne nos.

[R.] Sed líbera.

[V.] Dómine salvam fac ancíllam tuam.

[R.] Deus meus sperántem in te.

[V.] Mitte ei auxílum de sancto.

[R.] Et de Syon túere eam.

[V.] Esto ei Dómine turris fortitúdinis.

[R.] A fácie inimíci.

[V.] Dómine exáudi.

[R.] Et clamor meus.

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Orémus.

Oratio.

Deus qui hanc fámulam tuam de pariéndi perículo liberásti : et eam in servítio tuo devótam esse fecísti : concéde ut temporáli cursu

fidéliter perácto : sub alis misericórdie tue, vitam perpétuam et quiétam consequátur. Per Dóminum.

Tunc aspergatur mulier aqua benedicta a sacerdote, dicente.

Aspérge [me Domine hyssópo].⁵⁵

Deinde inducat eam sacerdos per manum dexteram in ecclesiam : dicendo.

Ingrédere in templum Dei : ut hábeas vitam etérrnam, et vivas in sécula seculórum. Amen.

¶ *Benedictio panis in diebus dominicis.*

In primis legat sacerdos evangelium In princípio. 115. et postea dicatur versiculum.

[V.] Sit nomen Dómini benedíctum,

[R.] Ex hoc nunc et usque in séculum.

[V.] Benedicámus Dómino.

[R.] Deo grátias.

Deinde dicat

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Orémus.

Oratio.

Benedic Dómine hanc crea-
túram⁵⁶ panis : sicut benedixísti
quinque panes in desérto : ut omnes
gustántes ex eo, tam córporis quam

áname recipiant sanitátem. In nómine
Patris et Fílii et Spíritus Sancti.
Amen.

Hic aspergat sacerdos aquam benedictam super panem.

¶ *Ordo ad servitium peregrinorum.*

In primis dicuntur psalmi sequentes super illos coram altari prostratos postquam confessi sunt hoc modo incipiens.

Psalmus. [xxiiij.]

AD te Dómine levávi ánimam meam : Deus meus in te confido non erubéscam.

Neque irrídeant me inimíci mei : étenim univérsi qui sústinent te, non confundéntur.

Confundántur omnes iniqua agéntes : supervácue.

Vias tuaa Dómine démonstra michi : et sémitas tuas édoce me.

Dírige me in veritaté tua et doce me : quia tu es Deus salvátor meus, et te sustínui tota die.

Reminíscere miseratiónum tuárum Dómine : et misericordiárum tuárum que a século sunt.

Delícta juventútis mee : et ignorántias meas ne memíneris.

Secúndum misericórdiam tuam ménto mei tu : propter bonitátem tuam Dómine.

Dulcis et rectus Dóminus : propter hoc legem dabit delinquéntibus in via.

Díriget mansuétos in judício : docébit mites vias suas.

Unívérse vie Dómini misericórdia et véritas : requiréntibus testaméntum ejus et testimónia ejus.

Propter nomen tuum Dómine,

propiciáberis peccáto meo : multum est enim.

Quis est homo qui timet Dóminum : legem státuit ei in via quam elégít.

Anima ejus in bonis demorábitur : et semen ejus hereditábit terram.

Firmaméntum est Dóminus timénibus eum : et testaméntum ipsíus ut manifestétur illis.

Oculi mei semper ad Dóminum : quóniam ipse evéllet de láqueo pedes meos.

Réspice in me et miserére mei : quia únicus et pauper sum ego.

Tribulatiónes cordis mei multipli-cáte sunt : de necessitáibus meis érue me.

Vide humilitátem meam et labórem meum : et dimítte univérsa delícta mea.

Réspice inimícos meos, quóniam multiplicáti sunt : et ódio iníquo odérunt me.

Custódi ánimam meam et érue me : non erubéscam quóniam sperávi in te.

Innocéntes et recti adhesérunt mi-chi : quia sustínui te.

Líbera Deus Israel : ex ómnibus tribulatióibus suis.

Glória.

Psalmus [l.]

AIserére mei Deus : secúndum
magnam misericórdiam tuam.

Et secúndum multitúdinem misera-
tionum tuárum : dele iniquitátem
meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea :
et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniquitátem meam ego
cognósco : et peccátum meum contra
me est semper.

Tibi soli peccávi et malum coram te
feci : ut justificérис in sermónibus
tuis, et vinas cum judicáris.

Ecce enim in iniquitáibus con-
céptus sum : et in peccátis concépit
me mater mea. Ecce enim veritátem
dilexísti : incépta et occulta sapiéntie
tue manifestásti michi.

Aspérges me ysópo et mundábor :
lavábis me et super nivem dealbábor.

Audítui meo dabis gáudium et letí-
ciam : et exultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis meis :
et omnes iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : et
spíritum rectum ínnova in viscéribus

meis.

Ne projícias me a fácie tua : et
spíritum sanctum tuum ne áuferas a
me.

Redde michi letíciam salutáris tui :
et spíritu principáli confírma me.

Docébo iníquos vias tuas : et ímpii
ad te converténtur.

Líbera me de sanguínibus Deus
Deus salútis mee : et exultábit lingua
mea justíciam tuam.

Dómine lábia mea apéries : et os
meum annuncíabit laudem tuam.

Quóniam si voluísse sacrificium
dedísssem : útique olocáustis non
delectáberis.

Sacrificium Deo spíritus contribu-
látus : cor contrítum et humiliátum
Deus non despícies.

Benígne fac Dómine in bona
voluntáte tua Syon : ut edificéntur
muri Hierúsalem.

Tunc acceptábis sacrificium justítie
oblatiōnes : et olocáusta tunc impó-
nen super altáre tuum vítulos.

Glória Patri et Fílio.

Psalmus [xc.]

PUi hábitat in adjutório Altíssimi :
in protectiōne Dei celi com-
morábitur.

Dicet Dómino suscéptor meus es tu :
et refúgium meum Deus meus sperábo
in eum.

Ordo servitium perigrinorum.

Quóniam ipse liberávit me de lá-
queo venántium : et a verbo áspero.

Scápolis suis obumbrábit tibi : et
sub pennis ejus sperábis.

Scuto circúndabit te véritas ejus :
non timébis a timóre noctúrno.

A sagítta volánte in die, a negócio
perambulánte in ténebris : ab incúrsu
et demónio meridiáno.

Cadent a látere tuo mille et decem
mília a dextris tuis : ad te autem non
appropinquábit.

Verúntamen óculis tuis considerábis :
et retributiónem peccatórum vidébis.

Quóniam tu es Dómine spes mea :
Altíssimum posuísti refúgium tuum.

Non accédet ad te malum : et
flagéllum non appropinquábit taber-

náculo tuo.

Quóniam angelis suis mandávit de-
te : ut custódiant te in ómnibus viis
tuis.

In máníbus portábunt te : ne forte
offéndas ad lápidem pedem tuum.

Super áspidem et basilíscum am-
bulábis : et conculcábis leónem et
dracónem.

Quóniam in me sperávit liberábo
eum : prótegam eum, quóniam cog-
nóvit nomen meum.

Clamávit ad me et ego exáudiam
eum : cum ipso sum in tribulátioñe,
erípiam eum et glorificábo eum.

Longítudine diérum replébo eum : et
osténdam illi salutáre meum.

Gloria Patri.

Kyrieléyson. Christe eléyson. Kyrieléyson.

Pater noster.

[V.] Et ne nos.

[R.] Sed líbera nos.

[V.] Ego dixi Dómine miserére mei.

[R.] Sana ániam meam : quia peccávi tibi.

[V.] Vias suas Dóminus démonstret tibi.

[R.] Et sémitas suas edóceat te.

[V.] Gressus suos dírigat Dóminus secúndum elóquium suum.

[R.] Ut non dominétur tui omnis injustícia.

[V.] Utinam dirigántur vie tue.

[R.] Ad custodiéndas justificátiones Dómini.

[V.] Perficiat Dóminus gressus tuos in sémitis suis.

[R.] Ut non moveántur vestígia tua.

[V.] Benedíctus Dóminus Deus⁵⁷ die quotídie.

Ordo servitium perigrinorum.

- [R.] Prósperum iter fáciat tibi Deus salutáriam nostrórum.
[V.] Angelus Dómini⁵⁸ bonus comitétur tecum.
[R.] Et bene dispónat itínera tua et actus tuos ut íterum cum gáudio revertáris ad propria.
[V.] Beáti immaculáti in via.
[R.] Qui ámbulant in lege Dómini.
[V.] Nichil proficiat inimícus in te.
[R.] Et filius iniquitátis non appónat nocére tibi.
[V.] Exúrge Dómine áduja nos.
[R.] Et líbera nos propter nomen tuum.
[V.] Dómine Deus virtútum convérte nos.
[R.] Et osténde fáciem tuam et salvi érimus.
[V.] Dómine exáudi oratióne meam.
[R.] Et clamor meus ad te véniat.
[V.] Dóminus vobíscum.
[R.] Et cum spíritu tuo.
[V.] Orémus.

[*Oratio.*]

Adésto Dómine supplicatióibus nostris : et viam fámuli tui *N.* in salútis tua prosperitaté dispónē : ut

inter omnes vie et vite hujus varietátes : tuo semper protegáтур auxílio.
Per Christum Dóminum nostrum.

Orémus.

Oratio.

Deus qui ad vitam ducis, et confidéntes in te patérrna protectione custódis : quésumus ut his preséntibus fámulis tuis *N.* a nobis egrediéntibus, angélicum tríbuas comítátum : ut auxílio tuo protécti, nálliū mali concutiántur formídine : nullo comprimántur adversitatis lan-

guóre, nálliū irruéntis inimíci molesténtur insídiis : sed spáciis neces-sáriii itíneris, próspero gressu peráctis : propriísque locis restitúti : et recipi-ántur sóspites, ac débitas exolvant tuo nómini grátias. Per Christum Dóminum.

Orémus.

Ordo servitium perigrinorum.

Oratio.

Deus qui diligētibus te mise-
ricordiam tuam semper im-
pēndis : et a serviētibus tibi in nulla
es régione longínquus : dírige viam

hujus fāmuli tui N. in voluntāte tua :
ut te protectōre, te perducēnte per
justicie sémitas sine offensiōne gradi-
áatur. Per Christum.

C Hic surgant peregrini a prostratione. Et sequatur benedictio pere et baculi hoc modo.

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Orémus.

Oratio.

D Omine Jesu Christe qui inef-
fábili tua miseratiōne ac Patris
jussiōne Spiritúsque Sancti coope-
ratioне de celo descéndere, ovémque
pérditam diabólica seductiōne voluísti
quérere : atque propriis húmeris ad
celéstis pátrie gregem reférre : quique
precepísti filiis matris ecclésie, orándo
pétere : bene vivéndo quérere, ac pul-
sando perseveráre : ut cítius inveníre
váleant salutáris prémia vite : te hu-
míliter invocámus : quátenus sanctifi-
cándo bene dicere dignér̄is has peras

vel hanc peram, et hos báculos vel
hunc báculum : ut quicúnque ea pro
tui nóminis amóre ad instar húmilis
armatúre⁵⁹ : láteri suo vel latéribus
suis applicáre, atque suis collis sus-
péndere, sive in mánibus suis gestáre :
sicque peregrinándo suffrágia sanc-
tórum húmili comitánte devotióne
studérint quérere : déxtere tue pro-
técti munímine, perveníre mereántur
ad gáudia visiōnis etérne. Per te
Salvátor mundi. Qui vivis.

C Hic aspergatur aqua benedicta et ponat sacerdos collo peregrini peram dicens.

IN nómine Dómini nostri Jesu
Christi áccipe hanc peram há-
bitum peregrinatiōnis tue : ut bene
castigátus et salvátus perveníre mere-

áris ad límina sanctórum quo pérgerre
cupis, et perácto itínere tuo ad nos
revertáris incólumis. Per eúndem.

Et sic fiat aliis si sint plures.

C Hic tradat uni baculum dicens.

Accipe hunc báculum susten-
atiōnis itineris ac labóris pere-

grinatiōnis tue : ut devíncere váleas
omnes catérvas inimíci : et perveníre

Ordo servitium perigrinorum.

secúrus ad límina sanctórum quo
pérgerē cupis : et perácto obediéntie

cursu, ad nos íterum revertáris cum
gáudio. Per Christum.

Et sic dicat aliis si sint plures.

C *Benedictio cruce per gentis Hierusalem cum [V.] Dóminus vobíscum.*

[R:] *Et cum spíritu tuo.*

[V.] *Orémus.*

Deus invícte poténtie, pietátis
imménde, atque peregrinántium
tótius consolatiónis auxílium : qui
fámulis tuis invictíssima arma tríbuis :
quésumus hanc crucem devóte hu-
militatis bene+dícere dignéris : ut
venerández crucis vexíllum cujus in eo

est designáta figúra : sit invictíssimum
robur servi tui contra hostis antíqui
nequíssima tentaménta, sit in via
defénsio, sit in domo tua protéctio, sit
nobis ubíque presídium. Per Dó-
minum.

C *Hic aspergatur aqua benedicta super vestem. Deinde si aliquis eorum profecturus est
Hierusalem : detur ei vestimentum cruce signatum : sacerdote dicente.*

Accipe vestiméntum cruce Dó-
mini Salvatóris nostri signátum :
ut per illud salus, benedíctio et virtus,

próspere proficiscéndi ad sepúlchrum
ejus tibi comítetur. Qui cum Deo
Patre et Spíritu.

C *Et sic fiat aliis si sint plures.*

*Combustio crucis in carne peregrinis euntibus Hierusalem prohibitum est in lege
secundum jura canonica sub pena excommunicationis majoris.⁶⁰*

His finitis dicitur missa pro iter agentibus, more simplicis festi novem lectionum.⁶¹

Officium.

E Sto michi in Deum protectórem et in locum refúgii, ut salvum me fáciás:
quóniam firmaméntum meum et refúgium meum es tu : propter nomen
tuum dux michi eris, et enútries me. *In tempore paschali Allelúya allelúya.*
Ps. In te Dómine sperávi non confúndar in eternum : in justícia tua líbera me et
éripe me. 235.

Oratio.

Adésto Dómine supplicátionibus nostris : et viam famulórum tuórum *N.* in salútis tue prosperitáte

dispónē : ut inter omnes vie et vite hujs varietátes : tuo semper protegántur auxílio. Per Dóminum.

C *Lectio libri Genesis. xxiv. 7.*

In diébus illis. Locútus est Abram dicens, Dóminus Deus celi, qui tulit me de domo patris mei : et de terra nativitátis mee, qui locútus

est michi : et jurávit dicens, Sémini tuo dabo terram hanc : ipse mittet ángelum suum coram te.

Gradale. Esto michi in Deum protectórem : et in locum refúgiī, ut salvum me fáciās. *V.* In te Dómine sperávi⁶² non oonfúndar in etérnum. *Repetatur gradale.* 409.

Allelúa. *V.* Qui timent Dóminum sperant in eum : adjútor⁶³ et protéctor eórum est. 1039.

Si in tempore paschali contigerit hoc servitium : tunc dicitur secundum Allelúa. unum ex illis que scribuntur post officium Quasi modo géniti. 817.

C *Secundum Mattheum. x. cap. [7-15].*

In illo témpore. Dixit Jesus discípulis suis. Eúntes predicáte di-céntes : quia appropinquábit regnum celórum. Infírmos curáte, mórtuos suscítate, leprósos mundáte, demónes ejícite. Gratis accepístis : gratis date. Nolíte possidére aurum, neque ar-géntum. In zonis vestris non peram, non calciaménta, neque virgam : neque duas túnicas habeátis. Dignus est enim operárius, mercéde sua. In quamcúnque civitátem intravéritis : interrogáte quis in ea dignus sit : et

ibi manéte donec exeátis. Intrántes autem domum : salutáte eam dicén-tes. Pax huic dómui. Et síquidem illa domus fúerit digna : máneat pax vestra super eam. Si autem non fúerit digna : pax vestra ad vos revertétur. Et quicúnque non recéperit vos, nec audíerit sermónes vestros : exeúntes de domo vel de civitáte, excútite púlverem de pédibus vestris super eam. Amen dico vobis : tolerabílius erit terre Sodomórum et Gomor-reórum in die judícií, quam illi

Ordo servitium perigrinorum.

civitati.

Offertorium. Sperent in te omnes qui novérunt nomen tuum Domine : quóniam non derelínquis queréntes te : psállite Dómino qui hábitat in Syon, quóniam non est oblítus oratióñem páuperum. *In tempore paschali* Allelúya. 455.

¶ *Hic offerant peregrini.*

Secreta.

¶ Ropiciáre quésumus Dómine supplicatióñibus nostris : et has oblationes quas offérimus pro famúlis tuis benígnus assúme, ut viam illórum precedénte grátia tua dírigas, et sub-

sequénte comitári dignéris : ut de actu atque incolumitáte eórum se-cúndum misericórdie tue presídia gaudeámus. Per Dóminum.

Communio. Tu mandásti mandáta tua custodíri nimis : útinam dirigántur vie mee : ad custodiéndas justificatiónes tuas. *In tempore paschali* Allelúya allelúya. 389.

Postcommunio.

¶ Umpta quésumus Dómine cé-léstis mystérii sacraménta ad prosperitátem itineris famulórum

tuórum proficiant : et eos ad salutária cuncta perdúcant. Per Dóminum nostrum.

¶ *Post missam dicat sacerdos has sequentes orationes super peregrinos prostratos coram altari : sive profecturi fuerint ad Hierusalem : sive ad sancti Jacobi limina : vel ad aliam peregrinationem cum*

[V.] Dóminus vobíscum.

[R.] Et cum spíritu tuo.

[V.] Orémus.

Oratio.

¶ Eus infiníte misericórdie et majestatis imménde : quem nec spácia locórum nec interválla tem-pórum ab his quos túeris adjúngunt : adésto fámulo tuo *vel* fámulis tuis in te ubíque confidénti *vel* confidéntibus,

et presta : ut per omnem quam itúrus est *vel* itúri sunt viam, dux ei *vel* ejus : et comes esse dignéris : nichil ei *vel* eis adversitatis nóceat : nichil diffi-cultatis obsístat, cuncta ei *vel* eis sint salúbria, cuncta sint et próspera : ut

Ordo servitium perigrinorum.

sub ope déxtere tue quicquid juste
pétient *vel* petérint, desidério céleri et

próspero consequátur *vel* conse-
quántur effectu. Per Christum.

Oremus.

Oratio.

Mnípotens sempitérne Deus,
qui es via, véritas, et vita : iter
vestrum *vel* tuum in beneplácito suo
dispónat, ángelum suum Raphaélem
in hac peregrinatióne vestra *vel* tua
custódem adhíbeat : qui ad loca desi-
deráta cum pace te eúdondo perdúcat, et
cum salúte íterum ad nos redeúndo
redúcat. Sit intervéntrix tua *vel* vestra
beáta Dei génitrix María cum
univérsis ángelis, et archángelis, patri-

árchis quoque et prophétis. Sint
intercessóres tui *vel* vestri sancti
apóstoli Petrus et Paulus cum céteris
apóstolis, martýribus, confessóribus,
atque virgínibus, obtineántque tibi *vel*
vobis sancti : quorum queris *vel*
quéritis suffrágia cum ómnibus
sanctis, justa desidéria et prospe-
ritátem : remissionémque ómnium
peccatórum, ac vitam etérnam. Per
eúndem Dóminum nostrum.

Deinde communicentur : et ita recedant in nomine Domini.

1508-C:45r.

[¶ *Missa pro defunctis.*] ⁶⁴

¶ *Sciendum est quod quotidie per adventum Domini quando chorus non regitur : usque ad vigiliam nativitatis Domini : et ab octavis epiphanie usque ad iij. feriam ante pascha : et a crastino sancte Trinitatis usque ad adventum Domini : ante tertiam dicitur missa in*

Missa pro defunctis.

capitulo pro fidelibus defunctis cum dyacono et subdyacono albis cum amictibus induitis tantum : nisi precedente die festum duplex : vel octava cum regimine chori contigerit : tunc enim nulla erit missa pro defunctis in capitulo, et nisi quando corpus adest presens : et etiam in anniversariis episcoporum : tunc enim ad altare authenticum aliquando dicitur missa : aliquando ad alia altaria juxta que corpora eorum requiescunt humata. Item nulla feria in paschali tempore dicitur missa capitularis pro defunctis : nisi fuerit corpus presens : vel anniversarium, vel aliquod trigintale.

Ad missam.

Officium. VI.

GS:232; 1508-C:45r; 1513-C:45v.⁶⁵

The musical notation consists of four horizontal black staves, each with four red square neumes. The first staff begins with a large decorative initial 'B'. The lyrics are written below the staves:

Equi- em e- té- rám do-na e- is Dómi- ne :
et lux perpe-tu- a lú-ce- at e- is. Ps. Te de-cet
hymnus De-us in Sy-on : et ti-bi reddé-tur vo-tum in
Hie-rú-sa-lem : ex-áudi o-ra-ti- ónem me- am ad te omnis
ca-ro vé-ni- et.

Nota quod ad quamlibet missam que pro corpore prcesenti celebratur cujuscunque fuerit : nisi pro rege vel regina vel alio magno domino quinque dicuntur orationes.

Prima oratio. Omnipotens sempiterne Deus, misericordiam tuam supplices deprecámur : ut ánimam famuli tui. [353].

Missa pro defunctis.

Secunda oratio. Deus qui inter apostólicos. [355].

Tertia oratio. Deus vénie largítor. [355].

Quarta oratio. Omnípotens et misericors Deus : única salus mortálium. [356].

Quinta oratio. Fidélium Deus ómnium. [363].

Infra trigintale quinque dicuntur orationes.

Prima oratio. Deus cui próprium est miseréri. *minor.* [354].

Et cetere orationes ut supra pro corpore presenti.

Item in tricesima die omnes orationes dicuntur ut infra trigintale.

In omnibus anniversariis quinque dicuntur orationes.

Prima oratio. Deus indulgentiárum. [354].

Cetere ut supra pro corpore presente.

In anniversariis tamen simplicibus cujuscumque canonici vel cujuscumque alterius, oratio sic pronuncietur. Deus indulgentiárum Dómine da animábus famuli.⁶⁶ [354].

Si missa pro corpore presenti, vel anniversarius cujusquam fuerit infra tringintale celebretur.

Prima oratio pro corpore presenti vel anniversario dicitur.

Secunda pro trigintali oratio. Deus cui próprium. *minor.* [354].

Tertia. Deus qui inter apostólicos. [355].

Quarta. Deus vénie largítor. [355].

Quinta. Fidélium Deus ómnium. [363].

Quando autem dicitur missa ferialis in capitulo pro defunctis, tres dicuntur orationes : prima. Deus qui inter apostólicos. [355].

Secunda. Deus vénie largítor. [355].

Tertia. Fidélium.⁶⁷ [363].

Quandocunque corpus est presens : et in anniversariis episcoporum et decanorum ecclesie, postquam executor officii in inceptione misse altare thurificaverit : diaconus cum thuribulo accedat : et corpus illud in feretro vel in tumba incenset : similiter ante evangelium dum tractus canitur, incensato prius altari : et terio postquam sacerdos sacrificium ante lotionem loco suo dispositum thurificaverit, idem diaconus thurifificet sicut

prius : non circumeundo corpus in feretro vel tumbam : sed ex utraque parte utraque vice incipiendo a capite, semper tamen thurificando. Nunquam enim thuricatur corpus ad Placébo. vel ad Dírige. secundum usum Sarum : sed hoc⁶⁸ semper : nisi fuerit corpus regis, episcopi, comitis vel baronis. Quotidie ante diem sepulture pro corpore presenti cujuscumque fuerit dicitur ista oratio.

DEUS cui próprium est miseréri semper et párcere, te súpplices deprecámur pro ánima famuli tui quam hódie de hoc século migráre jussísti : ut non tradas eam in manus inimíci, nec obliviscáris in finem sed

júbeas illam ab ángelis sanctis súscipi, atque ad régiónem vivórum perdúci : ut⁶⁹ quia in te sperávit et crédidit : sanctórum tuórum mereátur societáte letári. Per.

C Pro corpore presenti et in anniversariis et trigintalibus episcoporum et in die animarum tantum.

C Lectio epistole beati Pauli apostoli. *Ad Thessalonicenses. I. iiiij. [13-18.]*
Fratres. Nólumus vos ignoráre de dormiéntibus : ut non contristémini, sicut et céteri qui spem non habent. Si enim crédimus quod Jesus mórtuus est et resurréxit : ita et Deus eos qui domiérunt per Jesum addúcet cum eo. Hoc enim vobis dícimus in verbo Dómini : quia nos qui vívimus qui résidui sumus, in advéntu Dómini non perveniémus eos qui dormiérunt. Quóniam ipse Dóminus in jussu et in voce archángeli et in tube Dei descéndet de celo : et mórtui qui in Christo sunt, resúrgent primi. Deínde nos qui vívimus qui relínquimur, simul rapiémur cum illis in núbibus, óbviam Christo in áera : et sic semper cum Dómino érimus. Itaque consolámini ínvicem : in verbis istis.

C In anniversariis et trigintalibus aliorum quorumlibet.

C Lectio libri Machabeorum. *II. xij. (42-46.)*
JIN diébus illis. Vir fortíssimus Ju-das⁷⁰ collatióne facta, duódecim mília dragmas argénti misit Hierosólymam : offérri ea ibi pro peccátis mortuórum : juste et religióse de resurrectiōne cóbigitans. Nisi enim eos qui cecíderant resurrectúros speráret : supérfluum viderétur et vanum oráre pro mórtuis. Et quia considerábat quod hi qui cum pietáte dormitiónen accéperant : óptimam habérent repósitam grátiam. Sancta ergo et salúbris

Missa pro defunctis.

est cogitatio pro defunctis exorare : ut | a peccatis solvantur.

C He due sequentes epistole legantur per totum annum ad missam quotidie per defunctis alternis visibus per tota ebdomadam.

C Lectio libri Apocalipsis beati Johannis apostoli. xiiij. (13.)

IN diébus illis. Audívi vocem de celo, dicéntem michi, Scribe : Beati mórtui qui in Dómino mori- úntur. Amodo enim⁷¹ jam dicit Spíritus, ut requiéscant a labóribus suis. Opera enim illórum sequúntur illos.

Ad Corinthios. I. xv. capitulo. (20-23.)

Fratres. Christus resurrexit a mórtuis primítie dormientium. Quóniam quidem per hóminem mors : et per hóminem resurrectio mortu- órum. Et sicut in Adam omnes mori- úntur : ita et in Christo omnes vivificabúntur. Unusquisque autem in suo órdine.

C Quandocunque corpus sit presens cujuscunque fuerit : et in omnibus missis pro episcopis dicitur tribus clericis de secunda forma habitu non mutato ad caput defuncti, si adest : sinautem ad gradum chori.⁷²

GS:61; 1508:73v; 1508-C:45v; 1513:50r.⁷³

Grad. I.

059-04.

I ámbu- lem * in mé- di- o umbre
mor-tis, non ti-mé- bo ma- la : quó-ni- am
tu me- cum es Dómi-ne.

059-05.

V. Vir- ga

Missa pro defunctis.

tu- a et bá- cu- lus tu-
 us : ip- sa me conso-lá- ta
 * sunt.

*Et idem gradale semper incipiatur et suus *V.* percantetur a tribus clericis de secunda forma, habitu non mutato ad caput defuncti si adest : sinautem ad gradum chori.*

In omnibus aliis missis pro defunctis dicatur sequens gradale a toto choro simul interim sedente : nisi in die animarum.⁷⁴

GS:232; 1508-C:45v; 1513-C:46v.⁷⁵

Grad.
II.

E-qui- em * e-tér- nam do-na e- is Dó-
 mi-ne : et lux perpé- tu- a
 lú- ce- at e- is. *V.* Anime e-

Missa pro defunctis.

ó- rum in bo- nis demo-
rén- tur : et semen e-ó-
rum he-ré- di-tet ter- ram.

Ita quod idem incipatur : et super $\text{\textit{X}}$. percantetur a tribus clericis de secunda forma habitu non mutato : quando cunque corpus adest presens ad caput defuncti tantum : sinautem, ad gradum chori et in die animarum in pulpito.

Alias illud idem gradale Réquiem éternam. et suus $\text{\textit{X}}$. Anime eórum in bonis. quotienscunque cantantur in anniversariis et trigintalibus : et in missis ferialibus pro defunctis post eorum inceptionem a toto choro interim sedente absque neuma in fine percantentur.

Quandocunque coprus sit presens, et in omnibus missis pro episcopis defunctis : dicatur tractus Sicut cervus desiderat. ibidem ubi gradale a quattuor clericis de superiori gradu, habitu non mutato : nequaquam ut in aliis tractibus alternatim sedentibus : sed interim continue stantibus ad caput corporis quod presens fuerit : vel episcopi defuncti si adest : sinautem ad gradum chori quoisque finierint ipsum tractum : ita quod omnes illi quattuor clericci, simul primum $\text{\textit{X}}$. incipiatur : quem duo ex parte chori principalis prosequantur. Sequens $\text{\textit{X}}$. ab aliis dubosu ex altera parte cantetur : et sic alternis vicibus singuli $\text{\textit{X}}$. totius tractus ab illis quattuor dicuntur, choro simul interim sedente : ita quidem ut omnes simul ipsum tractum terminent.

GS:112; 1508:108v, 1508-C:45v; 1513:86v; 1513-C:46v.⁷⁶

079-04. Tract.
VIII.

I-cut cer-vus * de-sí- de-rat ad fontes aquá-

Missa pro defunctis.

The musical score consists of six staves of neumatic notation. The lyrics are written below each staff, corresponding to the neumes. The notation uses vertical stems with small horizontal dashes or dots indicating pitch and rhythm. The lyrics are in Latin, referring to the Mass for the Dead.

rum : i- ta de- sí-de-rat á-nima me- a ad te
De- us. *V.* Si-tí- vit á-nima me- a ad
De-um vi- vum : quando vé-ni- am et appa-
ré- bo ante fá- ci- em De- i me- i.
V. Fu- é- runt michi láchrime me e
pa-nes di- e ac noc- te dum dí-ci- tur michi
per sín-gu-los di- es u- bi est De- us tu-
us.

In anniversariis et trigentalibus⁷⁷ et in omnibus aliis missis pro defunctis dicitur sequens tractus De profundis. a toto choro alternati simul interim sedente cum cantu in gradali

Missa pro defunctis.

super hoc notato : nisi in die animarum tantum, tunc enim dicitur cum eodem cantu quo in dominica lxx. a iij. clericis de superiori gradu, habitu non mutato ad gradum chori supradicto modo quo scilicet tractum.

GS:25; 1508:42v, 1508-C:46r; 1513:24r, 1513-C:46v.⁷⁸

034-06. Tract. VIII.

E pro-fún-dis * clamá- vi ad te Dó-mi-ne :

Dómi- ne ex-áu-di vo- cem me-

am. ¶ Fi- ant aures tu- e in-tendén- tes :

in o- ra- ti- ó- nem

ser- vi tu- i. ¶ Si i-niqui-tá-tes ob-

servá- ve- ris Dó- mi-ne : Dómi- ne quis

sus- ti- né- bit. ¶ Qui- a a-pud te pro-

Missa pro defunctis.

pi-ci- á-ti- o est : et propter le- gem
 tu- am sustí- nu- i te * Dó- mi-
 ne.

Pro corpore presenti, et in omnibus anniversariis et trigintalibus episcoporum et in die animarum : similiter in dominicis et in secundis feriis quando dicitur missa ferialiter in capitulo vel alibi : dicitur sequens evangelium.

¶ Secundum Johannem. xj. cap. (21-27.)

IN illo tempore. Dixit Martha ad Iesum, Dómine si fuísses hic : frater meus non fuísset mórtuus. Sed et nunc scio quia quecúmque pósceris a Deo : dabit tibi Deus. Dicit illi Jesus, Resúrget frater tuus. Dicit ei Martha, Scio quia resúrget in resurréctione in novíssimo die. Dixit

ei Jesus, Ego sum resurréctio et vita. Qui credit in me : étiam si mórtuus fúerit, vivet. Et omnis qui vivit et credit in me : non moriétur in etérnum. Credis hoc ? Ait illi, Utique Dómine : ego créddi quia tu es Christus Fílius Dei vivi : qui in hunc mundum venísti.

¶ Feria iij. Secundum Johannem. vj. capitulo. (37-40.)

IN illo tempore. Dixit Jesus discípulis suis et turbis Judeórum, Omne quod dat michi Pater ad me véniet : et eum qui venit ad me, non ejiciam foras. Quia descéndi de celo : non ut fáciam voluntátem meam : sed voluntátem ejus qui misit me. Hec est autem volúntas ejus qui misit me

Patris : ut omne quod dedit michi, non perdam ex eo : sed resúscitem illud in novíssimo die. Hec est enim⁷⁹ volúntas Patris mei qui misit me : ut omnis qui videt Fílium et credit in eum, hábeat vitam etérrnam. Et ego resuscitábo eum in novíssimo die.

¶ Feria iiiij. Secundum Johannem. v. (24-29.)

IN illo tempore. Dixit Jesus discipulis suis : et turbis Judeorum. Amen amen dico vobis : quia qui verbum meum audit et credit ei qui misit me : habet vitam eternam. Et in iudicium non venit : sed transiit a morte in vitam. Amen amen dico vobis : quia venit hora et nunc est : quando mortui audient vocem Filii Dei : et qui audierint vivent. Sicut

enim Pater habet vitam in semetipso : sic dedit et Filio vitam habere⁸⁰ in semetipso. Et potestatem dedit ei iudicium facere : quia Filius hominis est. Nolite mirari hoc : quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem Filii Dei. Et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vite : qui vero mala egérunt : in resurrectionem iudicii.

¶ Feria v. Secundum Johannem. v. cap. (21-24.)

IN illo tempore. Dixit Jesus discipulis suis, et turbis Judeorum. Sicut⁸¹ Pater suscitat mortuos, et vivificat : sic et Filius quos vult, vivificat. Neque enim Pater iudicat quemquam sed omne iudicium dedit Filio : ut omnes honorificant Filium, sicut honorificant Patrem, Qui non

honorificat Filium : non honorificat Patrem qui misit illum. Amen amen dico vobis : quia qui verbum meum audit, et credit ei qui misit me : habet vitam eternam. Et in iudicium non veniet⁸² : sed transiet⁸³ a morte in vitam.

¶ Feria vij. Secundum Johannem. vij. (41-44.)

IN illo tempore. Dixit Jesus discipulis suis, et turbis Judeorum. Ego sum panis vivus, qui de celo descendendi. Si quis manducaverit ex hoc pane : vivet in eternum. Et panis quem ego dabo : caro mea est pro mundi vita. Litigabant ergo Iudei adinvicem : dicentes, Quomodo potest hic carnem suam dare nobis⁸⁴ ad

manducandum ? Dixit ergo eis Jesus, Amen amen dico vobis : nisi manducaveritis carnem Filii hominis : et bibere ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem : habet vitam eternam. Et ego resuscitabo eum in novissimo die.

Missa pro defunctis.

C Sabbato. Secundum Johannem. vj. cap. (54-55.)

IN illo tempore. Dixit Jesus discípulis suis, et turbis Judeórum. Amen amen dico vobis, nisi manducáveritis carnem Fílli hóminis : et bibéritis ejus sanguinem, non habébitis vitam in vobis. Qui mandúcat meam carnem, et bibit meum sanguinem : habet vitam etérnam. Et ego resuscitábo eum in novíssimo die.

GS:232; 1508-C:46v; 1513-C:47v.⁸⁵

Offert.

II.

Omi-ne Je-su Chris-te rex gló- ri- e lí-
be-ra á-nimas ómni- um fi-dé- li- um de-functó- rum
de ma-nu infér- ni et de pro-fundo la- cu, lí-be-ra
e- as de o-re le-ó- nis ne absórbe- at e- as Tár-
ta-rus, ne ca-dant in obscú- ra te-nebrá-rum lo- ca :
sed sígni-fer sanctus Mí-cha- el repre-séntet e- as

Missa pro defunctis.

in lu- cem sanctam. †Quam o-lim Abra-he promi- sis-ti
et sé- mi- ni e- jus.

C Notandum est quod quandocunque corpus adset presens : et in omnibus anniversariis et trigintalibus post ablutionem manuum : incipiat sacerdos junctis manibus in medio altaris⁸⁶ [sic Hóstias et preces. quqndocunque dicitur]⁸⁷ hoc modo.

GS:233; 1550-C:47v; 1508-C:46r(2); 1513-C:47v.⁸⁸

Osti- as et pre-ces ti-bi Dómi-ne of-fé-rimus.
Chorus respondeat.

Tu súsci-pe pro a-nimá-bus il- lis qua-rum hó-di- e
memó-ri- am á-gimus : fac e-as Dómi-ne de mor- te
trans-í- re ad vi-tam.

Et iterum dicat sacerdos privatim. In spíitu humilitatis. [privatim]⁸⁹ more solito. Deinde conversus ad populum,⁹⁰ dicat similiter privatim. Oráte fratres et sorores pro fidélibus defúnctis.⁹¹ Et chorus respondeat cantando X.

Missa pro defunctis.

1508-C:46r(2); 1513-C:47v.⁹²

Equi- em e-térrnam do-na e- is Dómi-ne : et
lux per-pé-tu- a lú- ce- at e- is. †Quam o-lim Abra-he
promi- sis-ti et sé- mi- ni e- jus.

In omnibus vero aliis missis pro defunctis que ferialiter dicuntur : nec quando ultimo ante pascha completur officium mortuorum, nec etiam in die animarum dicitur.

In die animarum tantum.

1508-C:46v; 1513-C:47v.⁹³

Offert.

II.

pi- e De- us * qui primum hó- mi-nem ad e-
térrnam gló- ri- am re- vo-cás-ti : pastor bo- ne
qui o-vem pér-di- tam pi- o húme- ro ad ó-vi- le repor-
tás-ti : juste ju-dex dum vé-ne-ris ju-di-cá- re lí-be-ra de

g02387.

Missa pro defunctis.

morte á-ni- mas e-ó- rum quo s re-demís- ti : ne
 tra-das béstis á-ni- mas confi-téntes ti- bi :
 ne de-re- línquas e- as in fi- nem.

C Ante diem sepulture. Secreta.

S Uscipe quésusmus Dómine mi- sércors Pater oblationem quam tibi offérimus pro ánima fáculi tui *N.* quam hódie de carnáli corruptióne liberásti : et concéde, ut ab ómnibus

humáne conditiónis excéssibus his remédiis expiétur, et in réquie sempitérna in diem resurrectiónis prestolétur. Per.

In omnibus missis pro corpore presenti et in omnibus anniversariis et trigintalibus : et in die animarum : et quando ultimo fit servitium mortuorum ante pascha dicitur hec Communio.

[*Et hoc quando corpus adest presens : et in omnibus aniversariis et trigintalibus. Secretum ut decet in omnibus missis pro corpore presenti : et in omnibus aniversariis et triginta. et in die animarum : et quando ultimo fit servicio mortuorum ante pascha dicitur communio.*] ⁹⁴

GS:233; 1508-C:47v; 1513-C:47v.⁹⁵

Comm.

VII.

Ro quo-rum memó-ri- a corpus Chris-ti súmi-tur :

Missa pro defunctis.

do-na e- is Dómi-ne réqui- em sempi-térnam. *V.* Et lux
perpé-tu-a lú-ce- at e- is. Pro quo-rum memó-ri- a sanguis
Chris-ti súmi-tur do-na e- is Dómi-ne réqui- em sempi-térnam.

In omnibus aliis missis pro defunctis dicitur hec.

GS:233; 1507-C:47v; 1513-C:47v.⁹⁶

Comm.

VIII.

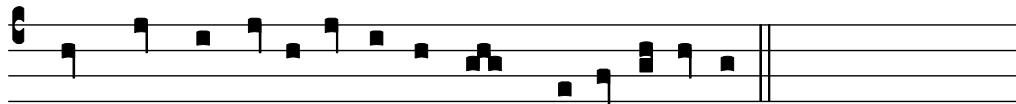
Ux e-téerna lú-ce- at e- is Dómi-ne. †Cum sanctis
tu- is in e-ténum qui- a pi- us es.

cum

V. Réqui- em e-térnam do-na e- is Dómi-ne : et lux per-
pé-tu-a lú-ce- at e- is.

Missa pro defunctis.

Et cum repetitione.

†Cum sanctis tu- is in e-térnum qui- a pi- us es.

¶ Secundum omnes libros Sarum ecclesie⁹⁷ ant diem sepulture.

Postcommunio.

PResta quésimus omnípotens
Deus : ut ánimam fámuli tui N.
ab ángelis lucis suscéptam : in prepa-

rata habitácula dedúci fáctias beató-
rum. Per Dóminum.

[*Nota quod in anniversariis simplicis cujuscunque canonici vel cujuscunque alterius dicantur orationes que in anniversariis episcoporum : epistola Vir fortíssimus. gradale Réquiem. ¶. Anime eórum. a toto choro dicitur, tractus De profúndis. similiter a toto choro cantetur, evangeliu vero prout supra in feriis prenotatis. Nota etiam quod quando dicitur missa mortuorum ferialiter, gradale per cantorem inchoetur et a toto choro interim sedente cum suo ¶. absque neuma percantetur, similiter et tractus De profúndis. cum cantu abbreviato. Et sciendum est quod hec missa que ferialiter in capitulo dicitur pro fidelibus defunctis generaliter habet dici etiam ante pascha quando completu officium mortuorum, ac etiam in die animarum.]⁹⁸*

¶ In die sepulture cujuscunque corpus fuerit dicitur ista oratio.

¶ Mnípotens sempitérne Deus
misericórdiam tuam súpplices
deprecámur : ut ánimam fámuli tui,
cujus córpori débitum sepultúre of-
fícium persólvimus : in sinum Abrahe
patriárche tui júbeas collocári : ut
cum dies agnitiónis tue advénerit
inter sanctos et éléctos tuos eum
resuscitári precípias. Per Dóminum.

Secreta.

SUscipe Dómine pro áima
fámuli tui hóstiam quam Deo
Patri obtulísti pro nobis benígne : et
quia causa hóminum descendísti de
celis : te redeúnte, sanctórum tuórum
mereátur adjúngi consórbiis. Per te
Salvátor mundi. Qui cum Deo Patre
et Spíritu.

Missa pro defunctis.

Postcommunio.

PResta quésimus Dómine : ut
ánima fámuli tui cuius córpori
hódie officia humanitatis exhibémus,
his sacrificiis expiáta : salvatiónis tue
perpéto múnere gratulétur. Per Dó-
minum.

C *In die trigintali. Oratio. [Minor.]*

GEUS cui próprium est miseréri
semper et párcere : propiciáre
ánimas fámuli tui : et ómnia ejus
peccátá⁹⁹ dimítte : ut mortis vínculis
absolutus, transíre mereátur ad vitam.
Per Dóminum nostrum.

Secreta.

INtúere quésimus omnípotens
etérne Deus : et placátus sus-
cipere dignáre hoc sacrificium quod
tibi offérimus pro ánima fámuli tui :
et concéde illi pacem perpétuam, et
réquiem sempitérnam. Per Dó-
minum.

Postcommunio.

PRosit quésimus Dómine ánime
fámuli tui divíni celebratio
sacraménti : ut ejus in quo sperávit et
crédidit : etérnum cápiat te miseránte
consortium. Qui tecum vivit.

C *In anniversariis. Oratio.*

GEUS indulgentiárum Dómine :
da ánime fámuli tui cuius
anniversárium depositiónis diem com-
memorámus : refrigérii sedem, quiétis
beatitudinem, lúminis claritatem.
Per.

Secreta.

PRopiciáre quésimus Dómine
supplicatióibus nostris pro áni-
ma fámuli tui, cuius hódie ánnua dies
ágitur : pro qua tibi offérimus sacri-
fíciū laudis : ut eam sanctórum
tuórum consortio sociáre dignéris.
Per Dóminum.

Postcommunio.

PResta quésimus Dómine, ut
ánima fámuli tui cuius anniver-
sárium depositiónis diem recólimus :
his purgáta sacrificiis indulgentiam
páriter et réquiem cápiat sempi-
térram. Per.

Missa pro defunctis.

C Pro episcopis. *Oratio.*

Geus qui inter apostólicos sacerdótes fámulos tuos pontificáli fecísti dignitáte censéri : presta quésumus : ut quorum vicem ad

horam gerébant in terris : eórum perpétuo consórterio leténtur in celis.
Per.

Secreta.

Bfférimus tibi Dómine oblatiónem nostre servitútis, pro ánimabus famulórum tuórum pontíficum supplicántes : ut cum pre-

súlibus apostólice dignitátis, quorum sunt exécuti officium habére mereántur sempitérne beatitúdinis portiónem. Per.

Postcommunio.

Proficiat quésumus Dómine animábus famulórum tuórum pontíficum divíni celebratio mystérii : ut quos in terris pósitos, hujus múnneris

dispensatóres esse fecísti : inter elécotos antístites eos júbeas connumerári.
Per Dóminum nostrum.

C Pro fratribus et sororibus. *Oratio.*

Geus vénie largítor et humáne salútis amátor¹⁰⁰ : quésumus cleméntiam tuam : ut nostrárum congregatiónum fratres et soróres, qui ex hoc século transiérint : intercedénte

béata María semper vírgine, et beáto Michaéle archángelo cum ómnibus sanctis, ad perpétue beatitúdinis consórterio pervenire concédas. Per Dóminum.

Secreta.

Deus cujus misericórdie non est númerus : súscipe propítius preces humilitátis nostre : et animábus fratrum et sorórum nostrárum congregatiónum, quibus tui nóminis

dedísti confessióinem : per hec sacramenta salútis nostre, cunctórum remissióne tríbue peccatórum. Per Dóminum.

Postcommunio.

Presta quésumus omnípotens et miséricors Deus ut ánime fra-

trum et sorórum nostrárum congregatiónum, pro quibus hoc sacrificium

Missa pro defunctis.

laudis tue obtúlimus majestáti : per
hujus sacraménti virtútem, a peccátis
ómnibus expiáte, lucis perpéture te

miseránte recipiant beatitúdinem.
Per.

¶ *Pro benefactoribus. Oratio.*

Quoniam Mnípotens et misericors Deus,
única salus mortálium : te súp-
lices exorámus pro animábus famu-
lórum famularúmque tuárum, parén-
tum et benefactórum nostrórum : ut
intercedénte beáta Dei genitríce

María, cum ómnibus sanctis tuis,
peccatórum eis largíri dignérис
indulgéntiam, et in novíssimo die
beáte resurrectiónis letíciā. Per
eúndem Dóminum.

Secreta.

Sanctifica quésimus Dómine
hec fidélium ómnium vitália
sacraménta : et per ea interveniente
beáta Dei genitríce María cum
ómnibus sanctis tuis : concéde ut hoc
ipsum proficiat animábus famulórum

famularúmque tuárum, paréntum et
benefactórum nostrórum : ut ab
ómnibus vítiis expiáte, páculo vite
refictántur etérne. Per eundem
Dóminum nostrum.

Postcommunio.

Iívificet nos quésimus Dómine
salutare quo pasti sumua
sacraméntum : et interveniente beáta
Dei genitríce María cum ómnibus
sanctis tuis : concéde ut hoc ipsum
proficiat animábus famulórum

famularúmqne tuárum paréntum et
benefactórum nostrórum : ad
promeréndam tue propitiatiónis
grátiā, et percipiéndam futúre
resurrectiónis glóriā sempitérnam.
Per eundem Dóminum nostrum.

¶ *Pro abate. Oratio.*

Resta quésimus Dómine : ut
ánima fámuli tui abbátis quem
in hoc século commorántem, sacris

munéribus decorásti : in celésti sede
gloriósa semper exúltet. Per.

Missa pro defunctis.

Secreta.

Suscipe quésimus Dómine hóstias quas tibi pro ánima fábuli tui abbátis humíliter immo-

lámus, obscrantes misericórdiam tuam : ut cui sacerdotále offícium contulísti, dones et méritum. Per.

Postcommunio.

Concédere quésimus omnípotens Deus : ut per hec sancta mys-teria ánima fábuli tui abbátis, in

conspéctu tuo clara consístat, qui tibi fidéliter ministrávit. Per Dóminum.

C Pro sacerdote. *Oratio.*

Quesus cujus misericórdie non est númerus : suscipe pro ánima fábuli tui sacerdótis, preces nostras :

et lucis ei leticiéque régionem in sanctórum tuórum societáte concéde. Per Dóminum nostrum.

Secreta.

Rúsumus Dómine Deus noster : ut oblationem quam tibi offérimus pro ánima fábuli tui sacerdótis placátus accípiás : et quem

tuis altáribus servíre tribuísti : ad beatórum perveníre júbeas consórtia sacerdótum. Per Dóminum nostrum.

Postcommunio.

Presta quésimus omnípotens Deus : per hec sancta mystéria ánime fábuli tui sacerdótis etérne

felicitatis consórtium : cui donásti sacri altáris cósequi ministérium. Per.

C Pro patre et matre. *Oratio.*

Quesus qui nos patrem et matrem honoráre precepísti : miserére cleménter animábus patris et matris

mee, eorúmque peccáta dimítte : meque eos in etérne claritatis gáudio fac vidére.¹⁰¹ Per Dóminum.

Secreta.

Suscipe Dómine hoc sacrificium quod tibi pro animábus patris et matris mee offértur, eisque gáudium sempitérnum in régione vivórum

concéde : meque cum eis felicitati sanctórum adjúnge. Per Dóminum nostrum.

Missa pro defunctis.

Postcommunio.

CEléstis Dómine participatio sacramenti animabus patris et matris mee : réquiem et lucem obtineat perpétuam, meque cum illis grátia tua córonet etérna. Per Dóminum nostrum.

C *Pro qualibet defuncto. Oratio.*

Geus cui soli cómpetit medicínam prestáre post mortem : tríbue quésumus : ut ánima fámuli tui ab ómnibus exúta peccátis, electórum tuórum societátibus aggregétur. Per Dóminum nostrum.

Secreta.

Suscipe quésumus Dómine hanc oblationem quam tibi offérimus pro ánima fámuli tui, ut réquiem etérnam dones ei inter sanctos et eléctos tuos : quátenus illórum consortio et vita perfruátur etérna. Per.

Postcommunio.

Ascéndant ad te Dómine preces nostre : et per hec sancta que súmpsimus ánima fámuli tui gáudia etérna suscípiat¹⁰² : ut quem fecísti adoptiónis partícipem, júbeas hereditatis tue esse consórtem. Per.

C *Pro amico defuncto. Oratio.*

Mijuva nos Deus salutáris noster : et beatíssimee Dei genitricis sempérque vírginis Maríe précibus exorá tus : ánimam fámuli tui in beatitúdinem sempítérne lucis constítue. Per Dóminum.

Secreta.

Suscipe quésumus Dómine hóstias placatiónis et laudis : quas in honore beáte Dei genitricis Maríe nómini tuo consecrándas offérimus : et pro réquie fámuli tui, tibi suppliciter implorámus. Per Dóminum nostrum.

Postcommunio.

Ascéndant ad te Dómine preces nostre : et ánimam fámuli tui gáudia etérna suscípiat : et quem fecísti adoptiónis partícipem : intercedénte beáta Dei genitrix María, júbeas hereditatis tue esse consórtem.

Missa pro defunctis.

Per eúndem Dóminum.

¶ *Pro defuncto morte prevento. Oratio.*

Quoniam Mnípotens et misericors Deus : in cuius potestáte humána condítio consístit, ániam fámuli tui quésimus ab ómnibus absólve pec-

cátis : ut penitentie fructum quem volúntas ejus optávit : prevéntus morte non perdat. Per Dóminum.

Secreta.

Satisfáciat tibi Dómine quésimus pro ánima fámuli tui sacrificii preséntis oblátio, et peccatórum véniam quam quesívít invéniat : et quod offício vocis im-

plére non pótuit : desideráte penitentie fructum te largiénte perficiat.¹⁰³ Per Dómum nostrum Jesum.

Postcommunio.

Deus a quo prestátur humánis córdibus omne quod bonum est : tríbue per hec sancta que súmpsimus : ut sicut ánime fámuli tui penitentiam

velle donásti : sic indulgéntiam tríbuas miserátus optátam. Per Dominum.

¶ *Pro masculis familiaribus. Oratio.*

Quoniam Mnípotens sempiterne Deus cui nunquam sine spe misericórdie supplicátur : propiciáre animábus famulórum tuórum : ut qui de hac

vita in tui nóminis confessióne decessérunt : sanctórum tuórum número fáciás aggregári. Per.

Secreta.

Propiciáre quésimus Dómine animábus famulórum tuórum pro quibus hóstias tibi placatiónis offérimus : et quia in hac luce in fide

mansérunt cathólica : in futúra eis vita misericordíssima retribútio condonétur. Per Dóminum nostrum.

Postcommunio.

Hec nos commúnio Dómine purget a crímine : et animábus

famulórum tuórum celéstis gáudii tríbuat consórtium : ut ante tribú-

Missa pro defunctis.

nal¹⁰⁴ glórie Christi tui segregáti cum dextris : nichil commúne hábeant

cum sinístris. Per eúndem Dóminum.

¶ *Pro feminis familiaribus. Oratio.*

QUésumus Dómine pro tua pietáte miserére animábus famularum tuárum : et a contágiis mor-

talitatis exútas : in etérne saivatiónis partem restítue. Per Dóminum.

Secreta.

His sacrificiis Dómine áime famulárum tuárum a peccátis ómnibus exuántur : sine quibus a culpa nemo liber exístit¹⁰⁵ : et pres-

ta,¹⁰⁶ ut per hec pie placatiónis officia, perpétuam misericórdiam consequántur. Per Dominum nostrum.

Postcommunio.

INvéniant quésumus Dómine áime famulárum tuárum lucis etérne consórtium : cuius perpétue

misericórdie consécute sunt sacra- méntum. Per Dóminum.

¶ *Pro femina defuncta. Oratio.*

Ajestátem tuam quésumus Dómine supplíciter deprecámur : ut áima fámule tue, ab ómnibus que

humánitus commísit exúta : in tuórum censeátur sorte justórum. Per Dóminum.

Secreta.

HOstias tibi Dómine húmili supplicátiōne deférimus, depre- cantes majestátem tuam : ut áima

fámule tue per hec pie placatiónis officia, perveníre mereátur ad réquiem sempitérnam. Per Dominum.

Postcommunio.

PREsta quésumus Dómine áime fámule tue misericórdiam sem- pitérnam : ut eam mortálibus néxibus

expedítam : lux etérna possídeat. Per Dóminum.

Missa pro defunctis.

¶ *Pro trigintalibus. Oratio.*

Nclína Dómine aurem tuam ad preces nostras quibus misericordiam tuam súpplices deprecámur [:] ut ánimas famulórum famularúmque tuárum, quas de hoc século

migráre jussísti : in pacis ac lucis régione constítuas, et sanctórum túorum júbeas esse consórtes. Per Dóminum nostrum.

Secreta.

Animas famulórum famularúmque tuárum quésumus Dómine ab ómnibus vitiis conditiónis humáne

hec absolvat oblátio : que étiam tótius mundi tulit immoláta peccátum. Per Dominum nostrum.

Postcommunio.

Annue nobis Dómine per hoc sacrificium quod súmpsimus : ut ánime famulórum famularúmque tuá-

rum, remissiónem quam semper optávérunt, mereántur percípere delictórum. Per Dominum nostrum.

¶ *Pro benefactoribus. Oratio.*

Miserére quésumus Dómine animábus ómnium benefactórum nostrórum defunctórum : et pro

beneficiis que nobis largíti sunt in terris : prémia etérra consequántur in celis. Per Dóminum nostrum.

Secreta.

Pláceat tibi Dómine sacrificii présentis oblátio, pro nostra omniúmque benefactórum nostrórum salúte : quorum quarúmque memó-

riam speciáli afféctu recólimus : omnibúsque Christiánis vivis ac defúnctis miserére propícias. Per Dóminum nostrum.

Postcommunio.

Sumpta sacraménta Dómine nos absolvant a vínculis peccatórum : et animábus ómnium benefactórum

nostrórum defunctórum, consórtia obtíneant spirítuum beatórum. Per Dóminum.

¶ *Pro quiescentibus in cimiterio. Oratio.*

Ceus in cuius miseratióne ánime fidélium requiéscunt : animábus

famulórum famularúmque tuárum, ómnium hic et ubique in Christo

Missa pro defunctis.

quiescéntium : da propícius véniam
peccatórum : ut a cunctis reáribus

absolúti : tecum sine fine leténtur.
Per Dominum nostrum.

Secreta.

PRo animábus famulórum famu-
larúmque tuárum ómnium hic et
ubíque in Christo quiescéntium :
hóstiam Dómine súscipe benígnus

oblátam : ut hoc sacrificio singulári
vínculis horrénde mortis exúte, vitam
inveníre mereántur etérnam. Per
eúndem Dóminum.

Postcommunio.

DEUS fidélium lumen animárum :
adéstō propícius invocatióibus
nostris : et da fámulis et famulábus
tuis quorum córpora hic et ubíque in

Christo requiéscunt : refrigérii sedem,
quiétis beatitúdinem, lúminis clari-
tatem. Per eúndem.

C Pro quibut orare tenemur. *Oratio.*

GOncéde quésumus Dómine Deus
noster : ut áime famulórum
familiarúmque tuárum, quorum qua-
rúmque commemoratióнем speciáli
devotióne ágimus : et pro quibus
oráre jussi et debitóres sumus : atque
ómnium benefactórum nostrórum, ac

ómnium consanguineórum et famili-
árium nostrórum, cuncorúmque
fidélium, in sínibus sanctórum tuó-
rum requiéscant : moxque ex mórtuis
resuscitáti, tibi pláceant in régione
vívórum. Per Dóminum.

Secreta.

HEc múnera quésumus Dómine
que óculis tue majestatis offér-
imus animábus famulórum famula-
rúmque tuárum : quorum quarúmque
commemoratióнем speciáli devotióne
ágimus : et pro quibus oráre jussi et
debitóres sumus : atque ómnium

benefactórum nostrórum, necnon
consanguineórum nostrórum ac fami-
liariúm nostrórum, cuncorúmque
fideliúm salutáris esse concéde : ut
tua pietáte vínculis horrénde mortis
exúte : etérne beatitúdinis mereántur
esse partícipes. Per.

Postcommunio.

Deus qui inestimábili misericórdia ánimas mortálium ab angústiis transfers ad réquiem, propiciáre supplicatióibus nostris : pro animábus famulórum famularúmque tuárum quorum quarúmque commémoratióne speciáli devotióne ágimus, et pro quibus oráre jussi et

debitóres sumus : et ómnium benefíciorum nostrórum, necnon consanguineórum, ac familiárium nostrórum cuncitorúmque fidélium : ut eas para-díso restítuens, in tuórum céntreas sorte justórum. Per Dóminum nostrum.

C *Pro omnibus fidelibus defunctis. Oratio.*

Idélum Deus ómnium cónditor et redémptor, animábus ómnium fidélium defunctórum, remissiónem cunctórum tríbue peccatórum :

ut indulgentiam quam semper optavérunt : piis supplicatióibus conse-quántur. Qui cum Deo Patre.

Secreta.

Hostias quésimus Dómine quas tibi pro animábus ómnium fidélium defunctórum offérimus, pro-

piciátus inténde : ut quibus fidei Christiáne méritum contulísti, dones et prémium. Per Dominum.

Postcommunio.

Animábus quésimus Dómine ómnium fidélium defunctórum óratio proficiat supplicántium : ut eas

et a peccátis ómnibus exúas, et tue redemptiónis fáciás esse partícipes. Per Dóminum.

C *Oratio generalis.*

Pietáte tua quésimus Dómine nostrórum solve víncula ómnium delictórum : et intercedénte beáta et gloriósa sempérque vírgine Dei genitríce María cum ómnibus sanctis tuis : dóminus papam,¹⁰⁷ reges et príncipes, epíscopos et abbátes, et omnem plebem illis commíssam :

nosque fámulos tuos atque loca nostra in omni sanctitáte custódi : omnésque consanguinitáte ac familiaritaté, vel confessiōne et oratiōne nobis junctos : seu omnem pópulum cathólicum a vítiis ómnibus purga : virtútibus illústra : pacem et salútem nobis tríbue : hostes visíbiles et invisíbiles

Missa pro defunctis.

rémove : pestem et famem repelle : inimícis nostris et amícis nostris veram caritátem, atque infirmis sanitátem largíre : et iter famulórum tuórum in salútis tue prosperitaté

dispóne : et ómnibus fidélibus vivis ac defúnctis in terra vivéntium vitam et réquiem etérnam concéde. Per eúndem.

Secreta.

Deus qui singulári córpora tui hóstia, tótius mundi solvísti delicta : hac oblatióne placátus máculas peccatórum nostrórum abstérge : et ómnium Christianórum fidélium vivórum atque mortuórum peccáta

dimítte : nobisque intercedénte beáta et gloriósa sempérque vírgine Dei genitríce María : cum ómnibus sanctis tuis prémia etérrna largíre Salvátor mundi. Qui cum Deo Patre.

Postcommunio.

Sumpta sacraménta quésimus Dómine ómnia crímina nostra detérgant : omnémque pravitátem et hóstilem impugnatióne visibilem et invisibilem, seu infirmitátem atque súbitam mortem, méritis beáta Dei genitrícis sempérque vírginis Maríe et

ómnium sanctórum tuórum intercessiόne, a nobis procul repéllant : et ómnibus fidélibus vivis ac defúnctis prosint ad véniam : pro quorum quarúmque tibi sunt obláte salúte. Per eúndem Dóminum.

C *Oratio generalis.*

Ancíssime Dei genitrícis semperque vírginis Maríe et beatárum ómnium celéstium virtútum : sanctórum quoque patriarchárum, prophetárum, apostolórum, evangelistárum, mártirum, confessórum atque vírginum, et ómnium simul sanctórum tuórum, quésimus omnípotens Deus méritis ac précibus placátus : tríbue nobis misericórdiam tuam : et da pôpulo tuo inviolábilem fidei

firmitátem et pacem : repelle a nobis hostem, et famem, et pestem : da nobis in tua virtúte constántiam et fortitúdinem : immítte hóstibus nostris formídinem et invalitúdinem, retríbue ómnibus nobis bona faciéntibus, vite etérne beatitúdinem : da inimícis nostris et persequéntibus nos recognitióne et indulgéntiam : concéde defúnctis nostris et ómnibus in Christo quiescéntibus remissióne

Missa pro defunctis.

ómnium peccatórum, et réquiem | sempitértam. Per eundem Dóminum.

Secreta.

IN conspéctu divíne majestátis tue quésumus omnípotens Deus, intercedénte sanctíssima Dei genitríce sempérque vírgine María : et beátis ómnibus celéstibus virtútibus, sanctis quoque patriárchis, prophétis, apóstolis, evangelístis, martyribus, confessóribus et virgínibus : atque ómnibus simul sanctis tuis oblatiónes nostre et preces acceptábiles ascéndant, et tua propiciatióne¹⁰⁸ véniā nobis et

pacem tríbue, hostem, famem, et pestem a nobis repélle, fidem, spem, et caritátem nobis largíre, defensióne tua, nos semper prótege, hóstium nostrórum supérbiā et virtútem cóntere, ómnibus nobis bona faciéntibus grátie tue abundántiam tríbue, discordántes, ad pacis bona convérte, dcfúnctis nostris réquiem concéde : et ómnibus fidélibus tuis vitam sempitérnam largíre. Per.

Postcommunio.

Per hujus sacraménti mystérium atque virtútem quésumus Dómine Deus noster omnípotens : sanctíssima Dei genitríce sempérque vírgine María : et beátis ómnibus celéstibus virtútibus, sanctis quoque patriárchis, prophétis, apóstolis, evangelístis, martyribus, confessóribus et virgínibus : atque ómnibus simul sanctis tuis intercedéntibus : vitiórum nostrórum mácule deleántur, et preces nostre in conspéctu majestátis

tue acceptábiles inveniántur, populúsque tuus a peccátis et hóstibus liberétur, fidei rectitúdine roborétur, hostiúmque nostrórum supérbiā et fortitúdo prosternántur, pestiléntie et fames procul pellántur : bona nobis faciéntes, grátie tue abundántia repleántur, discordántes in fratérnam pacem revocéntur, defúncti nostri réquiem consequántur, et omnes fidéles tui vitam etérnam adipíisci mereántur. Per eúndem.

¶ *Oratio generalis.*

Grnium sanctórum tuórum intercessiónibus quésumus Dómine grátia tua nos semper prótege : et Christiánis ómnibus vivéntibus atque defúnctis misericórdiam ubíque pre-

ténde : ut vivéntes ab ómnibus impugnatiónibus sint tua opitulatióne defénsi : et defúncti remissiónem mereántur percípere suórum ómnium peccatórum. Per Dóminum.

Secreta.

Blatiōnes nostras quēsumus
Dōmine propiciātus intēnde : et
ob tuōrum ómnium sanctórum
honórem, véniam nobis nostrórum
tríbue peccatórum : et Christiánis

ómnibus vivéntibus atque defúnctis
hec presens oblátio et preséntis vite
subsídia, et futúre prémia etérna
acquírat. Per Dóminum.

Postcommunio.

LEc sacrificia Dómine que súmp-
simus méritis et intercessióibus
ómnium sanctórum tuōrum, nobis ad
salútem proficiant : et Christiánis

ómnibus vivéntibus atque defúnctis te
favénte : etérna ac temporália prémia
benígne acquírant. Per Dóminum
nostrum.

C *Oratio generalis.*

Mnípotens sempitérne Deus :
qui vivórum domináris simul et
mortuórum : omniúmque miseréris
quos tuos fide et ópere futúros esse
prenóscis, te supplíciter exorámus : ut
pro quibus effúndere preces decré-

vimus : quosque vel presens séculum
adhuc in carne rétinet, vel futúrum
jam exútos córpore suscépit, pietátis
tue cleméntia ómnium delictórum
suórum véniam et gáudia cósequi
mereántur etérna. Per Dóminum.

Secreta.

Deus cui soli cóngnitus est
númerus electórum in supérrna
felicitáte locándus : tríbue quēsumus :
ut universórum quos in oratióne

commendátos suscépimus, sive óm-
nium fidélium nómina beáte pre-
destinatiónis liber ascrípta, retíneat.
Per.

Postcommunio.

Pro celéstis convívii jocunditáte,
grátias tibi reférimus rex et
sacérdos noster : majestátem tuam
humíliter rogántes : ut hec sacro-
sáncta córporis et sanguinis tui hóstia,
non sit nobis reáthus ad penam : sed
intercéssio salutáris ad véniam : sit

ablútio scélerum : sit fortitúdo
fragílium : sit contra ómnia mundi
perícula firmaméntum : sit vivórum
atque mortuórum fidélium remíssio
ómnium delictórum. Per te Salvátor
mundi rex glórie. Qui vivis et regnas
cum Deo Patre.

[*Trigintale sancti Gregorii.*]

C Si quis Trigintale sancti Gregorii celebrare disposuerit : tunc celebret tres missas de nativitate Domini, tres de epyphania Domini, tres de purificatione beate Marie, tres de annunciatione ejusdem, tres de resurrectione Domini, tres de ascensione Domini, tres de penthecoste, tres de Trinitate. tres de assumptione beata Maria virginis, et tres de nativitate ejusdem : ita quod illa misse celebrentur infra octavas dictorum festorum sicut in prima die cum eodem Kyrieléyson. Glória in excélsis. et Credo. et Sequentia et Prefatione Communicántes. et Hanc ígitur. Sanctus. et Agnus. sicut continentur in canone, et cum istis orationibus subsequentibus : ita quod orationes subsequentes cum oratione de festo sub uno Per Dóminum. et sub uno Orémus. dicantur. Et debent dici quotidie per annum Placébo. et Dírige. cum novem psalmis, et novem lectionibus, et novem antiphonis : nisi in tempore paschale in quo quotidie cum tribus lectionibus dicetur : et toties dicetur commendatio animarum : ita quod tam ad Placébo. quam ad Dírige. sit prima oratio Deus summa spes. et etiam in commendatione animarum, et ad missam de die dicitur predicta oratio ab eo qui missam celebrat per totum annum.

Oratio.

Deus summa spes nostre redemptiōnis, qui in terra promissiōnis ante omnes terras nasci elegisti : mortémque íbidem sustinuísti : líbera propícius ánimam fábuli tui N. de máníbus demónum, et eándem terram de potestáte pa-

ganórum : ut pópulus qui in te non credit, per virtútem tuam emendatiōnem hábeat, et illis ómnibus qui in te confidunt : pro tua magna pietáte succúrre.¹⁰⁹ Qui cum Deo Patre et Spíritu Sancto vivis.

Secreta.

Mnípotens sempitérne¹¹⁰ Deus redémptor animárum salvandárum, et précium redemptiōnis géneris humáni : miserére cleménter ánime fábuli tui N. et quicquid in eo vitiórum fallénte dyábolo et própria iniquitaté¹¹¹ contráxit : tu pius et misericors ábluas indulgéndo : et

terram quam sanguine próprio tuo dedicásti : de máníbus inimicórum crucis erípias : vota filiórū Israel ad ejus liberatiōnem instántium, in viam salútis etérne misericórditer dirigéndo. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spíritus.

Postcommunio.

DEUS cujus misericórdie non est númerus, cui soli cópetit medicinam prestáre post mortem : qui es vita vivéntium, spes moriéntium, et salus ómnium in te sperántium : qui tenant hereditatis tue per peccáta filiorum Esau pollútam : precioso sanguine tuo dignátus es consecráre : tu ániam fámuli tui *N.* per hujus

virtútem sacraménti, a peccátis ómnibus exúas : et a penis quas pro his merétur erípias : et pópulum incrédulum ac rebéllem, per grátiam tuam fáciás peculiárem : illísque ómnibus qui a tua misericórdia confidunt manum auxílii tui piíssime largiéndo. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus.

¶ Prosa pro defunctis qui voluerit.

DIes ire dies illa, solvet seclum in favilla : teste David cum Sibilla.

ah54178.

Quantus tremor est futurus, quando judex est venturus, cuncta stricte discussurus.

Tuba mirum spargens sonum, per sepulchra regiónum : coget omnes ante thronum.

Mores stupébit et natúra, cum resúrget creatúra : judicánti responsúra.

Liber scriptus proferétur, in quo totum continétur : unde mundus judicétur.

Judex ergo cum sedébit, quicquid latet apparébit : nil inultum remanébit.

Quid sum miser tunc dicturus, quem patrónum rogatúrus : dum vix justus sit secúrus.

Rex treménde majestatis, qui salvándos salvas gratis : salva me fons pietatis.

Recordáre Jesu pie, quod sum causa tue vie : ne me perdas illa die.

Querens me sedísti lassus : redemísti crucem passus tantus labor non sit cassus.

Juste judex ultiónis : donum fac remissiónis : ante diem rationis.

Ingemisco tanquam reus : culpa rubet vultus meus : supplicanti parce Deus.

Qui Maríam absolvísti : et latrónem exaudísti : michi quoque spem dedísti.

Preces mee non sunt digne : sed tu bone fac benígne : ne perenni cremer igne.

Inter oves locum presta : et ab hedis me sequéstra : státuens in parte déxtra.

Confutatis maledictis : flammis ácribus addictis : voca me cum benedictis.

Oro supplex et acclivis¹¹² : cor contrítum quasi cinis : gere curam mei finis.

Lachrymosa dies illa : qua resúrget ex favilla : judicandus homo reus.

Huic ergo parce Deus : pie Jesu Dómine : dona eis réquiem. Amen.

¶ Missa pro mortalitate evitanda.

Quam dominus Papa Clemens fecit, et constituit in collegio cum omnibus cardinalibus : et concessit omnibus penitentibus vere contritis et confessis, sequentem missam audientibus : cclx, dies indvlgentie.¹¹³ Et omnes audientes sequentem missam debent portare in manu unam candelam ardentem dum missam audiunt per quinque dies sequentes : et tenere eam in manu per totam missam genibus flexis : et eis mors subitanea nocere non patent : et hoc est certum et approbatum in Avinione et in partibus circumvicinis.

Officium.

REcordáre Dómine testaménti tui, et dic ángelo percutiénti : casset jam manus tua, ut non desolétur terra : et ne perdas omnem ánimam vivam.
In tempore paschali Alleluya. Ps. Qui regis Israel inténde : qui dedúcis velut ovem Joseph.

Oratio.

Deus qui non vis mortem, sed penitentiam desíderas peccatórum : pópulum tuum quésumus, ad te convérte propícious : ut dum tibi

devótus exístit,¹¹⁴ iracúndie tue ab eo flagélla cleménter¹¹⁵ amóveas. Per Dóminum nostrum.

¶ Lectio libri Regum. II. xxiiij. (15-19.)

IN diébus illis. Immísit Dóminus pestiléntiam in Israel, de mane usque ad tempus constitútum : et mórtui sunt de pópulo a Dan¹¹⁶ usque Bersabée, septuagínta mília virórum. Cumque extendísset manum suam ángelus Dómini super Hierúsalem, ut dispérderet eam : misértus est Dóminus super afflictiónem. Et ait ángelo percutiénti pópulum, Súfficit : nunc cóntine manum tuam. Erat autem ángelus Dómini juxta áream Areúna Jebuséi. Dixítque David ad

Dóminum : cum vidísset ángelum cedéntem pópulum, Ego sum qui peccávi : et ego iníque egi. Isti qui oves sunt : quid fecérunt ? Vertátur obsécro manus tua contra me : et contra domum patris mei. Venit autem Gad prophéta Dómini ad David in die illa : et dixit ei, Ascénde et constítue altáre Dómino, in área Areúna Jebuzéi. Et ascéndit juxta sermónen Gad : quem precéperat ei Dóminus.

Missa pro mortalitate evitanda.

Gradale. Misit Dóminus verbum suum et sanávit eos : et erípuit eos de intéritu eórum. *V.* Confiteántur Dómino misericórdie ejus : et mirabília ejus filiis hóminum. 199.

Alleluya. *V.* Salvábo pópulum meum in médio Hierúsalem : et ero eis in Deum in veritáte et justícia.

Sequentia.

JUbilémus pia mente : voci corde concinnénte, Trinitátem collaudántes.
Patrem Prolémque precémur : Sanctum Pneuma venerémur, laudis melos concrepántes.

ah09050.

Omnes una proclaimémus : summum Deum implorémus, miseréri ut dignétur.
Cor gravátor mens languéscit : jam gens meret et plangéscit, pestis morsum dum verétur.

Aura ledit furiit pestis : morbus urit nulla mestis, spes salútis rédditur.

Mare fluit mixtum felle : jam tempéstas jam procélle, plebs ubique prémitur.

Si pro malis irascáris : tempus est ut revertáris, pie Jesu miserére.

Leo lustrans oves querit : nisi presis ovis perit : bone pastor nos tuére.

Terra mare firmaménta : queque parent eleménta, tuo facta númine.

Mare novit te calcántem : dum te sentit ambulántem, factor fertur flúmine.

Cuncta sistunt te jubént : non movéntur sed repénte, reddúntur pacífica.

Toto nisu tota cura : omnis laudat te factúra, o virtus almífica.

Auras mitte nobis letas : pestes prece procul pelle.

Transfer nos ad vite metas : ne nos turbent tot procélle.

Olim culpa nos ligáti : respirántes cédimus.

Corde mesto flagelláti, tibi soli crédimus.

Lex antíqua transgressóres : convérses erípuit.

Tue legis abusóres, pie dum corrípuit.

Joab Abner persequénte : et hunc armis insequénte, prece datur vénia.

Joab vitam consecútus : nocte viam transit tutus, per montis acúmina.

Davídi prophético : vita datur térmínno pro delícto gravi.

Tersum fugit fácinus : dum fatétur vócibus : ínquiens peccávi.

Ezechías reddit fletum : et peccátum est delétum, statim ut penítuit.

Fletum fecit et profécit, sibi Deus hinc adjécit : annos et constítuit.

Missa pro mortalitate evitanda.

Mitis Hester pie mentis : pro salúte sue gentis, Assuérum ádiit.
Hinc fit salus Mardochéo : crux equáтур Aman reo qui suspénsus péríit.
Virtus Judith de supérnis : diva dum illúminat.
Caput aufert Holoférnis : et captívos líberat.
Mater ergo summi regis : tibi natus Christus verus.
Vos signávit umbra legis : Hester tu hic Assuérus.
Virgo Natum intercéde ut afflíctos líberet.
Salvet hos a pestis cede : quos pie redémerat.
Virgo mater maris stella : fons ortórum Verbi cella : ne nos pestis aut procélla
peccatóres óbruant.
Eya mater terge fletum tempestátis tolle fretum : cor mestórum redde letum jam
preces subvéniant.
Proles parcit si peróras mater ergo rumpe moras : posce tuum Fílium.
Aura feda rumpens pestis simul cadant confer mestis salútis auxílium.
Nostros tuus ipse Natus tollat penas et reáthus : nobis prestans consolámen.
Sui regni sempítérni : ubi cives sunt supérni personémus omnes amen.

¶ Secundum Lucam iiiij. (38-44.)

IN illo témpore. Surgens Jesus de synagóga : introívit in domum Symónis. Socrus autem Symónis : tenebátur magnis fébris. Et rogaréront illum pro ea. Et stans super illam, imperávit febri : et dimísit illum. Et contínuo surgens ministrábat illis. Cum sol autem occidísset omnes qui habébant infírmos váriis languóribus, ducébant illos ad eum. At ille síngulis manus impónens curábat eos. Exibant autem demónia

a multis clamántia et dicéntia, quia tu es Fílius Dei. Et íncrepans non sinébat ea loqui : quia sciébant ipsum esse Christum. Facta autem die : egréssus ibat in desértum locum. Et turbe requirébant eum : et venérunt usque ad ipsum. Et detinébant eum ne discéderet ab eis. Quibus ille ait, Quia et áliis civitátibus opórtet me evangelizáre regnum Dei. Quia ídeo missus sum. Et erat prédicans in synagógis Galilée.

Offertorium. Stetit póntifex inter mórtuos et vivéntes, habens thuríbulum áureum in manu sua : et ófferens incénsi sacrificium placávit iram Dómini, et cessávit plaga a domo et a pôpulo Israel. *In tempore paschali,* Allelúya.

Missa pro mortalitate evitanda.

Secreta.

SUrvéniat Dómine quésumus plebi tue sacrificii preséntis operatio, que nos ab erróribus et ter-

róribus univérsis poténter absólvat : et a tótius custódiat et défendat perditiónis incúrsu. Per.

Communio. Multitúdo languéntium et qui vexabántur a spirítibus immúndis veniébunt ad Jesum : quia virtus de illo exíbat et sanábat omnes.

Postcommunio.

CXaudi nos Deus salutáris noster : et intercedénte beáta Dei genitrix María : pópulum tuum ab ira-

cúndie tue horróribus líberum : et in misericórdia tua fac tua largítate secúrum. Per Dóminum.

Passio Domini nostri secundum Johannem.

Sequens¹¹⁷ evangelium compositum fuit per Johannem papam xxij. apud Avinionem tertio die ante decessum suum : pro quo concessit omnibus illud dicentibus vel audientibus, vere confessis et contritis, trecentos dies indulgentie.¹¹⁸

¶ *Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Johannem.*

IN illo tempore. Apprehendit Pylátus Jesum : et flagellávit eum. Et mílites plecténtes corónam de spinis, imposuérunt super caput ejus : et veste purpúrea circumdedérunt eum : et veniébant ad eum et dicébant, Ave rex Judeórum. Et dabant ei álapas : expuénentes in eum. Et acce- pérunt arúndinem : et percutiébant caput ejus. Suscepérunt autem mílites Jesum, et bájulans sibi crucem : exívit in illum locum qui díicitur Calvárie, et ibi crucifixérunt eum. Et cum eo álios duos hinc et inde : médium autem Jesum. Póstea autem sciens Jesus ómnia que ventúra erant :

dixit, Sítio. Illi autem spóngiam ple- nam acéto hýsopo circumponéntes : obtulérunt ori ejus. Et cum gustásset nóluit bóbere : sed dixit, Consum- mátum est. Et inclináto cápite : emís- sit spíritum. Et statim terra contré- muit, et sol obscurátus est : et velum templi scissum est, et petre scisse sunt, et monménta apérta sunt : et qui dormíerant surrexérunt. Que cum vidísset centúrio, dixit, Vere Fílium Dei erat iste. Tandem unus mílitum láncea latus ejus apéruit : et contínuo exívit sanguis et aqua. Et qui ista vi- dit, testimónium perhíbuit : et scimus quia verum est testimónium ejus.

[V.] Dóminus vobíscum. [R.] Et cum spíritu tuo.]

[V.] Orémus.

[*Oratio.*]

Domine Jesu Christe qui manus tuas et pedes tuos et totum corpus tuum pro nobis peccatóribus in ligno crucis posuísti, et corónam spinárum a Judéis in despéctu tui sacratíssimi córporis super caput tuum impósitam sustinuísti : et quinque vúlnera pro nobis peccatóribus in crucis patíbulo passus fuísti : et nos de sacro ságuine tuo redemísti : da

nobis quésumus Dómine hódie et quotídie usum peniténtie, abstinentie, et patiéntie, humilitáris : castitatis : lumen : sensum : et intelléctum : veram sciéntiam usque in finem. Per te Jesu Christe Salvátor mundi Rex glórie. Qui cum Patre et Spíritu Sancto vivis et regnas Deus. Per ómnia sécula seculórum. Amen.

[Missa pro itinerantibus.]

de sanctis tribus regibus Colonie.

Officium epistola, graduale Alleluya. evangelium, offertorium, et communion ut in epiphania Domini cum hiis orationibus.

[*Oratio.*]

Deus qui tres magos orientales Jasper Mélchior et Báltasar ad tua cunábula ut te misticis venerantur munéribus sine impedimento, stella duce duxisti : concéde propicius, ut per horum trium regnum pias intercessiones et mérita fámulo tuo

N. et fámulis tuis tríbuas, ut in itínere

quo itúri sunt, celebritáte¹¹⁹ letícia grátia et pace, te ipso sole vero, vera stella, vera lúminis luce, ad loca destináta in pace et salúte, et negócio bene perácto, cum omni prosperitáte sani et salvi redire váleant. Qui vivis et regnas. *&c.*

[*Secreta.*]

Suscipe clementissime Deus oblationes quas in tui veneratióne et beatórum trium regum et magórum tuórum, Jaspar Mélchior et Báltasar solennitatis commemoratióne tibi vivo et vero Deo offérimus : ut

per hec sancta sacrificia, et eórum gloriósa suffrágia ab ómnibus inimicorum nostrorum insídiis nos liberes, et a cunctis hujus mundi periculis erípias, et ad gáudia sempitérna perdúcias. Per Dóminum.

Post communionem.

Sanctorum trium regum et magórum tuórum, Jaspar Mélchior et Báltasar quésumus Dómine intercéssio gloriósa nos prótegat ubique et ádjuvet, ac per hec sancta que súmpsimus sacraménta, a pecca-

tórum nostrorum vínculis nos absolvat : et ab ómnibus inimícis tueá tur semper et múniat, et ad tuam preséntiam te donánte perdúcat. Per Dóminum.

Missa alia si quis habet devotionem.

Item missa alia si quis habet devotionem cum hac oratione et omnia alia ad supra.

Deus illuminátor ómnium gén-
tium da póulis tuis perpétua
pace gaudére. Et illud lumen splén-
didum infúnde córdibus nostis quod

trium magórum méntibus inspirásti,
Dóminum nostrum Jesum Christum
Fílium tuum. *&c.*

Secreta. Súscipe clementíssime Deus. *&c.* [375].

Post communionem. Sanctórum trium regum. *&c. ut supra.* [375].]¹²⁰

Missa de sancto Sebastiano tempore pestis.

¶ *Missa de sancto Sebastiano tempore pestis.*

Officium.

Grégie martyr Sebastiáne princeps et propagátor sanctissimórum preceptórum : ecce nomen tuum in libro vite celéstis ascríptam est : et memoriále tuum non derelinquéatur in sécula. *Ps.* Benedícām Dóminum in omni témpore.

Oratio.

HMnípotens sempitérne Deus : qui méritis beáti Sebastiáni mártiris tui gloriosíssimi quandam generálem pestem epydímie : presta supplícibus tuis : ut qui pro símili

péstere revocánda ad ipsum sub tui confidéntia configérunt : ipsíus méritis et précibus ab ipsa peste epydímie, et ab omni tribulatióne liberéntur. Per Dóminum.

Epistola. Beátus vir qui in sapiéntia. *in communi.* [37].

Gradale. O sancte Sebastiáne Christi athléta gloriosíssime : qui pro Christo reliquísti terréne milítie principátum, et suscepísti magnum supplícium : intercéde pro nobis ad Dóminum. *V.* O sancte Sebastiáne Christi martyr egrégie : cujus méritis tota Lombárdia fuit liberáta a peste mortífera, líbera nos ab ipsa : et a malígnῳ hoste.

Allelúya. *V.* O sancte Sebastiáne nos treméntes ac flentes¹²¹ implorámus tuum clemens auxílium : ut póscimus obtínere per te pestis mortífere apud Christum remédium.

In tempore paschali secundum Allelúya. *V.* O quam gloriósum est templum tuum beáte Sebastiáne : in quo divína est promíssio et peccatórum remíssio : splendor et lux perpétua et sine fine letícia.

Sequentia.

Mnes una decantémus et mártiris personémus laudem : Sebastiáni.

ah34327.

Hic a Deo est électus per quem morbus est ejéctus : languórnis pestíferi.

Missa de sancto Sebastiano tempore pestis.

Nam se Christo totum vovit, qui vult nos hunc venerári : Christus eum¹²² nunc premóvit in pátria celesti.
Cunctis hic subvénit mestis, statim est sedáta pestis : sui causa mériti.
Ipsum si nunc deprecémur, nomen quoque venerémur : mártiris sanctíssimi.
Morbus iste non nocébit, sed mortíferum delébit : pópulum qui tenuit.
Nos pro nostris tantis malis, jam absórbet pestis talis : quam tota gens gémuit.
Sancte martyr Sebastiáne : salva nos a peste epydímie.
Nostra grávia ob peccáta : terra ista desoláta non sit, pie quésumus.
Sed nos considera, et in nobis cessa pestem jam te pétimus.
Ista per te gens sit tuta, et ne nóceat acúta febris hec in Anglia.
Ex quo nostra spes est tota in te martyr nunc : remóta sit pestis mortífera.
O sancte Sebastiáne, nostre gentis Anglicáne : conservátor et tutor sis.
Et Dóminum deprecáre, ut a nobis revocári,¹²³ váleat vesána pestis.
Ex tua sancte prece : ne sit morbus nobis nece.
Sed recédat ab hac domo.
Amen dicat omnis homo.

Evangelium. Nisi granum fruménti. *In communi.* [49].

Offertorium. Martyr egrégie decus militie athléta fidei ora Natum Dei : ut avértat a nobis indignatiórem suam : martyr suffrágia effúnde pia, ut epydímia nec sit nónia, in hac pátria nec in ália, per subsídia posce tua : nos tibi tália damus precónia hic prece prémia da nobis pia¹²⁴ miles eya allelúya.

Secreta.

SUrvéniat nobis Dómine tua misericórdia intercedénte beáto Sebastiáno mártire tuo : ut ab immínentibus peccatórum nostrórum perí-

culis, te mereámur protégente salvári : et suis précibus a peste epydímie et ab omni tribulatióne liberári. Per.

Communio. Beátus es et bene tibi erit egrégie martyr Sebastiáne : quia cum sanctis gaudébis, et cum ángelis exultábis in etérnum.

Postcommunio.

DA quésumus Dómine pôpulo
tuo salútem mentis et córporis :
ut, intervéntu beáti Sebastiáni már-
tyris tui bonis opéribus inheréndo :
tuo semper múnere et suórum meri-
tórum interventióne, a peste epydémie,
et ab omni tribulatióne mere-
ámur tua protectiōne défendi. Per
Dóminum nostrum.

[¶] *Missa de sancto Rocho.*

Officium.

Ongratulámini omnes in Dómino diem beáti Rochi commemorántes in cuius commemoratione letátur ecclésia plebs exúltat et ángeli dúlcia dant melódia dicéntes glória tibi Dómine qui talem virum in confessórem elegísti. *Ps.* Beáti immaculáti in via : qui ámbulant in lege Dómini. Glória Patri et Fílio.

Oratio.

Deus qui es gloriósus in glória sanctórum et cunctis ad eórum patrocínia configuiéntibus sue petitónis salutárem prestas efféctum : concéde plebi tue ut intercedénte beáto Rocho confessóre tuo que in ejus

celebrítate se devóta exhíbet a¹²⁵ lan-
guóre epydímie¹²⁶ quam in suo córpore pro tui nóminis glória passus est
sit líbera¹²⁷ et tuo nómini semper sit
devóta. [Per.]¹²⁸

Epistola. Ad Thimotheum.

Cárissime. Memor esto¹²⁹ Jesu Christum surrexisse¹³⁰ a mórtuis ex sémine David, secúndum Evangelíum meum in quo labóro, usque ad víncula quasi male óperans : sed verbum Dei non est alligátum. Ideo ómnia sustíneo propter eléctos : ut et ipsi salútem consequántur que est cum¹³¹ Christo Jesu in¹³² glória célesti. Tu autem assecútus es meam

II. *ij. cap. (8-10; iij. 10-12.)*

doctrínam institutióñem propósitum fidem longanimitátem dilectionem patiéntiam persecutiónes passiónes : quália michi fact sunt Anthiochíe Icónio¹³³ Listris, quales persecutiónes sustínui : et ex ómnibus me eríput Dóminus. Et omnes qui pie volunt vivere : in Christo Jesu persecutióñem patiúntur.¹³⁴

Gradale. Tibi pio sancto Rocho honor sit et glória et deprecántes apud celéste Numen tuis précibus morbo epidémie salvos redde. *X.* Fac quésumus beáte conféssor Christi ut apud Deum preces nostre non sint vane et nobis áeris tempériem concéde ut in fine tecum in célis congratulémur.

Missa de sancto Rocho.

Alleluya. *XV.* O beáte conféssor Roche quam magna apud Deum sunt mérita tua quibus crédimus nos a morte¹³⁵ epidémie posse liberári et áeris tempériem concédi, Alleluya.

Evangelium Vigiláte quia. ut in communi. [121].

Offertorium. Te beátum Rochum Christi confssórem exorátum fásimus et preces ad te patrem nostrum dirígimus ut tua intercessióne a languóribus epidémie salvémur et áeris tempériem potiámur.

Prefatio.

Etérne Deus. Qui imminéntem Ninivítis intéritum sola misericórdia revocásti quibus ut propugnátor exsísteres cum oratióni pre-sentia¹³⁶ prestitísti : et huic pôpulo tuo ante conspéctum glórie tue pros-

tráte orándi tríbue puritátem et quam¹³⁷ desíderat presta liberatiónis effectum ut quos Unigéniti tui precioso sanguine redemísti non patiáris misericórdia tua mortalitatis interíre supplício. Per Dóminum.¹³⁸

Secreta.

Parce nobis Dómine et flagélla ire tue que peccáta nostra meréntur précibus et mentis beatíssimi confes-

soris tui Rochi a nobis misericórditer avérte. Per [Dóminum].¹³⁹

Communio. O quam magníficum est nomen tuum beáte Roche qui tuis intercessiónibus multitúdinem languéntium nosti sanáre et nomen tuum gloriósum commemorántibus ómnibus te propícium exhibere veni et salva nos a morbo epidémie et áeris tempériem nobis¹⁴⁰ concéde.

Postcommunio.

Presta quésumus omnípotens Deus, ut qui celéstia sacraménta percépimus intercedénte beáto Roche confessóre tuo per hec contra ómnia

advérsa mundi muniámur et ab omni morbo et peste ac a subitánea morte liberémur. Per.

[Sancte] Genovefe.

[*Officium.*]

 Audeámus omnes in Dómino diem festum celebrántes sub honóre Genovéfe vírginis de cuius translatióne gaudent ángeli et colláudant Fílium Dei. *Ps.* Eructávit cor meum verbum bonum : dico ego ópera mea regi. Gaudeámus. Glória Patri.

Oratio.

 Eus qui beáte Genovéfe vírginis excelléntiam multíplici virtútum glória declarásti : concéde nobis quésumus : ut que per grátiam tuam hodiérrna die in membris humánis

ignis horréndi consúmpsit incéndium nos quoque a gehénne incéndiis libératos ad gáudia tránsferat angelórum.

Per.

Epistola. Qui gloriátur. *Require in communi virginum.* [166].

Gradale. Spécie tua et pulchritúdine tua inténde próspere procéde et regna. *V.* Propter veritátem et mansuetúdinem et justíciam et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. *Gradale.* Spécie tua.

Alleluya. *V.* Hec est virgo sápiens quam Dóminus vigilántem invénit.

Sequentia.

ah55146. Enovefe solénnitas solénne parit gáudium.
Cordis erúmpat púritas in laudis sacrificium.
Felix ortus infántule teste Germáno présule.
Quod prévidit in spíritu rerum probátur éxitu.
Hic ad pectus virgíneum pro pudóris signáculo.
Nummum suspéndit éneum crucis insígnem titúlo.
Genovéfam divínitus obláto dotat múnere.
In templum Sancti Spíritus sub Christi ditans fédere.
Insóntem manu fériens mater privátur lúmine.
Matri virgo compátiens lucis dat visum prístine.
Genovéfa magnánimis carnem frangit jejúnio.

Missa de sancto Rocho.

Terrámque rigant láchrimis jugi gaudet martírio.
Celésti duce prévio celos lustrat et tártara.
Civésque precum stúdio servat a gente bárbara.
Divíno diu múnere sitim levat artíficu.
Contráctum casu mísera matri résignat únicum.
Ad primam precem vírginis contremíscunt demónia.
Pax datur energúminis spes egris reis vénia.
In ejus manu cérei reaccendúntur célitus.
Per hanc insígnis álvei redit annis¹⁴¹ coércitus.
Ignem sacrum refrígerat post mortem vivens méritis.
Que prius in se vícerat estus intérni fómitis.
Morti, morbis, demónibus et eleméntis ímperat.
Sic Genovéfa prémibus natúre leges súperat.
Operátor in párvulis Christi virtus magnália.
Christo pro tot miráculis laus frequens jugis glória.

Tractus.

GAude, sancta Genovéfe pia prudens illibáta sponsa Christi.
Ab ángelis collaudáta a Germáno prophetáte sicque fuísti.
Signa patrans infínita cum digna tam mira vita sic vixísti.
Quod post mortem coronáta celos virgo Deo grata sicque possedísti.
Ubi cunctis plena bonis júgiter ora pro nobis, amen.

Evangelium de communi virginis, videlicet, Símile est regnum celórum decem.
[171].

Non dicitur Credo. nisi sit dominica.

Offertorium. Offeréntur Regi vírgines post eam próxime ejus offeréntur tibi.

Secreta.

PEr hec Dómine dona preséntia
beáta virgo Genovéfa tibi nos
reddat accéptos et ab ígnibus etérnis | intáctos tibi nos reconsígnet lúmini
tue claritátis oblátos. Per.

Prefatio communis dicitur. 1169.

Missa de sancto Rocho.

Communio. Diffusa est grátia in lábiis tuis propterea benedíxit te Deus in etérnam.

Postcommunio.

Préata virgo Genovéfa quésumus Dómine (sumptis donis celéstibus) sua nos intercessióne letíficet : et apud te méritis suis gloriósis ob-

tíneat : ne preparátos ímpii semptérnos sentiámus ardóres. Per Dóminum.]¹⁴²

¶ *Commemoratio sancti Erasmi martyris et pontificis.*

Officium.

Etábitur justus in Dómino, et sperábit in eo : et laudabúntur omnes recti corde. *In tempore paschali* Allelúya allelúya. *Ps.* Exáudi Deus oratióne meam cum déprecor : a timóre inimíci éripe ánimam meam. [35].

Oratio.

Deus qui sanctam nobis hujus diei letíciā pro commemo-
ratióne beáti mártiris tui Erásme
atque pontíficis fecísti : adésto famílie
tue prémibus : et da, ut cujus hódie
commemoratióne celebrámus : ejus
méritis et intercessióibus adjuvémur.
Per Dóminum.

Epiſtola. Omnis póntifex. *in communi.* [57].

Gradale. Posuísti Dómine super caput ejus corónam de lápide precioso. *V.*
Desidériam ánime ejus tribuísti ei : et voluntáte labiórū ejus non fraudásti eum.
[39].

Allelúya. *V.* Glória et honóre coronásti eum Dómine : et constituísti eam super
ópera mánuum tuáram. [45].

Sequentia. Orgánicis. *in communi.* [46].

Evangelium. Circúibat Jesus. *in communi.* [57].

Officiorum. Posuísti Dómine in cápita ejus corónam de lápide precioso : vitam
pétiuit a te et tribuísti ei allelúya. 146.

Secreta.

Inténde propítius quésimus Dó-
mine oblata tibi hec múnera : et
deprecatione beáti Erásme mártiris tui
atque pontíficis, in cujus ea com-
memoratióne deférimus : nosípos ea-
démque sanctífica. Per.

Commemoratio sancti Erasmi.

Communio. Magna est glória ejus in salutári tuo : glóriam et magnum decórem impónes super eum Dómine. 146.

Postcommunio.

Sumpsimus Dómine in sancti mártiris tui atque pontíficis Erásmi commemoratióne celéstis sacraménta : cuius suffrágiis quésu-

mus largiáris : ut quod temporáliter gérimus, etérnis gáudiis consequámur.
Per Dóminum.

¶ Missa sancti Rochi confessoris.

Officium.

R Etábitur justus in Dómino et sperábit in eo : et laudabúntur omnes recti corde. *In tempore paschali* Allelúya allelúya. *Ps.* Exáudi Deus oratióne meam cum déprecor : a timóre inimíci éripe ánimam meam.

Oratio.

R Mnípotens et misericors Deus : qui méritis et précibus beatíssimi Rochi confessóris tui quandam pestem hóminum generálem gratióse revocásti : presta supplícibus tuis : ut

qui pro símili peste revocánda ad tuam confúgiunt fidúciam : ipsíus gloriósi confessóris precámine, ab ipsa infirmitáte et ab omni perturbatióne liberéntur. Per Dóminum.

Epistola. Justum dedúxit. *in communi.* [107].

Gradale. Justus ut palma florébit : sicut cedrus Líbani multiplicábitur in domo Dómini. *XV.* Ad annuncíandum mane misericórdiam tuam : et veritátem tuam per noctem. [41].

Allelúya. *XV.* Justus germinábit sicut lílum : et florébit in etérnum ante Dóminum. [III].

Sequentia.

R In honore Salvatóris sancti Rochi confessóris agátur memória.

ah39298.

Qui de celo prenotátur : et ad matrem nunciátur : salúte angélica.

Qui de ventre matris natus signo crucis est signátus : quod sinístro pátuít.

Quartáque sexta félia, semel lactans indícia : sanctitátis prébuit.

Uti mundo qui cum posset : et mundánum fucum nosset : mundus mundum ténuit.

Omni spreta re patérra : mente tendens in supérna : ómnia deséruit.

Ac post mortem sui patris et decéssum sue matris : péregre divértitur.

Et ad domos infirmórum, peste dira perpessórum : festíne ingréditur.

Jesum Christum Deum clamat, signo crucis cunctos sanat : sua providéntia.

Ad quem venit vir beátus, prorsus fuit hic sanátus : divína poténtia.

Missa sancti Rochi confessoris.

Civitátes Itálie, Rome Longobárdie sanat suis précibus.
Hospitáli Placéntie, percússus pestis sílice : abjéctus e ménibus.
Languens dum in silva sitit, fontem Deus sibi mittit : preosténsa nébula.
Parvus canis panes portat, a Gotárdo et repórtat : cane viro régula.
Sic vir sanctus confortátur, dum Gotárdo consolátur : in valle misérie.
Et per ángelum sanátur, qui a Deo mittebátur : Ráphael in nómine.
Postque in Longobárdia, província Anglériá : pónitur in cárcere.
Ab angélis fovebátur, et de celo letabátur : visus miro lúmine.
Rochus ibi vitam finit, cui Deus dare sinit : tábulam per ángelum.
Que divíne scribebátur, scriptis auri et ditátur : manu Dei sýderum.
Nomen Rochi infra scriptum, quod a Deo fuit dictum : ut qui eum décorant.
Pestis ulcus depellátur, sanitásque his reddátur : qui eum commémorant.
Tu qui Deo es tam charus, et in luce valde clarus : sana tuos fámulos.
Et a peste nos défende, opem nobis ac impénde : contra morbi stímulos.
Vir tam potens tam beatus, cum honóre collocátus : in celésti cùria.
Voto voce venerétur, ut per ipsum nobis detur : nobis frui glória. Amen.

¶ *Secundum Mattheum. ix. (35-38; x. 7-8; 16.)*

IN illo tempore. Circúibat Dóminus Jesus civitátes et castélla docens in synagógis eórum, et prédicans evangélium regni : et curans omnem languórem et omnem infirmitátem. Videns autem turbas miséritus est eis : quia erant vexáti et jacéntes sicut oves non habéntes pastórem. Tunc dixit discípulis suis, Messis quidem multa : operárii vero¹⁴³ pauci. Rogáte ergo Dóminum

messis : ut mittat operários in messem suam. Eúntes autem predicáte dicéntes : quia appropinquábit regnum celórum. Infírmos curáte : mórtuos suscitáte : leprósos mundáte : demónes ejícite : gratis accepístis, gratis date. Ecce ego mitto vos : sicut oves in médio lupórum. Estótē ergo prudéntes sicut serpéntes : et símplices sicut colúmbe.

Offertorium. Véritas mea et misericórdia mea cum ipso : et in nómine meo exaltábitur cornu ejus. [121].

Missa sancti Rochi confessoris.

Secreta.

AUnera tibi quésimus Dómine
obláta sanctífica : et interce-
dénte pro nobis beáto Rocho con-
fessóre tuo, per hec omnes scélerum
nostrórum placátus máculas abstérge :
et sanitátem córporis et ánime nobis
tríbue. Per Dóminum.

Communio. Magna est glória ejus in salutári tuo : glóriam et magnum decórem
impónes super eam Dómine. [56].

Postcommunio.

SUmpsimus Dómine tua sancta
beáti Rochi mérita recoléntes :
presta quésimus : ut ejus semper et
fidélim muniámur auxílio : et mag-
nífico proficiámus exémplo. Per.

In commemoratione sancti Christoferi martyris.

¶ *In commemoratione sancti Christoferi martyris.*

Officium.

Lória et honóre coronásti eum : et constituísti eum super ópera mánuum tuárum. *Ps.* Dómine Dóminus noster : quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra. [33].

Oratio.

COncéde quésumus omnípotens et misericors Deus : ut qui beáti Christoféri mártiris tui memóriam ágimus : ejus piis méritis et intercessiónibus a morte perpétua, subitánea peste, fame, timóre, paupertáte :

et ab ómnibus insídiis inimicórum nostrórum liberémur in terris. Per te Jesu Christe Salvátor mundi Rex glórie : quem idem Christoférus mériuit in suia húmeris portáre. Qui vivis et regnas.

¶ *Lectio libri Sapientie. Eccl. xxxij. (8-II.)*

Leátus vir¹⁴⁴ qui invéntus est sine mácula : et qui post aurum non ábiit : nec sperávit in thesáuris pecúnie.¹⁴⁵ Quis est hic et laudábimus eum ? Fecit enim mirabília in vita sua. Qui probátus est in illo : et perféctus invéntus¹⁴⁶ est : et erit illi

glória etérrna. Qui pótuit transgrédi et non est transgréssus : et¹⁴⁷ fácerre mala et non fecit. Ideo stabilita sunt bona illíus in Dómino : et elemósynas illíus enarrábit omnis ecclésia sanc-tórum.

Gradale. Posuísti Dómine super caput ejus corónam de lápide precioso. *V.* Desidérium ánime ejus tribuísti ei : et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. [39].

Alleluya. *V.* Letábitur justus in Dómino et sperábit in eo : et laudabúntur omnes recti corde. [43].

Sequentia. Organícis. de communi unius martyris. [46].

¶ Secundum Mattheum. x. (26-32.)

IN illo tempore. Dixit Jesus discipulis suis, Nichil opertum quod non reveletur : et occultum quod non sciatur. Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine : et quod in aure auditis, predicare super tecta. Et nolite timere eos qui occidunt corpus : animam autem non possunt occidere. Sed potius eum timete : qui potest et animam et corpus perdere in ge-

hennam. Nonne duo passeress asseverant : et unus ex illis non cadet super terram sine patre vestro ? Vestri autem capilli capitibus omnes numerati sunt. Nolite ergo timere : multis passeribus meliores estis vos. Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus : confitebor et ego eum coram Patre meo : qui est in celis.

Offertorium. Glória et honore coronasti eam : et constituisti eum super opera manuum tuarum Domine. [53].

Secreta.

Accépta sit in conspectu tuo Domine nostra devotio : et ejus

nobis fiat supplicatione salutaris pro cuius commemoratione defertur. Per.

Communio. Magna est gloria ejus in salutari tuo : gloriam et magnum decorem impones super eam Domine. [56].

Postcommunio.

Sacro munere satiati supplices te Domine deprecamur : ut quod debite servitutis celebramus officio :

intercedente beato Christoforo martyre tuo, salvacionis tue sentiamus augmentum. Per Dominum nostrum.

¶ Missa de sancto Antonio confessore.

[*Officium.*]

 Audeámus omnes in Dómino diem festum celebrántes : sub honóre beáti Antónii confessóris tui, de cuius [solennitáte *vel* translatióne *vel*]¹⁴⁸ commemoratióne gaudent ángeli : et colláudant Fílium Dei. *Ps.* Exultáte justi in Dómino : rectos decet collaudátio. Glória Patri. 141.

Oratio.

Deus qui concédis obténtu beáti Antónii confessóris tui mórbidum ignem extíngui, et membris egris refrigéria prestári : fac nos¹⁴⁹

ípsius mentis a gehénne incéndiis liberátos, íntegros mente et córpore tibi felíciter in glória presentári. Per Dóminum.

¶ Lectio libri Sapientie. (*vide. Eccl. xlvi. 17-18; l. 6-11.*)

Ccce conféssor magnus qui in vita sua probátus est : et cóngnitus est in verbis suis fidélis. Quasi stella matutína in médio nébule, et quasi sol refúlgens : sic beátus Antónius refúlsit in templo Dei. Quasi arcus refúlgens inter nébulas glórie : quasi flos rosárum in diébus vernis. Quasi lília in tránsitu aque : et quasi thus

ré dolens in diébus estátis. Quasi ignis effúlgens : et thus ardens in igne. Quasi vas auri sólidum, ornátum omni lápide precioso. Quasi óliva púllulans : et cypréssus in altitúdine se extóllens, in accipiéndo ipsum stolam glórie. Et vestíri eum consummatiōne virtútis.

Gradale. Dómine prevenísti eum in benedictiōnibus dulcéinis : posuísti in cápita ejus corónam de lápide precioso. *V.* Vitam pétuit et tribuísti ei : longitúdinem diérum in séculum séculi. [110].

Alleluya. *V.* Felix corpus et felix ánima, felix virtus sancti Antónii cuius nomen colláudant ómnia : et veréntur gentes et pópuli, flamas ignis Orchi incéndia : mox súffocat victor demónum, tua prece laude et glória : nos cópula sanctórum céltui.

Alleluya. *V.* O Antóni pastor ínclite : qui cruciátos réficiis, morbos sanas et déstruis, ignis calórem extínguis : pie pater ad Dóminum ora pro nobis míseris.

Sequentia.

IN hac die letabúnda nostri chori plebs jocúnda, psallat cum tripúdio.
Et hac die triumpháli, laudes vota spiritáli¹⁵⁰ : persólvat António.
Hic insígni stirpe natus, dono Dei decorátus : effúlsit virtútibus.
Antra petit per desértum, ne se vítiis insértum : mundus fallat ópibus.
Quo viso serpens antíquus, Christi servo inimícus : préparat insídias.
Cellam subit sine mora, et quasi virgo decóra : sibi dat blandíciás.
Quo compérto miles fortis, inquit cubat fines¹⁵¹ mortis : super his carbónibus.
Demon fugit et turbátus, mox demónibus stipátus : hunc cedit verbéribus.
Jejúniis macerátus, mundum spernéns¹⁵² Christo gratus : carnis solvit débitum.
Quicquid igne trucidátur, gehennáli liberátrur : ob ipsíus méritum.
Nunc exúltat laureátus, stola vite decorátus : in celésti cúlmine.
Thronum summe majestátis, cum spirítibus beátis : leto cernit lúmine.
Pie pater precióse, funde preces copióse : summo regi glórie.
Pro presénti concióne, ut in celi régione : melos canat glórie.

C Secundum Mattheum. xix. (27-29.)

IN illo témpore. Dixit Symon Petrus ad Jesum. Ecce nos relíquimus ómnia, et secúti sumus te : quid ergo erit nobis ? Jesus autem dixit eis, Amen dico vobis : quod vos qui secúti estis me : in regeneratióne cum séderit Fílius Hóminis in sede majestatis sue : sedébitis et vos super

sedes duódecim judicántes duódecim tribus Israel. Et omnis qui relíquerit domum vel fratres, aut soróres, aut patrem, aut matrem, aut uxórem, aut filios, aut agros propter nomen meum, céntuplum accípiet : et vitam etérnam possidébit.

[*Si duplex festum fuerit vel in dominica contigerit dicitur Credo.*]¹⁵³

Offertorium. Véritas mea et misericórdia mea cum ipso : et in nómine meo exaltábitur cornu ejus. [121].

Secreta.

Sacrificium nostrum quésumus Dómine benígnus inténde : quo sicut beáti Antónii précibus cruciátus

temporáles sanáre non désinis : ita éxui misericórditer impetrémus ab etérnis. Per.

Missa de sancto Antonio confessore.

Communio. Beátus servus quem cum vénerit Dóminus invénerit vigilántem : amen dico vobis super ómnia bona sua constituet eam. [124].

Postcommunio.

Proposit nobis Dómine ad salútem
sacri múnneris oblátio, per quam
beáti Antónii fulti suffrágio, exémplo
ipsíus ómnia tela nequíssima ígneas
extinguéntes : sanctórum mereámur
adjúngi consórtio. Per Dóminum.¹⁵⁴

[*Officium Raphaelis archangeli.*]

¶ *Officium sequens archangeli Raphelis : potest celebrari pro peregrinantibus, vel itinerantibus : ut sicut Tobiam sanum et incolunem duxit et reduxit, ita et illum reducat. Potest etiam celebrari pro cunctis infirmitatibus : et etiam a demonio obsessis : eo quod angelus est medicinalis : quia Tobias visum restituit : et Saram uxorem filii sui, a demonio liberavit.*

[*Officium.*]

Go sum Azarías, Ananíe magni filius : ego sum Ráphael archángelus : unus ex septem qui astámus ante conspéctum Dómini : pax vobis : nolíte timére : Dóminus exaudívit preces vestras : et misit me ad vos ut curem vos : Alleluya. Ps. Benedícite Dóminum omnes électi ejus : ágite diem letície, et confitémini illi. ¶ Glória Patri.

Oratio.

¶ **D**eus qui beátum Raphaélem archángelum Thóbie fámulo tuo properánti prévium direxísti : et inter hujus vite ac vie varietátes atque discrímina, donásti custódem : da

quésumus : ut ejúsdem protegámur auxílio : quátenus et vite preséntis vitémus perícula : et ad gáudia valeámus pervenire celéstia. Per Dóminum.

¶ Lectio libri Thobie. xij. cap. (7-22.)

¶ **D**ixit ángelus Ráphael ad Tóbiam, Etenim sacraméntum regis abscóndere bonum est. Opera autem revelare et confitéri : hono-ríficum est. Bona est oráto cum jejúnio et elemósina : magis quam thesáuros auri recóndere. Quóniam elemósina a morte líberat : et ipsa est que purgat peccáta : et facit inveníre vitam etérnam. Qui autem fáciunt peccátum et iniquítátes : hostes sunt ánime sue. Maniféstō ergo vobis

veritátem : et non abscóndam a vobis sermónen occútum. Quando orábas cum láchryrmis : et sepeliébas mórtuos : et derelinquébas prándium : et abscondébas mórtuos per diem in domo tua : et nocte sepeliébas eos : ego óbtuli orationem tuam Dómino. Et quia accéptus eras Deo : necésse fuit ut temptátió probáret te. Et nunc misit me Dóminus ut curem te : et Saram uxórem filii tui a demónio líberem. Ego sum Ráphael ángelus :

Officium Raphaelis archangeli.

unus ex septem qui astámus ante Dóminum. Cum hec audíssent turbáti sunt : et treméntes cecidérunt super terram in fáciem suam. Dixítque eis ángelus : pax vobis nolíte timére. Etenim cum essem vobíscum : per voluntátem Dei eram. Ipsum benedícite et cantáte illi. Vidébar

quidem vobíscum manducáre et bíbere. Sed ego cibo et potu invisíbili, qui ab homínibus vidéri non potest : utor. Tempus ergo est : ut revértar ad eum qui me misit. Vos autem benedícite Dóminum : et narráte ómnia mirabilia ejus.

Gradale. Angelus Ráphael apprehéndit et ligávit demónem. *V.* Magnus Dóminus noster : et magna virtus ejus.

Allelúya. *V.* Missus est Ráphael ángelus a Deo ad Thóbiam : et salutávit eum, et dixi ei : gáudium sit tibi semper.

Allelúya. *V.* Angele medicinális : mecum sis perpetuális : et sicut fuísti cum Thóbia ita sis mecum semper in via. .

Allelúya. *V.* Angelum nobis médicum salútis mitte de celis : Ráphael ut omnes sanet egrótos : paritérque nostros dírigat actus.

Allelúya. *V.* Angelus Dómini descéndit de celo : et accédens revólvit lápidem : et sedébat super eum.

¶ *Evangelium. Secundum Johannem. v. (1-4.)*

IN illo témpore. Erat dies festus Judeórum, et ascéndit Jesus Hierosólymam. Est autem Hierosólymis probática piscína que cognominátur Hebráice Bethsáida : quinque pórticus habens. In his jacébat multitúdo magna languéntium : cecórum, clau-

dórum, aridórum, expectántium aque motum. Angelus autem Dómini, secúndum tempus descendébat in piscinam : et movebátur aqua. Et qui prior descendíisset in piscinam post motiónem aque sanus fiébat, a quacúnque detinebátur infirmitáte.

Offertorium. In honóre sancti Raphaélis psallat mítans ecclésia : qui virtúte Dei Patris : ligávit demónem : et Thóbie visum réddidit : quo privátus fúerat allelúya.

Officium Raphaelis archangeli.

Secreta.

Aitte Deus archángelum tuum Raphaélem cum medicámine opíficem : qui sanitátem mentis repórtet et córporis : misericordiéque celéstis donum infúndat : et que in

nobis sunt advérsa depónat : ut qui nostra iniquitáte tabéscimus : de tua quam non merémur piététe letári concédas. Per.

Communio. Júbilus summe laudis résonet in ore ómnium : ad laudem beáti Raphaélis archángeli : ut ipse cujus mémoria ágitur in terris : ad Deum pro nobis intercédat in celis : allelúya.

Postcommunio.

Drigere dignáre Dómine Deus in adjutórium nostrum Raphaélem archángelum : et quem tue majestáti

semper assístere crédimus : tibi nos-tras exíguas preces benedicéndas as-sígnet. Per.

In festo sancti Gabrielis archangeli.

¶ *In festo sancti Gabrielis archangeli ad missam.*

Introitus.

Audeámus omnes in Dómino : diem festum celebrántes sub honóre Gabríelis archángeli : de cuius solennitáte gaudent ángeli : et colláudant Fílium Dei. *Ps.* Benedícite Dómino omnes virtútes ejus : minístri ejus qui fáctis voluntátem ejus. Glória Patri.

Oratio.

Abstérge quésumus Dómine Christiáni pópuli calíginem, tui lúminis illustratióne et presta : ut beáti Gabríelis archángeli tui salu-

tatióne : et ómnium angelórum tuórum protectiόne múnitus : in tua semper visitatióne claréscat. Per Dominum.

Lectio Danielis prophete. (ix. 20-26.)

DÍN diébus illis. Cum loquerer et orárem¹⁵⁵ et confitérer peccáta mea : et peccáta pópuli mei Israel : et prostérnerem preces meas in conspéctu Dei mei pro monte sancto Dei mei : adhuc me loquénte in oratióne mea : ecce vir Gábriel quem víderam in visióne a princípio cito volans tétigit me in témpore sacrificii vespertíni : et dócuit me et locútus est michi. Dixítque, Dániel : nunc egréssus sum ut dócerem te, et intellígeres. Ab exórdio precum tuárum egréssus est sermo. Ego autem

veni ut indicárem tibi : quia vir desideriów es. Tu autem animadvérite sermórem : et intellíge visiónem. Septuagínta ebdomáde abbreviáte sunt super pópulum tuum, et super urbem sanctam tuam : ut consummétur prevaricátio et finem accípiat peccátum : et deleátur iníquitas et adducáтур justícia sempitéra : et impleátur vício et prophétia : et ungátur sanctus sanctórum. Scito ergo et animadvérite ab éxitu sermónis ut íterum edificétur Hierúsalem : usque ad Christum ducem.

Gradale. Preco fulgens splendóre nímio :

Gemma lucens celésti rádio :

Desolátis sis consolátio :

In festo sancti Gabrielis archangeli.

Et tentatis firma protéctio.

V. Tu Gábriel qui frangis cárceres :
Captivórum respice páuperes :
Et fac eos ad vitam céleres.

Alleluya. *V.* Per te preco opus mirábile
Altum nimis fit et spectábile :
Per te nobis fiat possíbile
Quod rogámus et impetrábile.

Tractus. A te preco virgo amábilis :

Preter morem effécta fértile :
Generátur ut sit placábilis :
Deus noster ne sit terríbilis.
V. Virginísque jocúnda fáctias
Te Gabriel et mira spécies
Letíficat sit nobis réquies
Qua si placet nos tecum fácties.
V. Nunc ígitur preco accélera
Pie matris precáre víscera
Nato monstret pectus et úbera
Tu ab hoste nos tecum líbera.

Prosa.

P Rolóquium altum recitémus, Gabréliis ut nos incitémus : ad amórem omnes ah08167. vocitémus, ad has laudes corda ora damus.

Impératrix cuius império, tota gaudet celéstis cóncio : tanta laus est tibi in Fílio, quod humána non capit rátio.

Benedícta et venerábilis, pia prudens decóra nóbilis : univérsis incomparábilis, tibi nunquam fuit consímilis.

Te créavit Pater ingénitus, obumbrávit te Unigénitus : fecundávit te Spiritus-sánctus, tu es facta tota divínitus.

Te créavit Deus mirábilem, te respéxit ancíllam húmilem : te quesívít sponsam amábilem, tibi nunquam fecit consímilem.

Te beatam laudáre cúpiunt, omnes sancti sed non sufficiunt : nam tot laudes tibi

In festo sancti Gabrielis archangeli.

convéniunt quod laudántes omnes deficiunt.

Quia tamen caput es vírginum, et laus summa non habens téminum : angelórum laudes et hóminum, promeréris prima post Dóminus.

Cum sísteret humáni géneris, loqui preco dígnior céteris, vale dicit regéne étheris, cuius sedes manet in súperis.

Vale sancta sanctórum ómnium, laus et honor decus fidélium : aula Christi domus palácium, Deitatis reclinatórium. Amen.

Evangelium. Missus est [ángelus] Gábriel. *Require feria iij. quattuor temporum adventus.* 49.

Et dicitur Credo.

Offertorium. Fortis preco omnes commúniter

Impugnámur ab hoste fórtiter :

Et intérdum víncimur túrpiter :

Sed juva nos misericórditer.

Secreta.

AUnera sacrificii nostri quésimus omnípotens Deus in corpus et sanguinem Fílii tui convérte : quem diviníssimus Gábriel archán-

gelus de beáta María vírgine nunciávit nascitúrum Salvatórem mundi Dóminus nostrum Jesum Christum Fílium tuum. Qui tecum.

Communio. O Gábriel réfove flébiles

Egros sana : confórta débiles :

Fac nos mites semper et húmiles :

Et in fide fortes et stábiles.

Postcommunio.

BÉati Gabriélis archángeli tui Deus noster sanctorúmque ómnium celéstium virtútum recoléntes

memóriam letíficet intercéssio atque eórum sumpta veneratióne sacraménta profícient ad salútem. Per Dóminum.

[Missa de sancto Gabriele archangelo.]

Officium.

 Audeant omnes fidéles de sublími ministério Gabriélis archángeli per quem utriúsque testaménti pátribus incarnáti Verbi sacraméntum revelátum est et María virgo celésti credens núntio mater Verbi effécta est.
Ps. Gáudeant ángeli atque letántur¹⁵⁶ archángeli : et congratulántur¹⁵⁷ mártires.

Oratio.

 Mnípotens sempítérne Deus, qui per Gabriélem archángelum regnis peccáti dejéctis Christi unigéniti Fílii tui regnum eum justícia sempítérna addúci prophétam docuísti Daniélem ut consummétur prevaricátió finem accípiat : peccátum et iniquitas deleáatur, concéde nobis intervéntu beáte Maríe matris Christi

et sui divi núncii Gabriélis archángeli ab omni prevaricatióne et peccáto mundári, quátenus deléta omni iniquitáte ejúsdem unigéniti Fílii tui et regni ejus partícipes et coherédes éffici mereámur. Per eúndem [Dómínum nostrum Jesum Christum Fílium tuum].¹⁵⁸

Lectio libri Danielis. (ix. 21-27.)

 N diébus illis. Ecce vir Gábriel quem víderam in visióne a princípio cito volans téigit me in tempore sacrificii vespertíni et dócuit me et locútus est michi dixitque, Dániel nunc egréssus sum ut dócerem te et intelligeres. Ab exórdio precum tuárum egréssus est sermo. Ego autem veni ut indicárem tibi : quia desideriòrum tu es. Tu ergo animadvérite sermónem et intellíge visiónem septuagínta ebdomáde abbreviáte sunt super pópulum tuum : et super urbem sanctam tuam ut consum-

métur prevaricátió et finem accípiat peccátum et deleátur iniquitas et adducátur justícia sempítérna : et impleátur víso et prophétia,¹⁵⁹ et unguáatur Sanctus sanctórum. Scito animadvérite ab éxitu sermónum ut íterum edificéatur Hierúsalem usque ad christum ducem [ebdomáde¹⁶⁰ septem, et]¹⁶¹ ebdomáde¹⁶² sexagínta due erunt et rursum edificábitur plátea : et muri in angústia tempórum. Et post ebdomádas sexagínta duas occidétur christus : et non erit ejus pópulus qui eum negatúrus est. Et

Missa de sancto Gabriele archangelo.

civitátem et sanctuárium dissipábit
pópulus cum duce ventúro : et finis
ejus vástitas : et post finem belli
statúta desolátio. Confirmábit autem
partum multis ebdomáda una et in

dimídio ebdomáde deficiet hóstia et
sacrificium : et in templo erit abho-
minátio desolatiónis, et usque ad
consummatiónem et finem perseve-
rábit desolátio.

Gradale. Cum vidérem ego Dániel visiónem et quandam intelligéntiam ecce stetit in conspéctu meo quasi spécies viri et audívi vocem clamántis et dicéntis, Gábriel fac istum intelligere visónem. *V.* Vere benedíctus Gábriel archángelus et ómnium justórum ore laudándus qui tímidos et collápsos in Daniéle cónfortat et érigit desperántium ora in Zacharía claudit et corda eórum credéntium in fide matris Christi cum laude áperit núnca pacia et vite sic ómnibus démonstrat.

Allelúya. *V.* Inter mília mílium et décies centéna mília Gábriel tótius humáne salútis núnctius eléctus est qui Fílium Hóminis suscipiéntem a Deo Patre princi-pátum et honórem osténdit regnúmque ejus in útero vírginis incípere nunciávit cui omnes pópuli tribus et lingue sérvient allelúya.

Sequentia.

ah55165. **P** Unc letétur plebs fidélis : recitándo Gabriélis : laudes et precónia.

POrtus manet in splendóre : missus venit in amóre : ferens nobis gáudia.

Omnis homo omni die : Gabriélis et Maríe : petat beneficia.

Ex his manat fons virtútis : dulcor vite spes salútis : et diffusa grátia.

Hic predíxit precursórīs : ortum nostri redemptórīs : et multórum gáudia.

Zacharíe¹⁶³ non credéntis : velle Dei mire mentis : clausit oris óstia.¹⁶⁴

Dum te virgo salutávit : in te venit qui purgávit multa mundi crímina.

Et nos reconciliávit¹⁶⁵ : ángelus dum commutávit : ténebras in lúmina.

Ab advérsis nos evélle : sana morbos et expélle : pestes et demónia.

Gábriel qui descendísti¹⁶⁶ : cum salute servos Christi : ducas ad celéstia.

Tractus. Gaude María virgo cunctas héreses tu sola interemísti.

Que Gabriélis archángeli dictis credidísti.

Dum virgo Deum et hóminem genuisti.

Et post partum virgo invioláta permansísti :

Dei génitrix intercéde pro nobis.

Missa de sancto Gabriele archangelo.

Evangelium [: Secundum Lucam].¹⁶⁷ Missus est ángelus. ut supra in annunciatione beate Maria. {130}.

Offertorium. Confitébimur tibi Dómine Deus peccáta nostra prosternéntes preces cum Daniéle prophéta in conspéctu tuo ut véniat nobis vir Gábriel archángelus qui cito volans sacrificium in vesper mundi in útero vírginis ex virtúte Altíssimi procreándum : et per summum pontíficem Christum pro omni¹⁶⁸ salúte Deo Patri offeréndum longe ante suo ministério declarátum est nunc de máníbus nostris digne suscípere per eum laude dignérис.

Secreta.

AUnera sacrificii nostri quésimus Dómine Deus in corpus et sanguinem Fílii tui benedíctio tua convértat : quem diviníssimus Gábriel

archángelus de beáta vírgine María nascitúrum nuntiávit Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

Communio. Appáruit autem ángelus stans a dextris altáris incénsi et dixit Zacharíe : ego sum Gábriel qui asto ante Deum : et missus sum loqui et evangelizáre quóniam in útero vírginis humanité assúmpta inunguétur sanctus sanctórum allelúya.

Postcommunio.

SAcraméntum abscónditum a séculis in Deo quod Gábriel archángelus de María vírgine nascitúrum edócuit, et pro nostra salutári refectione nunc admirábili sacraménto relátum vera fide precépimus, quésumus Dómine Deus noster : ut

intercedénte beáta Dei genitríce María et Gabriéle archángelo cum princi-pátibus et potestátibus in celéstibus reveláta eádem fáciem¹⁶⁹ vidére mereámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium.]¹⁷⁰

In festo presentationis beate Marie virginis.

[*In festo presentationis beate Marie virginis.*

xj. kalendis Decembris.

[*Ad missam. Officium.*]¹⁷¹

 Audeámus omnes in Dómino diem festum celebrántes in honóre Maríe vírginis de cuius presentatióne gaudent ángeli et colláudant Fílium Dei.
Ps. Eructávit cor meum verbum bonum : dico ego ópera mea regi. {22}.

Glória in excélsis. 41*.

Oratio.

Deus, qui beátam vírginem Ma- disciplínis ut dignum tibi munus
ríam tibi in templo presentári et devóti péctoris offerámus. Per
Spíritu Sancto erúdiri sanxísti : da
nobis sic Sancti Spíritus ístrui Dóminum.

Lectio libri Sapientie. Ego quasi vitis fructiticávi. &c. {438}.

Gradale. Benedícta et venerábilis. &c. [249].

Alleluya. ¶ Felix virgo que nondum edíta
Matris alvo replétur grátia
Et in templo Dei repósita
Illustrátor summa perícia.

Sequentia.

ah54189. **A**ltíssima providénte cuncte recte disponénte Dei sapiéntia.
Uno nexus conjugátis Jóachim et Anna gratis juga sunt sterília.
Ex cordis afféctu toto Dómino fidéli voto se strinxérunt páriter.
Mox si prolem illis dare dignétur hanc dedicáre in templo perénniter.
Angelus appáruit lúcidus per dócuit ex audíta vota.
Regis summi grátia ut detur his filia gratiosa tota.
In útero consecráta miro modo generáta gignet mirabílius.
Altísmmi Patris natum virgo manens per reátum mundi tollet grátius.
Benedícta virgo nata templo trina presentáta id ter quinis grádibus.
Erécta velox ascéndit et utérque parens tendit ornando se véstibus.

In festo presentationis beate Marie virginis.

Nova fulsit glória templum dum exímia virgo presentátur.
Edócta divínitus visitáta céltus ángelis letátur.
Dum ut nubat jubet multis princeps puéllis adúltis primo virgo rénuit.
Ipsam namque devovére paréntes ipsa manére virgo voto státuit.
Consúltus Deus respónsum dat ut virgo sumat sponsum quem pandet flos edítus.
Osténsus Joseph puéllam ad paréntum duxit cellam núptiis sollícitus.
Tunc Gábriel ad vírginem ferens concéptus órdinem delegátur.
Erúdita stat tácita verba quam sint insólita meditátur.
Ut¹⁷² cum ille trádidit modum virgo crédidit sicque sacro flámine.
Mox Verbum concípitur et quod nusquam cláuditur cónditur in vírgine.
Ecce virgo singuláris quanta laude sublimáris quanta fulges glória.
Nos ergo sic tueáris ut fructu quo gloriáris fruámur in pátria. Amen.

Secundum Mattheum. Liber generatiónis Jesu Christi Fílii David filii Abraham.
{445}.

Offertorium. Felix namque es sacra. &c. [255].

Secreta.

Hec múnera quésumus Dómine
beáta Maríe semper vírginis
intercessióne sanctífica, quam in | templo tuo munus tibi gratíssimum
offérrri paréntum máníbus voluísti.
Per Dóminum.

Prefatio. Etérne Deus. Et te in presentatióne beáte Maríe. 1167.

Communio. Beáta víscera. [256].

Post communionem.

SAcraménta que súmpsimus
Dómine beáte Maríe semper
vírginis intercessióne, nos salvent : | acceptábile tibi sacrificium júgiter
que devotíone sui cordis piíssimi immolávit. Per Dóminum nostrum
Jesum.]¹⁷³

¶ *Missa compassionis sive lamentationis beate Marie virginis.*

Officium.

VIde Dómine quóniam tríbulator, conturbátus est venter meus, submérsum est cor meum in memetípsa : quóniam amaritúdine plena sum. *Ps.* Pósuit me Dóminus desolátam : tota die meróre conféctam. Glória Patri.

Oratio.

Pletátam tuam quésumus Dómine Jesu clementíssime : qui pro nobis peccatóribus mortem súbiens temporálem : nec próprio córpori nec matérno dolóri párcere voluísti :

presta ut nos passiónis tue memóriam ejusdémque matris tue mestíciam recoléntes vobíscum felicitátis etérne simus partícipes. Qui vivis.

¶ *Lectio Hieremie prophete. Trenorum. ij. (13, 15, 16, 17, 18-19.)*

HIN diébus illis. Dixit Hieremías prophéta. Cui comparábo vel cui assimilábo te virgo filia Hierúsalem ? Cui adequábo te et consolábor te virgo filia Syon ? Magna est enim velut mare contrítio tua : quis medébitur tibi¹⁷⁴ ? Plausérunt super te mánibus omnes transeúntes per viam : sibilavérunt et movérunt cápita sua super filiam Hierúsalem. Aperuérunt super te os suum omnes inimíci tui : sibilavérunt et frenduérunt déntibus, et dixérunt, En ista est dies

quam expectabámus¹⁷⁵ : fecit Dóminus que cogitávit, complévit sermónen suum quem precéperat a diébus antíquis. Destrúxit et non pepérct et letificávit super te inimícum : et exaltávit cornu hóstium tuórum. Deduc quasi torréntem láchrymas per diem et noctem : non des réquiem tibi : neque táceat pupilla óculi tui. Consúrge et lauda in nocte in princípio vigiliárum. Effúnde sicut aquam cor tuum : in conspectu Dómini.

Gradale. Omnes inimíci mei audiérunt malum meum : letáti sunt quóniam tu fecísti : quia ingemíscō ego et non est qui consolétur me. *V.* Multi enim gémitus mei et cor meum merens : quia Dóminus me pósuit amáram.

Missa compassionis sive lamentationis beate Marie virginis.

Alleluya. *V.* Ecce pósitus est hic in ruínam et in resurrectiónem multórum in Israel : et in signum cui contradicétur : et tuam ipsíus ániam pertransíbit gládium.

In tempore paschali, ij. Alleluya. *V.* Omnes inimíci ejus apprehendérunt eam inter angústias : unde desoláta est veheménter non habens consolatórem.

Aliud Alleluya. in eodem R. *V.* Pósuit me Dóminus desolátam tota die meróre conféctam.

In tempore quadragesimali.

Tractus.

Asquequo Dómine obliviscérис me in finem úsquequo avértis fáciem tuam a me. *V.* Quamdiu ponam consília in ánima mea : dolórem in corde meo per diem. *V.* Usquequo exaltábitur inimícus meus super me résponce et exáudi me Dómine Deue meus. *V.* Quóniam tu Dómine suávis et mitis : et multe misericórdie ómnibus invocántibus te. *V.* Inténde ánime mee et líbera eam : propter inimícos meos éripe me. *V.* Et ne avértas fáciem tuam a púero tuo : quóniam tríbular velóciter exáudi me. *V.* Résponce in me et miseré mei : da impérium púero tuo : et salvum fac filiam ancílle tua.

Sequentia.

AEste paréntis Christi Maríe láchrymas : eya nunc récole plebs Agni mitis rh11671. cruóre redémpta.

Qui géneris humáni collápsi máculas purpúrea lavit in cruce vúlnera passus cruénta.

Sputa clavos atque ludíbria : spinas tulit et seva vérbera.

Mater cernens tanta supplícia : flet discérpens pectus et úbera.

Heu me clamat heu me congéminat plorans tristis quam sepe réplicat Fili dulcíssime cur ista páteris.

Cur confixus in cruce moréris : ac si reus fuísses scéleris : cum nichil unquam mali commíseris.

Heu me clamans dat alta suspíria dicens cur vita sic durat ánxia : cur non móriar¹⁷⁶ : mors aut cur michi parcit.

Que mater unquam que ve puérpera nati dilécti tanta supplícia vidére simul et ultra vívere possit.

Est ista ne grátia quam sic michi retulísti Gábriel dicens, Ave María gratia plena.

Missa compassionis sive lamentationis beate Marie virginis.

Sunt michi contrária que prius promisisti cum michi nunc pro grátia sunt dolor et pena.

Inter omnes mulieres me dixisti benedictam : omnes nunc vidére possunt me geméntem et afflíctam.

De hoc senex Sýmeon próphetat dicens ut evangelista narrat.

Ecce pósitus est in ruínam tuus iste Fílius.

Et tuam ipsius ánimam pertransíbit gládium.

Mater leta concepísti, et dolórem non sensísti : quando virgo peperísti, tuum unigénitum.

Cum usúra nunc solvísti, penas quas tunc evasísti : videns modo morte tristi, mori tuum Fílium.

Sic stat mater desoláta : jam non mater sed orbáta : dulci suo Fílio.

Plangit plorat prestolátur : quoádusque deponárur : corpus de patíbulo.

O lachrymósus intúitus, sedet semimórtua parens et extíncti fúneris : in grémio tenet exúvias.

Omnia perérrat stígmata locáque cruénta clavórum : necnon et plagas síngulas.

Videt¹⁷⁷ spinóso precícta témpora serto et in látere paténtes cordis jánuas.

O gravis dolor et gémitus.

Nati quondam speciosa membra modo lívida tractat mater inter manus téneras.

Amplexátur osculáтур ora facta pállida propter penas atque plagas ásperas.

Manus extórquens exclamávit fletúque corpus irrigávit stillans ut rivos lachrymas.

Venit tandem Joseph pius corpus invólvit sídone : venit atque Nichodémus

perfúndens illud únguine.

Post in monuménto novo preparábant recóndere.

Quis potest lachrymas tenére licet corde sáxeo : et non simul condolére in hoc planctu virgíneo.

Qui cum ipsa nescit flere non est ei compássio.

Qui scrutátor scripturárum est vidébit feminárum planctus amaríssimos.

Anna Samuélis orat temulénta : que dum plorat putáтур apud émulos.

Vox Rachélis ululántis in Rama persónuit suos filios plorántis consólari nóluit.

Tristis Noémi dolébat seva morti dum trahébat máritum cum filiis.

Annáque Thóbie flebat quando pater hunc mittébat in Rages pro pecúniis.

Anna mater Samuélis Annáque Thóbie Noémi et Rachélis : si credámus¹⁷⁸ Hieremíe plorábant cum lachrymis.

Missa compassionis sive lamentationis beate Marie virginis.

Sed ad láchrymas amáras vírginis Maríe matris Christi crucifíxi veríque Messié non erat planctus símilis.

Ergo mater Jesu Christi propter penas quas tulísti pro tuo dulci Fílio : des ut tecum hic plorémus et cor nostrum perforémus compassiónis gládio.

Sic o virgo dolorósa fac nos tecum lachrymósá sentíre suspíria : ut post vitam infelícem habeámus te ducrícem ad etérrna gáudia.

¶ Secundum Johannem. xix. (25-27.)

IN illo témpore. Stabant juxta crucem Jesu mater ejus, et soror matris ejus María Cléophe et María Magdaléne. Cum vidíssset ergo Jesus matrem, et discípulum stantem quem diligébat : dixit matri sue, Múlier : ecce filius tuus. Deinde dixit discípulo, Ecce mater tua. Et ex illa hora accépit eam discípulus in suam.¹⁷⁹

Offertorium. Christum cruce mórtuum nostros ob deféctus :

Mesta mater áspicit pios per afféctus :
Et clamávit lácerans capíllos et pectus
Heu me jacet filius meus hic despéctus
Nuper inter mília qui fuit eléctus
Sicut myrrhe fascículus meus sic diléctus.

Secreta.

Hostias quésumus omnípotens redémptor in memóriam acerbíssime passiónis tue lacrymosíque dolóríus quem pia virgo mestíssima mater pro tua morte sustínuit : tibi sacrándas propícius intúere: et presta ut per eas pietátis et compassiónis láchrymas tibi vivo et vero Deo cum eádem sanctíssima matre tua valeámus offérre. Qui vivis et regnas.

Prefatio. Qui salútem. 1166.

Communio. De cruce depósito videns corpus Christi :

Mesta mater láchrymas atque vultu tristi,
Dixit o dulcíssime Fili quid fecísti,
Quod has penas áasperas et mortem subiísti.

Postcommunio.

REdémpor noster atque Salvátor
etérne Deus fragílem factúram
tuam nos pietátis óculo respícere
dignéris et presta : ut qui preciósi
córporis et sanguinis tui sacrosáncta
mystéria pro tótius pópuli salúte

obláta percépimus : per hec ad
compassiónis láchrymas tuéque mes-
tíssimus matris devotiónem facílius
ascendámur. Qui vivis et regnas cum
Deo Patre.

In festo sancti Armagilli.

[*In festo sancti Armagilli.*

Ad missam.

Officium. Os justi meditábitur. *Require in communi unius confessoris.* [131].

Oratio.

DEUS qui beátum Armagíllum confessórem tuum, ónere carnis depósito in celi palátio hodiérna die collocásti tríbue quésumus : ut eo ductóre valeámus ad optátam celéstem pátriam felíciter pervenire. Per Dóminum.

Epistola. Justum dedúcit. *Require in communi confessoris.* [107].

Gradale. Dómine prevenísti eam. [110].

Allelúya. *V.* Armagíle scandens celos victúrus perénniter tuos devótes fámulos prece juva júgiter allelúya.

Sequentia.

COrde lingua mente tota Armagílli plebs devóta récolat solénnia.
Cujus probant sanctitátem et fervéntem charitátem plura signa vária.
A consórte frigus pellit puer ad huc et expéllit fébrilem angústiam.
Res paréntes hic dimíctens totum Deo se commíctens petívit Armóricam.
Jussu regis hinc vocátus Deo placens cunctis gratus transívit in Gálliam.
Spe salútis destitúti ceci claudi restitúti sunt per ejus grátiam.
Mora facta per sex annos post recúrsus ad Británnos ádiit Redóniam.
In desérto se recóndit ibi Christo preces fundit mundi spernens glóriam.
In moménto turbas sanat tactu virge fons emánat defluénti Rímilo.¹⁸⁰
Monstrum stola colligávit et in sicca suffocávit stante procul pôpulo.
Tactu vestis tactu strati duo ceci sunt sanáti divíno spirámine.
Que vexáitus¹⁸¹ ab antíquo liberátor inimíco múlier a ságuine.
Heremítia cordis mundi omnes hujus opes mundi repictábat stércora.
Quoquo morbo quis gravétur votis favet et medétur hómines et péccora.
Egri currant ubi pergit et eórum noxas tergit vas pure mundície.
Hic post mortem et in vita mira fecit inaudíta facítque quotídie.
Per ángelum nunciáto die mortis sibi dato Deo reddit spíritum.

ah40151.

In festo sancti Armagilli.

Exorémus omnes illum ut ad dulce celi regnum paret nobis áditum. Amen.

Evangdium. Nemo accéndit. *Require in communi plurimorum¹⁸² confessorum.*
[134].

Offertorium. Véritas mea et misericórdia. [121].

Secreta.

Hostias quas tibi offérimus in honore beáti Armagilli confessoris tui acceptáre dignérис Dómine Deus noster : ut per has mereámur sic

per bona temporália transíre ut ad ea que non sunt transitória¹⁸³ pósseimur pervenire. Per Dóminum.

Communio. Fidélis servus. [124].

Post communionem.

Concédere nobis clementíssime Pater hujus virtúte sacraménti quod devóte percépimus et intercessióne beáti Armagilli confessoris

tui pericula carnis desidéria ac laténtis insídias inimíci superáre. Per eúndem Dóminum.]¹⁸⁴

¶ [Passio]¹⁸⁵ *Sancte Barbare virginis et martyris.*

[xvj. die Decembris.]¹⁸⁶

Officium.

BOquébar de testimóniis tuis in conspéctu regum et non confundébar : et meditábar in mandátis tuis que diléxi nimis. *Ps.* Beáti immaculáti in via : qui ámbulant in lege Domini. [146].

Oratio.

DEUS cujus dilectionem beáta Bárbara omni terréno amóre antepósuit : presta quésumus : ut cuius martýrii triúmphum hodiéra

die recólimus : ejus suffrágiis ad celéstia regna perveníre póssimus.

Per.

Epistola. Gaudens gaudébo. *in communi.* [166].

Gradale. Adjuvábit eam Deus vultu suo : Deus in médio ejus non commovébitur. *V.* Flúminis ímpetus letíficat civitátem Dei : sanctificávit tabernáculum suum altíssimus. {90}.

Alleluya. *V.* Hec est virgo sápiens quam Dóminus vigilántem invénit. [153].

Sequentia. Vírginis venerández.¹⁸⁷ *in communi.* [169].

Evangelium. Símile est regnum celórum thesáuro. *in communi.* [158].

Offertorium. Fílie regum in honóre tuo ástitit regína a dextris tuis in véstitu deauráto circumdáta varietáte. [159].

Secreta.

Lostiam nostre devotiónis tibi Dómine offérimus : quam préci- bus beáte Bárbara mártiris tue ac-

ceptábilem majestáti tue esse depós- cimus. Per.

Sancte Barbare virginis et martyris.

Communio. Príncipes persecúti sunt me gratis : et a verbis tua formidávit cor meum : letábor ego super eloquía tua : sicut qui invénit spólia multa : concupívit áнима mea testimónia tua Dómine : et diléxit ea veheménter. [161].

Postcommunio.

AT nobis Dómine veri córporis
et sanguinis Fílii tui sit fru-
ctuosa percéptio : beáte Bárbare már-
tyris tue nos tibi júgiter comméndet
orátio. Per Dóminum.

[*Orationes de passione Domini.*]

CNota quod iste tres orationes sequentes de passione Domini nostri composite fuerunt a papa Innocentio tertio qui dicentibus est cum devotione concessit multas indulgentias.¹⁸⁸

Domine Jesu Christe Fili Dei vivi qui pro redémptione nostra nasci et circumcídi voluísti : et a Judéis reprobári, a Juda ósculo tradi, capi et ligári : et cum vínculis Anne, Cáyphe, Heródi, Pyláto offérri : et coram eis illúdi : cólaphis, álapis, flagéllis, arúndine cedi : fácie velári : et sputo cónspui : spinis coronári : falsis quoque téstibus accusári, judicári : et ut agnus ínnocens tuam

crucem feréndo ad víctimam duci : clavis perforári : felle et acéto potári, atque in cruce morte turpíssima condemnári, ac láncea vulnerári : tu per has sacratíssimas penas ab ómnibus peccátis et penis nos líbera : et per sanctam crucem tuam illuc perduc nos míseros peccatóres quo perduxísti tecum crucifixum latrónem sero peniténtem. Qui vivis.

Secreta.

Auxiliéntur nobis pie Dómine Jesu Christe omnes passiónes tue : et défendant nos¹⁸⁹ ab omni dolore et tristicia : ab omni perículo et miséria : ab omni peccáto et cordis immundícia : ab omni scándalo et infámia : a morbis malis ánime et córporis : et a morte subitánea et imprevísa : et ab omni persecutióne inimicórum visibílium et invisibílium :

scimus enim quod in quacúnque hora vel die passiónis tue memóriam habuérimus, salvi érimus, ídeo de imménde tua pietáte confisi te deprecámur piíssime Salvátor, per benigníssimas sacratissimásque passiónes tuas : ut benígnus nos prótegas auxílio : et contínua pietáte ab omni malo nos consérves. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Postcommunio.

Domine Deus de Deo : lumen de lúmine : qui humánum genus ex precépto Patris patíbulo crucis próprio sanguine redimére dignátus es : te suppliciter exorámus : ut non

secúndum peccáta nostra fáciás nobis : sed secúndum misericórdiam tuam salvos nos fac indígnos fámulos tuos : tu quoque exúrge in adjutórium nostrum : et esto ibi turris fortis

Orationes de passione Domini.

túdinis : et clýpeus inexpugnábilis
justície a fácie tam corporális quam
incorporális inimíci : atque ab omni
peccáto et pena misericórditer nos

líbera : et ab omni adversitáte córporis
et ánime cleménter nos defénde. Qui
vivis et regnas.¹⁹⁰

¶ Laus Deo.

¶ Impressum Parrhisii in Sole
aureo vici sancti Jacobi. Per
Magistrum Bertholdum
Rembolt Anno Millesi-
mo quingentesimo tre-
decimo. Die vero
vigesimalis prima
Mensis Ja-
nuarii.¹⁹¹

Notes.

Notes, pages [309]-[416].

¹ 'Gratiani decretum, P. 2 causa 33 Q. 4 C. 10 ex Concilio Ilerdensi ; "Non oportet a Septuagesima usque in Octavas Paschae et tribus hebdomadibus ante festivitatem sancti Johannis Baptiste et ab Adventu Domini usque post Epiphaniam nuptias celebrare ; quod is factum fuerit, separentur."

Non esse hunc Canonem Concilii Ilerdensis, anno Domini 524 vel 546 celebrati, ostendit Berardus ("Gratiani Canones &c." Taurini, 1752, tom. 1, p. 328) sed potius ad Capitularia Regum Francorum saeculi octavi tribuendum.', Dickinson:829.*

² For ' sint unum corpus', 'duo corpora, una caro.--92. 94. 4L. 15. 57.', Dickinson:830*.

³ 'praeter.--92. 4L. 57.', Dickinson:831*.

⁴ 'non habent 94. 97. 98.', Dickinson:831*.

⁵ 'praeter.--92. 4L. 13. 15. 57.', Dickinson:831*. 1513-C:38v. in fact has 'propter'.

⁶ 'fro thys day forwarde.--97. 98. 13. 26.', Dickinson:831*. (Omitted in other editions.)

⁷ 'yf holy chyrche wyl it ordeyne.--97. 98. 13. 15. 26. 57. Multum discrepant libri, praesertim illi qui in Francia impressi sunt, in exhibendo haec verba Anglicula. Nos sequimur 4L. In 92. 94. et in editione antiqua Coloniae impressa, quae plerumque cum 94 concordat, et qum H notamus, spatium datur ut verba Anglicula manu inserantur', Dickinson:831*.

⁸ 'fro thys day forward.--97. 98. 13. 26.', Dickinson:832*. (Omitted in other editions.)

⁹ 'yf holy chyrche wyl it ordeyne.--97. 98. 13. 15. 26. 57.', Dickinson:832*.

¹⁰ 'dicat sacerdos, si anulus non antea fuerit benedictus, hoc modo &c. Oratio. *Creator &c. Oratio. Benedic &c.* Tunc aspergatur aqua benedicta super anulum. Deinde, accipiat sponsus anulum cum tribus digitis principalibus, et, docente presbytero, incipiens a pollice sponsae, dicat, *With this &c.* (spatio relicto in 92. 94.) et tunc proferat.--92. 94. 97. 98.', Dickinson:832*.

¹¹ 1527-C:41v.

¹² 'salutáris.--94.', Dickinson:832*.

¹³ 'vitam.--94. 15. 57.', Dickinson:832*.

¹⁴ 'aspergat illam aqua benedicta et' — MS.

¹⁵ ' Wyth thys ryng y the wed and wyth my body I y the honowr, and with all my gold y the endowe.--97. 98.', Dickinson:833*.

¹⁶ 'Gratiani Decretum, pars 2a causa xxx. qu. 5 c. 7 ; Isidori de Officiis lib. 2. c. 20; 'Feminae . . . Item quod in primis negotiis anulus a sposo sponsae datur, fit hoc nimis vel propter mutuae fidei signum, vel propter id magis ut eodem pignore eorum corda jungantur ; unde et quarto digito anulus idem inseritur quod in ea vena quaedam (ut fertur) sanguinis usque ad cor perveniat.' ', Dickinson:833*.

¹⁷ 'non habent 92. 4L. 57.', Dickinson:833*.

¹⁸ MS. — 'Tunc procidat sponsa ante pedes ejus, et deosculetur pedem ejus dextrum ; tunc erigat eam sponsus.' See *Shakespeare Reread : The Texts in New Contexts*, by Russ McDonald Cornell, 1994), p. 195.; also known as foot-courtesying; traditional throughout pre-reformation Europe.

Notes.

See J. Wickham Legg, *Ecclesiastical Essays* (London; de la More Press, 1903), esp. pp. 189-90. Also the *Rathen Manuel* (Aberdeen : Aberdeen Ecclesiastical Society, 1905.), p. 36, n. 1. Also see York Manual.]

¹⁹ 'virtuti tue', *Vulgata*.

²⁰ 'quod est' is not in the *Vulgata*. It does appear in the Old Roman Psalter.

²¹ 'cum Deo Patre in unitate Spíritus Sancti.--94. 97. 98.', Dickinson:834*.

²² 'omnibus diébus vite vestre' 'non habent 94. 97. 98. Orationem non exhibet 92.', Dickinson:835*.

²³ 'et crescant' 'non habent 97. 98.', Dickinson:835*.

²⁴ 'generatióinem.--4L.', Dickinson:836*.

²⁵ 'non habent 94. 97. 98. 57.', Dickinson:836*.

²⁶ 'grátie.--97. 98.', Dickinson:836*.

²⁷ 'ita 26 &c. fáciám,--97. 98. 4L. 55P. V. fáciens.--57.', Dickinson:837*.

²⁸ 'Deo.--97. 98.', Dickinson:837*.

²⁹ 'córpora.--92. 97. 98.', Dickinson:837*.

³⁰ 'honorificáte.--92. 98. 4L. 57.', Dickinson:837*.

³¹ 'noster.--94.', Dickinson:839*.

³² 'per eam' 'non habent 92. 94.', Dickinson:839*.

³³ 'cooperánte Spíritu Sancto' 'non habent 97. 98.', Dickinson:839*.

³⁴ 'et tento.--97. 98. extento.--94.', Dickinson:839*.

³⁵ 'ita 94. &c. propáginem.--92. 4L. 57. H.', Dickinson:839*.

³⁶ 'creásti.--92. 4L. 15. 57.', Dickinson:840*.

³⁷ 'Decretal. Greg. ix. lib. 4 tit. 21. 3 ; Urbanus iis. Vigiliensi Episcopo, (seu potius Alex. iii. A. D. 1179.) 'Vir autem et mulier ad bigamiam transiens, non debet a presbytero bendici ; quia cum alia vice benedicti sint, eorum benedictio iterari non debet.', Dickinson:841*.

³⁸ 'quia cum alia vice . . . non debet iterari' 'non habent 92. 94. 97. 4L. 15.', Dickinson:841*.

³⁹ 'Beator autem erit, si sic permaneserit, secundum meum consilium. Cum dicit superius nubat, lege loquitur naturali, quanquam a Deo primae nuptiae sint, secundae vero permissae sunt. Denique primae nuptiae sub benedictione Dei celebrantur sublimiter ; secundae autem etiam in praesenti parent gloria, concessae sunt autem propter incontinentiam.' *Comm. in Epist. ad Corinth. primam, diu tanquam S. Ambrosii habita.* Opp. tom. 2 app. p. 138 D.', Dickinson:841*.

⁴⁰ Dickinson:842*. omits 'vir'.

'Decretal. Greg. ix. lib. 1 tit. 21. 5 ; Innocentius iii. (seu potius Clem. iii.) Metensi Episcopo, circa 1205 ; 'Debitum pastoralis officii . . . Fraternitati tuae duximus respondendum, quod cum duo sint in conjugio, videlicet consensus animorum et commixtio corporum, ; quorum alterum significat caritatem quae consistit in spiritu inter Deum et justam animam, ad hoc pertinet illud quod dicit apostolus ; 'Qui adhaeret Deo, unus spiritus est cum eo ;' reliquum vero designat conformitatem quae consistit in carne inter Christum et Ecclesiam.'

'Non invenimus Extra. Debitum unius uxoris.', Dickinson:842*.

⁴¹ This portion deleted in 1513-C:41r.

Notes.

⁴² This portion deleted in 1513-C:41r.

⁴³ This paragraph crossed out in 1513-C:41r.

⁴⁴ This portion deleted in 1513-C:41r.

⁴⁵ This portion deleted in 1513-C:41r.

⁴⁶ The above sentence crossed out in 1513-C:41r.

⁴⁷ 'sit perfectum.--97. 98.', Dickinson:843*.

⁴⁸ 'unanimis.--94. 97. 98.', Dickinson:843*.

⁴⁹ 'amoto pallio' 'non habent 92. 94. 97. 98.', Dickinson:844*.

⁵⁰ 'senéscant.--4L. 15. 57.', Dickinson:845*.

⁵¹ 'non habent 92. 94. 98. 57.', Dickinson:845*.

⁵² 'non habent 92. 94. 97. 98. 4L. 15. 17.', Dickinson:846*.

⁵³ 'Introitus', 1513-C:42r. Other missals have 'Officium'.

⁵⁴ 'ita libri ; an legendum vocatum ?', Dickinson:847*.

⁵⁵ 1528-C:40v, Dickinson:849*.

⁵⁶ For 'hanc creatúram', 'creatúram istam.--92. 94. 97. 98.', Dickinson:850*.

⁵⁷ 'non habent 97. 98. 57.', Dickinson:853*.

⁵⁸ 'non habent 92. 97. 98.', Dickinson:853*.

⁵⁹ 'ad instar húmilis armatûre' 'non habent 92. 4L. 15. 57.', Dickinson:855*.

⁶⁰ 'Et sic fiat aliis . . . sub pena excommunicationis majoris' 'non habent 92. 4L. 15. 57.', Dickinson:855*.

⁶¹ This sentence crossed out in 1513-C:44v.

⁶² 'Deus, in te sperávi.--92. 4L. 15. 57. In te sperávi, Dómine.--97. 98. In te sperávi.--94.', Dickinson:857*.

⁶³ 'eórum.--26. V.', Dickinson:857*.

⁶⁴ 1508-C:45r.

⁶⁵ Rylands:444. has a flat signature throughout. 1508-C:45r. has no flats. In Rylands:444. 'dona' is set A.AG; 'perpétua' is set Ag.GA,G,F; 'meam' is set G.A.

⁶⁶ This sentence 'non habent 92. 4L. 15. 57.', Dickinson:861*.

⁶⁷ 'Quando autem . . . fidélium.' 'non habent 92. 4L. 15. 57.', Dickinson:861*.

⁶⁸ 'hic.--92. 94. hoc.--97. 13. 26. ad missam.--15. 57.', Dickinson:861*.

⁶⁹ 'et', 1513-C:46r. 'ut' appears in the Breviary 1531.

⁷⁰ The *Vulgata* begins 'At vero fortíssimus Judas hortabátur pópulum conserváre se sine peccáto, sub óculis vidéntes que facta sunt pro peccátis eórum qui prostráti sunt. Et facta collatióne, duódecim míllia drachmas argénti misit Jerosólymam offérri pro peccátis mortuórum sacrificium, bene et religióse . . .' .

⁷¹ 'enim' is not in the *Vulgata*.

⁷² For 'quandocunque corpus . . . ad gradum chori', 'In omnibus missis pro defunctis episcopis semper dicitur.--92. 4L. 15. 57.

Notes.

'Vide etiam 'Defrnsorium Directorii' apud Maskell. *Monumenta Ritualia* Tom. ii. pp. 340, 341 ; "Item illa Rubrica est falsa quae scribitur in novellis Missalibus, 'quando corpus est praesens, dicitur Gradale Si ambulem,' quod nunquam dicetur nisi in Missis pro episcopis tantum.", Dickinson:863*.

⁷³ In 1508:73v. 'médio' is set GAGA.ACAGFEGAFA.A; 'tuus' is set AGACCCGBAAGGFACABCA.A. 1508:73v. has

1508-C:45v. has the same but without the flat. In GS:61. 'báculos' is set ABCA.ABCA.A. In 1508-C:45v. non is set DG; 'Virga' is set FDFFEGEFEF.D. Rylands-24:445 has the rubric '*In anniversairis regum dicitur istud Gradale cum proximo tractu sequente.*' The tract that follows is 'Commovísti'. see 229.

⁷⁴ 'dicatur sequens gradale . . . nisi in die animarum' 'non habent 92. 4L. 15. 57.', Dickinson:863*.

⁷⁵ 1508-C:45v. has no flat. Before the verse 'Anime eórum' Rylands-24:455 has the following verse:

A musical score for three voices. The top voice starts with 'V. Absólve Dó-'. The middle voice begins with 'mi-ne á- ni-'. The bottom voice begins with 'mas e-ó-'. The lyrics continue with 'rum ab omni vín- cu-' and 'lo de- lictó- rum.' The music is written on three staves with various note heads and stems.

⁷⁶ In GS:112. 'véniam' is set AC.BGA.GFGA. In Rylands-24:202. 'fáciem' is set AGAC.GAGF.F. The accidentals appear in Rylands-24:202. In 1508:108v. 'ubi' begins two notes later. For 'Dei mei', 'Dómini.--92. 94.', Dickinson:864*.

⁷⁷ 'trigesimis.--94. 97. 98. 13.', Dickinson:864*. 'trigintalibus' appears in 1527-C:49v. and in other missals.

⁷⁸ In GS:25. the second 'Dómine' is est G.AFG.GACBC. In 1508:42v. 'exáudi' CC.ABC.CCCBABAGAG. GS:25. has no flats. In 1508:42v. the fourth syllable of 'oratióñem' appears three notes earlier. For 'oratióñem servi tui', 'vocem deprecationis mee.--57. V.', Dickinson:865*. Rylands-24:456. has no flat at the third 'Dómine'. In 1508:42v. no natural sign appears at 'sustinébit'. In 1508:42v. 'sustínui' is set G.AGABD.GAF.FAC. In 1508:42v. the text setting of the final 'Dómine' is thus:

Notes.

Dó- mi- ne.

⁷⁹ 'autem', *Vulgata*.

⁸⁰ 'habére vitam', *Vulgata*.

⁸¹ 'Sicut enim', *Vulgata*.

⁸² Dickinson:866*. has 'venit' with the note 'véniet.-97. 98. 13.'. 'venit', *Vulgata*.

⁸³ 'tránsiit', *Vulgata*.

⁸⁴ 'nobis carnem suam dare', *Vulgata*.

⁸⁵ In GS:232. 'glórie' is set EDGEDED.CD.D. In 1508-C:46v. 'lacu' is set EFDC.DD; the second syllable of 'sémini' appears 7 notes earlier.

⁸⁶ 'Sacerdos tenens calicem in manibus.', GS:233.

⁸⁷ 1508-C:47r.

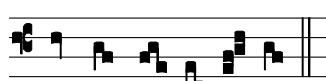
⁸⁸ In 1508-C:46r(2). this verse appears after the Offertory *O pie*. In 1508-C:46r(2). 'Hóstias' is set CDF.F.FE. In 1513-C:47v. 'offérimus' is set ED.C.D.D. In Rylands-24:457. 'ágimus' is set CF.D.D. GS:233 indicates a repeat-cue '†Quam olim.' at the end of this verse, but omits the following verse. Rylands-24:457. also indicates the repeat cue here, but is crossed out; Rylands-24:457. includes the verse 'Réquiem etérnam.'

⁸⁹ 1508-C:47r.

⁹⁰ 'conversus ad populum' 'non habent 92. 94. 4L. 15. 57.', Dickinson:867*.

⁹¹ 'Oráte pro me fratres. pro fidelibus derunctis.', 1508-C:47r.

⁹² In 1508-C:46r(2). this verse appears after the Offertory *O pie*. In 1508-C:46r(2). the repeat 'Quam olim' concludes thus.

et sé-mi- ni e- jus.

However, Rylands-24:457. gives only a repeat-cue, implying that the full melisma od 'sémine' is to be sung.

⁹³ This offertory does not appear in GS. or in Rylands-24. or in Arsenal 135. 1508-C:46v. and the other printed graduals omits 'hóminem' and its music. 'hóminem' has been restored from Porrentruy, Bibliothèque canonale jurassienne (CH-P), MS 18:344.

⁹⁴ 1508-C:47v.

⁹⁵ In 1508-C:46r(2) the verse 'Et lux perpéta' appears separately from the communion 'Pro quorum', prefaced by 'Pro corpore presenti.' and attached to the verse 'Requiem etérna' that belongs with the following communion, 'Lux etérna'. Presumably the confusion arose with the reordering of the two communions, 'Lux etérna' and 'Pro quórum memória'.

⁹⁶ In Rylands-24:457 'et lux' is set C C.

⁹⁷ 'cum Ḷ. Réquiem etérnam . . . Secundum omnes libros Sarum ecclesie' 'non habent 92. 4L. 15.

Notes.

57.', Dickinson:868*.

⁹⁸ 1515-C:59v. Also present in 4L. and 57. (Dickinson:869*).

⁹⁹ 'peccáta ejus', Dickinson:869*.

¹⁰⁰ 'ita 15. &c. auctor.--92. 94. 97. 98. 4L. 8RM.', Dickinson:871*.

¹⁰¹ For 'eos in etérne claritatis gáudio fac vidére', 'cum illis in etérne clatirátis gáudio fac vivere.--26.

57.', Dickinson:873*.

¹⁰² 'possídeat.--92. 4L. 15. 57.', Dickinson:874*.

¹⁰³ 'percípiat.--92. 94. 97. 98. 4L.', Dickinson:875*.

¹⁰⁴ 'ita 15. &c. thronum.--92. 4L. 8RM. 57.', Dickinson:875*.

¹⁰⁵ Dickinson:876*. has 'exstitit', with the note 'existit.--98. 4L. 13. 15.'

¹⁰⁶ 'et presta' 'non habent 92. 94. 97. 98.', Dickinson:876*.

¹⁰⁷ 'dóminum papam' erased in 1513-C:50v. (Bodleian).

¹⁰⁸ 'protéctione.--26. 57.', Dickinson:881*.

¹⁰⁹ 'per tuam mangnam succúrre pietátem--4L. 15. 57.', Dickinson:884*.

¹¹⁰ For 'sempítérne', 'et misericors.--94.', Dickinson:884*.

¹¹¹ 'seu fragilitate.--94.', Dickinson:884*.

¹¹² The standard text is 'acclínis'.

¹¹³ In 1513-C:52r. (Bodleian), the preceding sentence is crossed out.

¹¹⁴ 'extíterit.--94. 4L. 15.', Dickinson:885*.

¹¹⁵ 'non habent 94. 4L. 15.', Dickinson:886*.

¹¹⁶ 'Adam', 1513-C:52v.

¹¹⁷ 'Istud', Dickinson:890*.

¹¹⁸ This paragraph crossed out in 1513-C:1513r. (Bodleian).

¹¹⁹ 'celeritáte ?', Dickinson:891*.

¹²⁰ 1498:274v.

¹²¹ 'ac flentes' 'non habet 55P.', Dickinson:893*.

¹²² For 'qui vult nos hunc venerári : Christus eum', 'quem et Christus.--55P.', Dickinson:893*.

¹²³ 'elongáre.--55P.', Dickinson:894*.

¹²⁴ 'da nobis pia, hic prece prémia.--55P.', Dickinson:894*.

¹²⁵ 'a' omitted in 4L. and 20. (Dickinson:895*.)

¹²⁶ 'épidémie', Dickinson:895*.

¹²⁷ 'liberáta', 4L. 20. (Dickinson:895*).

¹²⁸ Dickinson:895*.

¹²⁹ 'Dóminum', *Vulgata*.

¹³⁰ 'resurrexisse', *Vulgata*.

¹³¹ 'in', *Vulgata*.

¹³² 'cum', *Vulgata*.

¹³³ 'Icónii et', *Vulgata*.

¹³⁴ 'patiéntur', *Vulgata*.

Notes.

- ¹³⁵ 'morbo', 4L. 20. (Dickinson:895*).
- ¹³⁶ 'penitentia', 4L. 20. (Dickinson:896*).
- ¹³⁷ 'quem', 4L. 20. (Dickinson:896*).
- ¹³⁸ 'Christum', 4L. 20. (Dickinson:896*).
- ¹³⁹ 4L. 20. (Dickinson:896*).
- ¹⁴⁰ 1520 omits (Dickinson:896*).
- ¹⁴¹ (amnis), Dickinson:898*.
- ¹⁴² 1515-C:65r.
- ¹⁴³ 'autem', *Vulgate*.
- ¹⁴⁴ 'dives', *Vulgate*.
- ¹⁴⁵ 'in pecunia et thesauris', *Vulgate*.
- ¹⁴⁶ The *Vulgate* omits 'inventus'.
- ¹⁴⁷ The *Vulgate* omits 'et'.
- ¹⁴⁸ 1504-C (Pynson):37v.
- ¹⁴⁹ 'propicius', 1504-C (Pynson):37v.
- ¹⁵⁰ 'speciali', 1504 (Pynson):37v.
- ¹⁵¹ 'cuba fomes', 1504-C (Pynson):37v.
- ¹⁵² 'spuens.--98. 4L.', Dickinson:907*.
- ¹⁵³ 1504-C (Pynson):37v.
- ¹⁵⁴ 'Missa "pro Febricantibus" hic sequitur in 4L. cum Oratione, Secreta et Postcommunione, quae cum Memoria de sancto Sigismundo, supra XX., consentiunt.', Dickinson:908*.
- ¹⁵⁵ 'errarem', 1513-C:57r. 'orarem', 1526-C:56v.
- ¹⁵⁶ 'letentur', Dickinson:911*.
- ¹⁵⁷ 'congratulentur', Dickinson:911*.
- ¹⁵⁸ 1498:277v.
- ¹⁵⁹ 'propheta', 1498:277v; 1504-C (Pynson):38r.
- ¹⁶⁰ 'hebdomades', *Vulgate*.
- ¹⁶¹ Dickinson:911*; *Vulgate*.
- ¹⁶² 'hebdomades', *Vulgate*.
- ¹⁶³ In 1498:278r. 1504-C (Pynson):38v. and 1520-C:36v. there is no indication of a new line here. However, as we have seen, capital 'Z' is not always available.
- ¹⁶⁴ 'hostia', 1498:278r.; 1504-C (Pynson):38v.; 1520-C:36v. 'ostia', Dickinson:913*.
- ¹⁶⁵ 'reconsiliavit', 1504-C (Pynson):38v.; 1520-C:36v.
- ¹⁶⁶ 'distendisti', 1498:278r.; 1504-C: (Pynson):38v.
- ¹⁶⁷ Dickinson:913*.
- ¹⁶⁸ (? omnium), Dickinson:914*.
- ¹⁶⁹ 'facie', Dickinson:914*.
- ¹⁷⁰ 1520-C:36r; 96. 98. 4L. 20.', Dickinson:914*.
- ¹⁷¹ Dickinson:915*.

Notes.

¹⁷² In 1498:278v. there is no indication of a new line here.

¹⁷³ 1498:278v.

¹⁷⁴ 'tui', *Vulgata*.

¹⁷⁵ The *Vulgata* adds 'invénimus, vídimus'.

¹⁷⁶ For 'non móriar', 'ita morátur.--97. 98.', Dickinson:921*.

¹⁷⁷ In 1513-C:58r. there is no indication of a new line here.

¹⁷⁸ For 'Noémi et Rachélis : si credámus', 'et Noémi si credámus scriptis.--55P.', Dickinson:923*.

¹⁷⁹ 'sua', *Vulgata*.

¹⁸⁰ (rívulo), Dickinson:925*.

¹⁸¹ (vexáтур), Dickinson:925*.

¹⁸² Actually in the common of one confessor and doctor.

¹⁸³ 'transsitória', 1498:280v.

¹⁸⁴ 1498:280r.

¹⁸⁵ 1498:280r.

¹⁸⁶ 1498:280r.

¹⁸⁷ For 'Virginis venerández', 'Exultémus.--97. 98.', Dickinson:926*.

¹⁸⁸ This sentence is crossed out in 1513-C:59r (Bodleian).

¹⁸⁹ 'ab omni tribulatióne et angústia.--97. 98.', Dickinson:927*.

¹⁹⁰ Here follows '[De cantu Kyrieleyson], the Kyriale. See Tome C, pages 1*-72*.

¹⁹¹ In 1513-C:61r. appears an index of contents of the common of saints and votive masses, etc.